

**WYŻSZA
SZKOŁA
PEDAGOGICZNA
w Zielonej
Górze**

1971

1975

WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA
W ZIELONEJ GÓRZE
1971—1975

ZIELONA GÓRA 1975

KOLEGIUM REDAKCYJNE:

HIERONIM SZCZEGOŁA — przewodniczący
BRONISŁAW RATUS — z-ca przewodniczącego
ANDRZEJ TOCZEWSKI — sekretarz

REDAKCJA — Piotr Szydłowski

WYDAWNICTWO UCZELNIANE WSP

Skład wykonano w lutym 1976 r. Druk ukończono w lipcu 1976 r. Ark. druk.
8,62, ark. wyd. 9,5

Druk: Zielonogórskie Zakłady Graficzne, zam. 3, nakł. 400 egz. B-2/84. Cena zł 20,—

SPIS TREŚCI

	str.
1. <i>HIERONIM SZCZEGÓŁA</i>	
Działalność Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze w latach 1971—1975	7
2. Odznaczenia pracowników Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze w latach 1971—1975	35
3. Nagrody Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki	36
4. <i>MIECZYŚŁAW ŁOJEK</i>	
Działalność Wydziału Humanistycznego	37
5. <i>PIOTR CHOCIANOWSKI</i>	
Działalność Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego	51
6. <i>MARIA JAKOWICKA</i>	
Działalność Wydziału Pedagogicznego	63
7. <i>ZOFIA MAGNUSZEWSKA</i>	
Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych	87
8. <i>CZESŁAW MAKUTYNOWICZ</i>	
Studium Wychowania Fizycznego i Sportu	89
9. <i>FRANCISZEK PILARCZYK</i>	
<i>TERESA PUROLNIK</i>	
Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej	95
10. <i>FRANCISZEK PILARCZYK</i>	
Bibliografia publikacji pracowników Wyższej Szkoły Pedagogicznej za lata 1971—1975	101

*Prof. dr hab. Hieronim Szczegóło — Rektor WSP w latach 1971—1975
foto Cz. Łuniewicz*

*Doc. dr hab. Bronisław Ratuś — Prorektor
foto Cz. Łuniewicz*

*Doc. dr Henryk Pochanke — Prorektor
foto Cz. Łuniewicz*

DZIAŁALNOŚĆ WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ W LATACH 1971—1975

Rozporządzeniem Rady Ministrów z 30 lipca 1971 roku utworzona została Wyższa Szkoła Nauczycielska w Zielonej Górze o trzyletnim cyklu nauczania. Jej bliższą strukturę określiło Zarządzenie Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z 24 sierpnia 1971 roku. Zarządzenie tworzyło następujące jednostki organizacyjne: Wydział Humanistyczny, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy oraz Wydział Pedagogiczny. Utworzono też Bibliotekę Główną oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wojskowe i Studium Wychowania Fizycznego.

Utworzenie w Zielonej Górze wyższej uczelni humanistycznej było ukoronowaniem wieloletnich aspiracji miejscowego środowiska do kształcenia kadry z wyższym wykształceniem dla potrzeb oświaty i kultury. Kolejnymi etapami poprzedzającymi to wydarzenie było uruchomienie na początku lat sześćdziesiątych punktów konsultacyjnych poznańskich uczelni, założenie Lubuskiego Towarzystwa Naukowego w 1964 r. oraz utworzenie w 1965 roku Wyższej Szkoły Inżynierskiej.

W Rozporządzeniu Rady Ministrów tworzącym uczelnię napisano, że powstała ona „w uznaniu potrzeb prężnie rozwijającego się regionu zielonogórskiego, w celu pogłębienia przeobrażeń społeczno-ekonomicznych oraz dalszego podniesienia oświaty i kultury w środowisku bogatym w tradycje walk o polskość, wolność i postęp społeczny...”. Wcześniej już, pismem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 lutego 1971 roku, powołany został organizator uczelni w osobie doc. dr hab. Hieronima Szczegóły.

Po dwóch latach działalności, Rozporządzeniem Rady Ministrów z 29 września 1973 roku, Wyższa Szkoła Nauczycielska przekształcona została w Wyższą Szkołę Pedagogiczną i rozpoczęła kształcenie nauczycieli ze stopniem magistra. Należy podkreślić, że awans ten spotkał wówczas tylko trzy uczelnie: filię UAM w Szczecinie, WSN w Kielcach oraz najmłodszą w tym gronie — uczelnię zielonogórską. Pozostałe wyższe szkoły nauczycielskie uzyskały status WSP dopiero w 1974 roku.

Przekształcenie uczelni w WSP poprzedzone było wielokierunkowym staraniem

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 30 lipca 1971 roku

W SPRAWIE UTWORZENIA WYŻSZEJ SZKOŁY NAUCZYCIELSKIEJ W ZIELONEJ GÓRZE

W UZNANIU POTRZEB PRĘŻNIE ROZWIJAJĄCEGO SIĘ REGIONU ZIELONOGÓRSKIEGO, W CELU POGŁĘBIENIA PRZEOBRAŹEŃ SPOŁECZNO-EKONOMICZNYCH ORAZ DAJSZEGO PODNIESIENIA POZIOMU OŚWIATY I KULTURY W ŚRODOWISKU BOGATYM W TRADYJCJE WALK O POLSKOŚĆ, WOLNOŚĆ I POSTĘP SPOŁECZNY - RADA MINISTRÓW, NA PODSTAWIE ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 5 LISTOPADA 1958 ROKU O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM (DZ. U. Z 1969 ROKU NR 4, POZ. 31), ZARZĄDZA, CO NASTĘPUJE:

§ 1.

1. TWORZY SIĘ WYŻSZA SZKOŁĘ NAUCZYCIELSKĄ W ZIELONEJ GÓRZE.
2. ZADANIEM WYŻSZEJ SZKOŁY NAUCZYCIELSKIEJ WYMIENIONEJ W UST. 1 JEST KSZTAŁCENIE NAUCZYCIELI DLA POTRZEB SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH.

§ 2.

WYKONANIE ROZPORZĄDZENIA PORUCZA SIĘ MINISTROWI OŚWIATY I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO.

§ 3.

ROZPORZĄDZENIE WCHODZI W ŻYCIE Z DNIEŃ OGŁOSZENIA.

PREZES RADY MINISTRÓW

Piotr Jaroszewicz

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 29 września 1973 roku

W SPRAWIE PRZEKSZTAŁCENIA WYŻSZEJ SZKOŁY NAUCZYCIELSKIEJ W ZIELONEJ GÓRZE W WYŻSZĄ SZKOŁĘ PEDAGOGICZNĄ

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 1973 r. Nr 32, poz. 191) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Przekształca się Wyższą Szkołę Nauczycielską w Zielonej Górze w Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Zielonej Górze.
2. Wyższa Szkoła Pedagogiczna wymieniona w ust. 1 kształci nauczycieli dla potrzeb szkół podstawowych, szkół średnich ogólnokształcących oraz zasadniczych i średnich szkół zawodowych.

§ 2.

Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 1971 r. w sprawie utworzenia Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Zielonej Górze (Dz. U. z 1971 r. Nr 21, poz. 195).

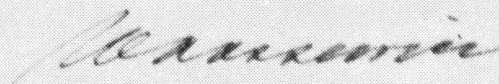
§ 3.

Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

§ 4.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1973 roku.

PREZES RADY MINISTRÓW

Piotr Jaroszewicz

władz wojewódzkich i miejskich o stworzenie niezbędnej bazy materialnej oraz pozyskanie wysokokwalifikowanej kadry naukowej. W tym celu Senat WSN uchwalił w styczniu 1973 roku „Program przekształcenia Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Zielonej Górze z dniem 1 października 1973 roku w Wyższą Szkołę Pedagogiczną”. Program ten został omówiony w dniu 4 kwietnia 1973 r. na posiedzeniu Egzekutywy KW PZPR i w pełni zaakceptowany. Należy dodać, że dokument ten uwzględniał uchwalony w lutym 1972 r. „Program rozwoju uczelni i badań naukowych w latach 1971—1975”, który zrealizowany został niemal we wszystkich wskaźnikach już w 1973 roku.

Kolejną zmianą strukturalną uczelni było utworzenie od 1 października 1974 roku trzech instytutów: na Wydziale Humanistycznym Instytutu Filologii Polskiej i Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych oraz na Wydziale Pedagogicznym Instytutu Nauk Pedagogicznych. W tym samym roku decyzją Ministerstwa uruchomiono także Studium Podyplomowe Wychowania Obywatelskiego.

W okresie funkcjonowania wyższych szkół nauczycielskich, których zadaniem było kształcenie nauczycieli dla szkół podstawowych oraz zasadniczych szkół zawodowych, istniały studia dwukierunkowe. W uczelni zielonogórskiej zabiegano jednak od początku o tworzenie studiów jednokierunkowych, co dawało lepszą gwarancję przygotowania merytorycznego przyszłych nauczycieli.

I tak w pierwszym roku uruchomiono na studiach dziennych:

- na Wydziale Humanistycznym
- Filologię Polską,
- Filologię Rosyjską;

na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym

- Matematykę z Fizyką,
- Zajęcia Praktyczno-Techniczne z Fizyką;
- na Wydziale Pedagogicznym
- Nauczanie początkowe z matematyką,
- Nauczanie początkowe z zajęciami praktyczno-technicznymi,
- Nauczanie początkowe z wychowaniem muzycznym.

W drugim roku rekrutacji na WSN przyjęto studentów na następujące kierunki:

- filologię polską,
- filologię rosyjską,
- matematykę z fizyką,
- zajęcia praktyczno-techniczne,
- wychowanie muzyczne.

Na I rok studiów magisterskich — 4-letnich rekrutowano w 1973 r. na następujące kierunki:

- filologię polską,
- filologię rosyjską,
- historię,
- matematykę,
- fizykę,
- wychowanie techniczne,
- wychowanie muzyczne,
- pedagogikę szkolną.

W następnych latach uruchomiono ponadto kierunki:

- pedagogika w zakresie pracy kulturalno-oświatowej (1974),
- bibliotekoznawstwo i informacja naukowa (1975).

W kwietniu 1975 roku Ministerstwo podjęło także decyzję o uruchomieniu w Zielonej Górze studiów germanistycznych, z tym, że pierwsza rekrutacja nastąpi w 1976 roku.

WYŻSZA SZKOŁA NAUCZYCIELSKA W ZIELONEJ GÓRZE 1 Inauguracja - 1971

Pierwsza inauguracja roku akademickiego w WSN. Od lewej: Prezes Lubuskiego Towarzystwa Naukowego prof. dr Jan Wąsicki, Rektor Wyższej Szkoły Inżynierskiej doc. dr inż. Kazimierz Bącal, I Sekretarz KW PZPR Mieczysław Hebda, Rektor Wyższej Szkoły Nauczycielskiej doc. dr hab. Hieronim Szczegółka, Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego prof. dr Henryk Jabłoński, Przewodniczący Prezydium WRN Jan Lembas, Prezes ZG ZNP Marian Walczak.

Wystąpienie prof. Henryka
Jabłońskiego podczas I inau-
guracji
foto Cz. Łuniewicz

Na studiach zaocznych utworzono ponadto kierunki:

- pedagogika przedszkolna,
- pedagogika opiekuńcza.

W okresie istnienia WSN prowadzono ponadto różne kierunki dla absolwentów SN (trzy lub czterosemestralne). Od 1975 roku

uruchomiono na studiach dziennych i zaocznych dwuletnie studia II stopnia dla absolwentów WSN. Wcześniej pewna grupa absolwentów WSN kontynuowała w uczelni studia magisterskie systemem eksternistycznym. Uczelnia wzięła bowiem na siebie obowiązki umożliwienia uzyskania pełnego wy-

kształcenia wyższego ze stopniem magistra absolwentom obu roczników WSN, którzy podjęli pracę w szkolnictwie. Dość znaczną grupę absolwentów studiów dziennych WSN skierowano w 1974 roku na studia II stopnia do Wrocławia, Poznania, Katowic i Opola.

W latach 1974—1975 dyplomy ukończe-

nia wyższych studiów zawodowych uzyskały w zielonogórskiej uczelni 1063 osoby, z tego 628 na studiach zaocznych. Liczbę wydanych dyplomów WSN przedstawia tab. 2.

Na szczególną uwagę zasługuje dynamiczny rozwój studiów dla pracujących nau-
czycieli i pracowników resortu kultury. U-

*Pierwsi studenci WSN otrzymują indeksy. Wrzesień 1971.
foto Cz. Łuniewicz*

Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę budynku dydaktycznego przy ul. Krośnieńskiej w marcu 1972 r.

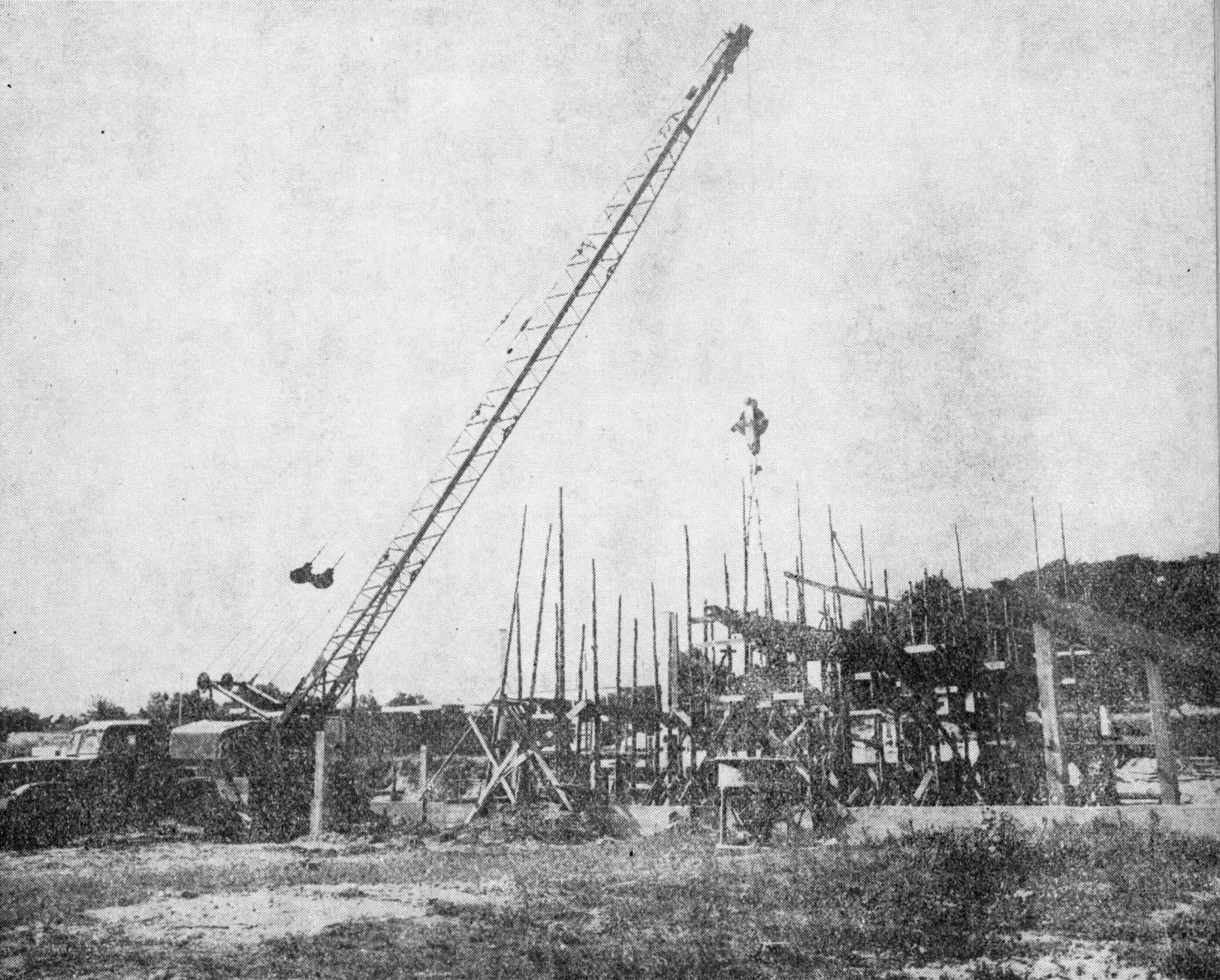
czelnia ma znaczny udział w realizacji ogólnopolskiego planu doksztalcania nauczycieli. Uruchomiono dla tego celu wszystkie rezerwy kadrowe i lokalowe uczelni. Dużej pomocy udzieliło w rozwoju studiów zaocznych

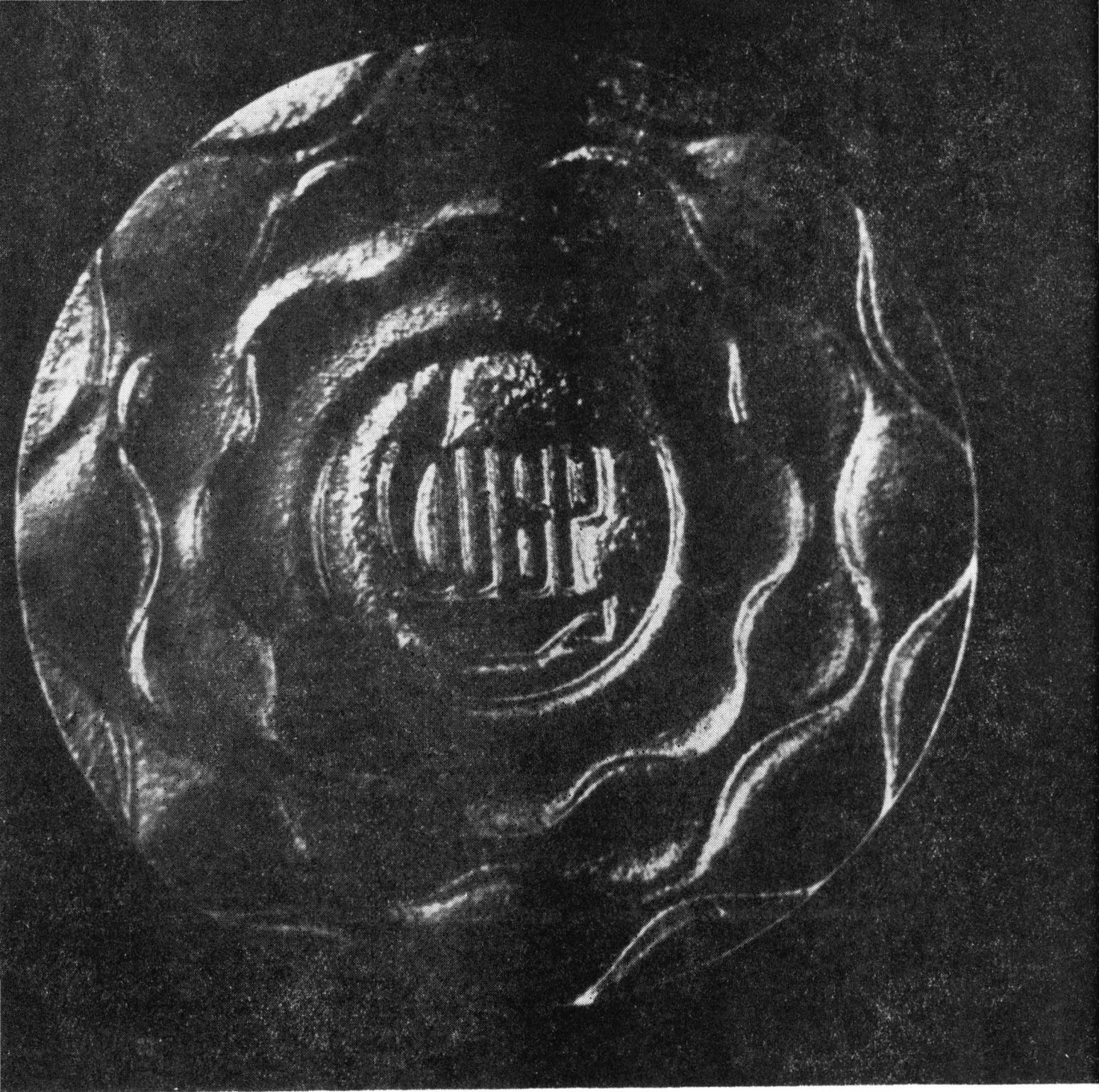
Studenci WSP pomagają przy budowie nowych obiektów dydaktycznych.

Kuratorium Okręgu Szkolnego w Zielonej Górze i oddział Instytutu Kształcenia Nauczycieli.

W pierwszym roku pracy uczelni kadra nauczająca liczyła 25 etatowych nauczycieli

Fundamenty obiektów dydaktycznych przy ul. Krośnieńskej — czerwiec 1972 r.

Medal Za Zasługi dla Wyższej Szkoły Pedagogicznej (awers).

foto K. Jarocińska

Medal Za Zasługi dla Wyższej Szkoły Pedagogicznej (rewers).

foto K. Jarocińska

Tabela 1
LICZBA STUDENTÓW W LATACH 1971—1975*)

Rok	Studia dzienne	Studia zaoczne i ekster- nistyczne	Ogółem
1971	280	—	280
1972	512	503	1015
1973	723	1590	2313
1974	910	1840	2750
1975	1130	2160	3290

*) stan z I.X. każdego roku.

akademickich (tyle bowiem Ministerstwo przyznało etatów). Było wśród nich czterech docentów (doc. doc. M. Jakowicka, H. Pochanke, B. Ratuś i H. Szczegół) oraz 11 adiunktów i starszych wykładowców ze stopniem doktora. Kadra, która rozpoczęła pracę w uczelni, mimo stosunkowo młodego wieku (średnia poniżej 40 lat, chociaż zatrudniono

zaledwie 3 asystentów) posiadała duże doświadczenie pedagogiczne zdobyte we wszystkich typach szkół oraz znaczny dorobek naukowy (łącznie ponad 310 publikacji naukowych), a także bogate doświadczenie w działalności społecznej.

Do końca roku akademickiego 1971/72 liczbę etatów zwiększono do 33. Nowo zatrudnieni pracownicy rekrutowali się z trzech źródeł:

- wyższych uczelni (15 osób),
- najlepsza kadra ze studiów nauczycielskich w Zielonej Górze, Gorzowie, Jeleniej Górze i Legnicy (12 osób),
- szkół średnich (6 osób).

W następnych latach doszło jeszcze jedna źródło dopływu kadr, a mianowicie absolwenci uniwersytetów i WSP zatrudniani jako asystenci stażyści.

Skompletowanie kadry nauczającej było możliwe przede wszystkim dzięki zapewnie-

ABSOLWENCI WSN W LATACH 1974—1975

Tabela 2

Wydział	Studia dzienne	Studia zaoczne	Razem
Humanistyczny	166	169	335
Filologia polska	90	64	154
Filologia rosyjska	76	46	122
Historia	—	59	59
Matematyczno-Przyrodniczy	184	160	344
Matematyka	110	52	162
Fizyka	—	36	36
Zajęcia praktyczno-techniczne	74	72	146
Pedagogiczny	85	299	384
Nauczanie początkowe	62	163	225
Wychowanie przedszkolne	—	104	104
Wychowanie muzyczne	23	32	55
Ogółem	435	628	1063

*Studenci WSP w
pochodzie pierw-
szomajowym
foto K. Jarocińska*

Studenci i pracownicy WSP w pochodzie pierwszomajowym
foto K. Jarocińska

niu przez miejscowe władze odpowiedniej ilości mieszkań dla przyjeżdżających nauczycieli akademickich. Uczelnia otrzymała do dyspozycji następującą liczbę mieszkań:

1971	— 6
1972	— 10
1973	— 10
1974	— 15
1975	— 9

W latach 1972—1975 liczba nauczycieli akademickich szybko rosła, co pozwoliło uzyskać stosunkowo korzystny wskaźnik liczby studentów przypadających na jednego nauczyciela i na jednego docenta (najlepszy wskaźnik w grupie WSP i WSN). Pod względem liczby docentów uczelnia zielonogórska znalazła się w ścisłej czołówce wśród uczelni pedagogicznych.

Tabela 3

LICZBA PROFESORÓW I DOCENTÓW

Rok	Pełnozatrudnieni	Drugi etat	Razem
1971	4	—	4
1972	8	—	8
1973	12	8	20
1974	23	10	33
1975	31	7	38

Dużą uwagę przywiązywano w uczelni do rozwoju naukowego nauczycieli akademickich. Służyła temu celowi m.in. polityka stypendialna, wydawnicza oraz udzielanie urlopów na dokończenie pracy naukowej. W latach 1971—1975 aż 20 pracowników uczelni uzyskało doktoraty, a kilku dalszych czeka na obronę pracy. Dłuższy jest proces uzyskania habilitacji. Prace habilitacyjne przygotowuje 27 osób, a 7 prac habilitacyjnych jest już w druku. Zakończony został jeden przewód habilitacyjny (doc. B. Ratuś). Warto dodać, że autorzy kilku prac uzyskali nagrody

Ministra, a mianowicie: doc. dr hab. B. Ratuś za pracę habilitacyjną oraz dr J. Skorek i dr J. Brzeziński za prace doktorskie.

Główny nurt pracy naukowej uczelni w pierwszym okresie jej działalności skupiał się na badaniach związanych z finalizowaniem doktoratów i habilitacji. Niemniej podjęto już w 1972 roku pierwsze tematy wchodzące w skład ogólnopolskiego planu badań pedagogicznych. Były to następujące problemy:

- *Rola kształcenia politechnicznego we współczesnej i przyszłościowej szkole ogólnokształcącej* (doc. dr H. Pochanek);
- *Wychowawcza działalność liceów pedagogicznych w Polsce* (doc. dr hab. B. Ratuś);
- *Weryfikacja metody nauki czytania i pisanie dzieci 7-letnich w zastosowaniu do 6-latków w środowisku miejskim i wiejskim* (doc. dr M. Jakowicka);
- *Psychologia postaw politycznych młodzieży* (doc. dr J. Jerzak);
- *Czynniki patogenne i zaburzenia w oparciu o badania jednostkowe dzieci* (doc. dr M. Łapkowska);
- *System wychowawczy uczelni pedagogicznej na przykładzie WSP w Zielonej Górze* (zespół).

Powyższe problemy zostały w latach 1972—1975 opracowane i opublikowane.

W 1974 roku uczelnia zgłosiła dalsze tematy w ramach uchwalonego na II Kongresie Nauki Polskiej XI tematu węzłowego: „Oświata w rozwiniętym społeczeństwie socjalistycznym”. Podpisano umowy m.in. na prace nad tematami:

- *Kształcąca i wychowawcza rola organizacji młodzieżowych w szkołach;*
- *Postawy światopoglądowe młodzieży;*
- *System dydaktyczno-wychowawczy klas początkujących w szkołach gminnych;*

Budynek Rektoratu WSP przy Pl. Słowiańskim.

foto K. Jarocińska

- Skuteczność systemowego nauczania literatury;
- Miejsce organizacji młodzieżowej w systemie wychowawczym szkoły pomaturalnej o profilu zawodowym i specjalizacji kierunkowej;
- Wychowanie obywatelskie w szkole ogólnokształcącej;
- Opracowanie trzech wariantów projektu programu nauczania literatury w klasach IV—X z obudową metodyczną;
- Opracowanie czterech wariantów koncepcji podręczników dla ucznia i nauczyciela do nauczania literatury;
- Założenia i projekty programów z obudową i weryfikacją w zakresie wychowania technicznego w dziesięciolatce;
- Elementy stałe i zmienne w osobowości nauczyciela determinujące stały wpływ wychowawczy na wychowanków;
- Optymalizacja współdziałania szkoły ze środowiskiem lokalnym.

Pracownicy uczelni opublikowali w latach 1971—1975 ogółem ponad 600 prac naukowych, w tym 33 książki. Wiele z nich zostało bardzo wysoko ocenionych przez krytykę naukową w kraju. Dotyczy to zwłaszcza książek: „*Licea pedagogiczne w Polsce Ludowej*” (B. Ratuś), „*Dydaktyczne problemy myślenia technicznego uczniów*” (H. Pochanke), „*Organizacja procesu poznawania lektury szkolnej*” (W. Pasterniak), „*Cyganie. Studia nad przestępczością*” (A. Pawłowski), „*Winiarstwo na Ziemi Lubuskiej*” (B. Kres).

Poszczególne instytuty i zakłady były także organizatorami lub współorganizatorami ogólnopolskich sesji i konferencji naukowych. I tak np. Instytut Filologii Polskiej zorganizował m.in. następujące ogólnopolskie konferencje naukowe: Sesja Sienkiewiczowska (maj 1973), Model bohatera we współczesnej pro-

zie dla młodzieży (maj 1972), sesję poświęconą K. I. Gałczyńskiemu (grudzień 1973), sesję poświęconą literaturze XXX-lecia PRL (grudzień 1974) oraz ogólnopolską konferencję metodyczną. Na sesjach tych wygłaszali referaty tej miary uczeni, co nieżyjący już prof. Kazimierz Wyka i prof. Jan Z. Jakubowski oraz prof. Wincenty Danek, prof. Władysław Czapliński, prof. Adam Kersten, prof. Jan Trzynałdowski i inni.

Kilka interesujących imprez naukowych zorganizowały też instytuty Nauk Pedagogicznych i Nauk Społeczno-Politycznych, a wśród nich sesje z udziałem uczonych z NRD na temat internacjonalizmu w wychowaniu (czerwiec 1974) oraz sesję poświęconą systemowi wychowawczemu w szkołach wyższych kształcących nauczycieli (listopad 1974).

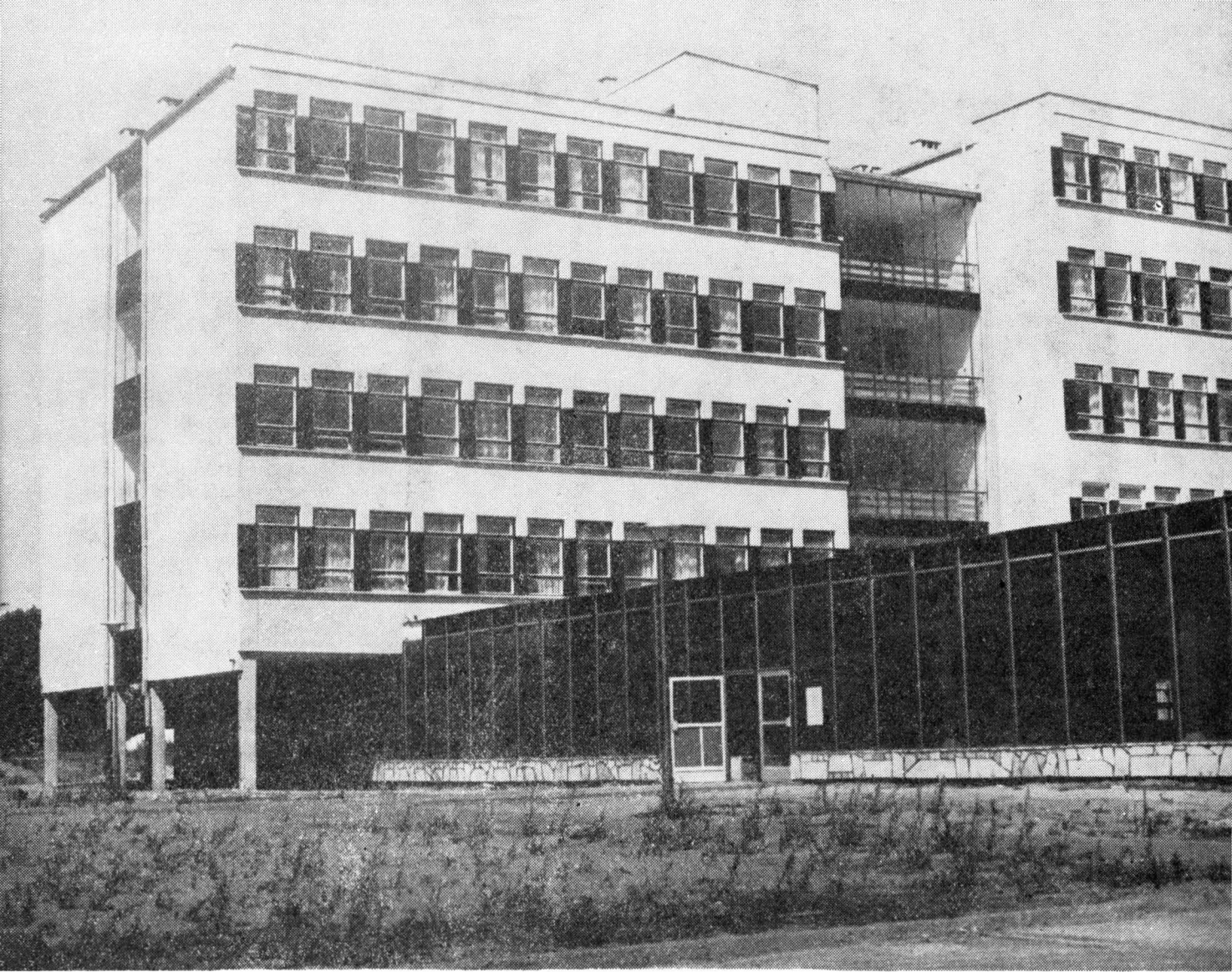
Mimo zatem krótkiego okresu działalności i ogromu zadań natury organizatorskiej, uczelnia i jej poszczególni pracownicy znajdują sobie powoli miejsce na mapie naukowej kraju. Coraz też częściej nauczyciele akademicy z WSP powoływani są w skład różnych organów naukowych w kraju, na recenzentów i promotorów prac doktorskich, opiniują programy, podręczniki akademickie i inne prace naukowe.

W nowej kadencji organów Polskiej Akademii Nauk, doc. dr hab. B. Ratuś został członkiem Prezydium Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, a doc. dr hab. H. Szczegółła członkiem Komitetu Nauk Politycznych oraz Komitetu Badań nad Polonią PAN. Jest on także członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych i Komisji Postępu Dydaktycznego Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. 8 nauczycieli jest członkami Instytutu Zachodniego w Pozna-

Nowe budynki dydaktyczne WSP przy ul. Krośnieńskiej

foto K. Jarocińska

Nowe budynki dydaktyczne WSP przy ul. Krośnieńskiej

niu, 5 członkami różnych Komisji poznańskiego Oddziału PAN, wielu wchodzi w skład rad naukowych i zespołów redakcyjnych różnych instytutów i wydawnictw naukowych.

Wiele jednostek naukowo-dydaktycznych uczelni stało się pożądanymi partnerami do współpracy naukowej dla wielu tradycyjnych ośrodków naukowych. Z propozycjami współpracy naukowej zwróciły się do uczelni m.in. instytuty resortowe Ministerstwa Oświaty i Wychowania, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie, najstarsza uczelnia pedagogiczna w NRD — Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Poczdamie, a także poszczególne instytuty i katedry uniwersytetów w Halle, Ołomuńcu, Warszawie, Poznaniu i Wrocławiu, WSNS w Warszawie oraz Instytut Pedagogiczny w Uljanowsku.

Szczególnie pomyślnie rozwija się współpraca z WSP w Poczdamie, w ramach której odbywa się m.in. wymiana pracowników i studentów, wymiana publikacji, wspólne sesje naukowe itp.

Tylko w latach 1974—1975 pracownicy uczelni wygłosili ponad 100 referatów i komunikatów naukowych na ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach naukowych. M.in. na Międzynarodowym Seminarium Kształcenia Politechnicznego w Moskwie, tamże na konferencji teoretycznej z okazji 50-lecia Komsomołu, a ponadto na konferencjach w Berlinie, Pradze, Poczdamie, Halle, Dreźnie, Lipsku oraz na kilku konferencjach międzynarodowych w kraju jak np. na konferencji przedstawicieli krajów RWPG na temat wychowania komunistycznego oraz podobnej na temat wzajemnego stosunku inteligencji i klasy robotniczej w społeczeństwie socjalistycznym.

Od pierwszych tygodni funkcjonowania uczelni, dużą uwagę przywiązywano do spraw partnerstwa studentów w procesie dydaktyczno-wychowawczym. Znalazło to wy-

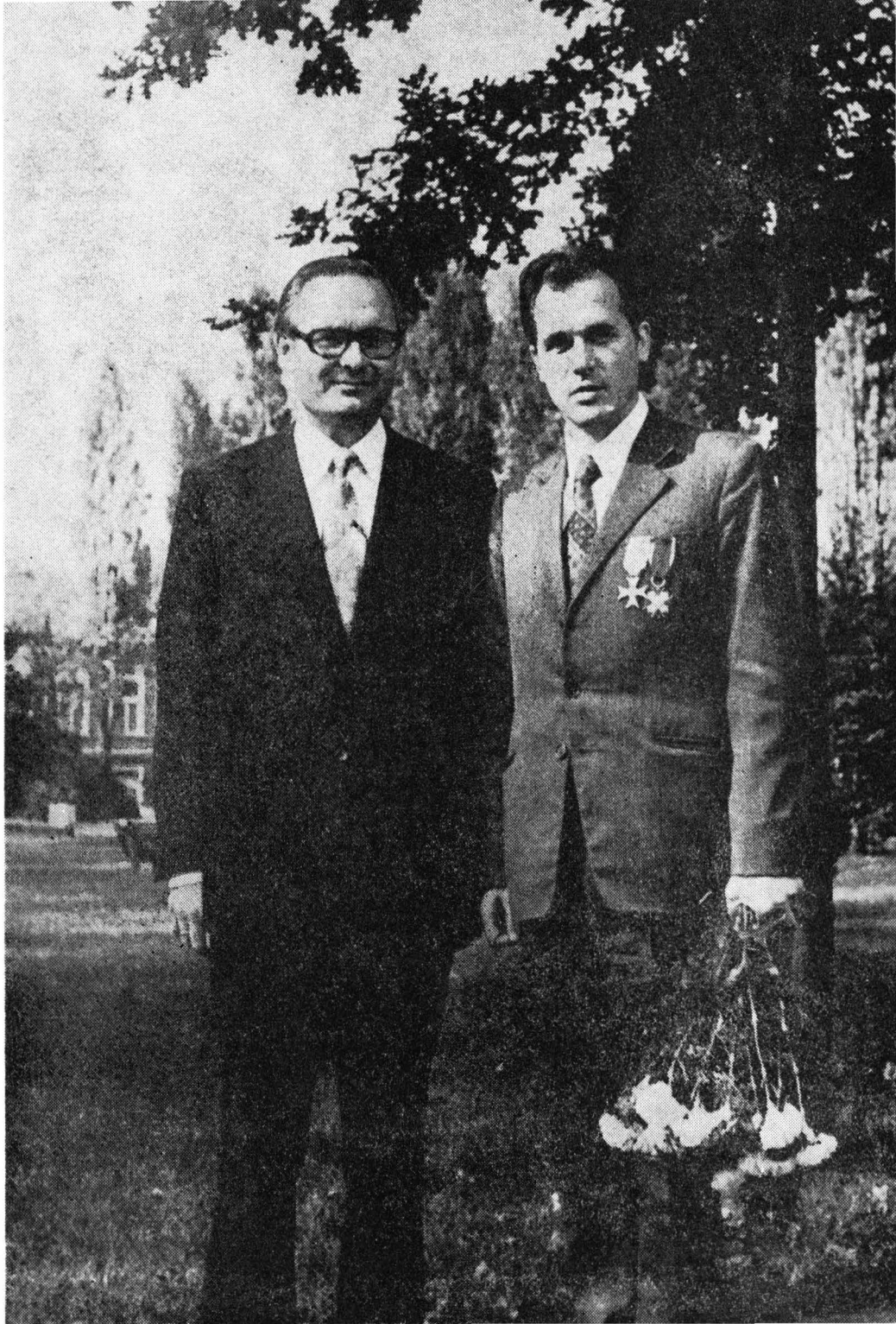
raz w pełnym poparciu i udzieleniu jak najdalej idącej pomocy organizacjom studentckim: Zrzeszeniu Studentów Polskich, Związkowi Młodzieży Socjalistycznej, Związkowi Młodzieży Wiejskiej, a od 1973 roku Socjalistycznemu Związkowi Studentów Polskich. Organizacje te oraz Studencki Krąg Instruktorski ZHP wniosły duży wkład w aktywizację społeczną studentów, mobilizację studentów do lepszej nauki oraz w organizację życia społeczno-kulturalnego w środowisku studenckim. Dużą rolę odegrała tu także Rada do spraw Młodzieży, kierowana początkowo przez doc. dr hab. Bronisława Ratusia, a następnie doc. dr Józefa Jerzaka.

W 1972 roku wprowadzono na uczelni konkurs na najlepszego studenta wydziału i szkoły, a zwycięzcom przyznawano Złote i Srebrne Odznaki im. Mikołaja Kopernika. W 1974 r. student II roku historii Jan Andrykiewicz został wybrany najlepszym studentem zielonogórskiego środowiska i uczestniczył w spotkaniu studentów z przewodniczącym Rady Państwa. 7 wyróżniających się studentów otrzymywało w latach 1973-75 stypendia Polskiej Akademii Nauk. Absolwentom WSN przyznano 19 dyplomów ukończenia studiów z wyróżnieniem.

Pomyślnie rozwijała się również działalność studenckich kół naukowych, a największy dorobek zanotowały: Koło Politologów, Koło Psychologów, Koło Historyków i Koło Polonistów.

Osiągnięto także dość dobre efekty w rozwoju życia kulturalnego. Najlepsze rezultaty osiągnął Chór Akademicki założony przez mgr Irenę Marciniak, który kilkakrotnie koncertował z Filharmonią Zielonogorską, oraz zespół muzyczny „Big Band” kierowany przez mgr Stefana Romanika. Występował on m.in. w czasie „Panoramy Lubuskiej” w Warszawie. Interesująco rozwijają się dwa teatryki studenckie.

Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Poczdamie prof. dr Hans Hensecke i Rektor WSP w Zielonej Górze doc. dr hab. Hieronim Szczegóła po podpisaniu umowy o współpracy między uczelniami — październik 1974 r.

Szybki rozwój uczelni stwarzał wiele problemów związanych z bazą materialną, a zwłaszcza lokalową. Podkreślić tu trzeba wyjątkową troskę władz wojewódzkich i miejskich o zapewnienie uczelni właściwych warunków rozwoju. Znalazło to wyraz m.in. w budowie obiektu dydaktycznego przy ul. Krośnieńskiej o kubaturze 44,5 tys. m³, przydziale dla potrzeb uczelni budynku szkoły nr 1 przy pl. Słowiańskim, pomieszczeń tymczasowych na zakwaterowanie studentów przy ul. Batorego, Wyspiańskiego i Bema, przydziale 50 mieszkań oraz ok. 400 tys. złotych ze środków Społecznego Funduszu Budowy Szkół na cele mieszkaniowe, a także kilkakrotne przyznanie środków z nadwyżki budżetowej na zakup aparatury naukowej i wyposażenie domów studenta.

Niemal równolegle z utworzeniem uczelni rozpoczął się proces inwestycyjny związany z budową obiektów dydaktycznych przy ul. Krośnieńskiej (budowę rozpoczęto w marcu 1972 roku). Zgodnie z pierwszymi założeniami miał to być budynek dydaktyczny dla potrzeb dwudziałowej Wyższej Szkoły Nauczycielskiej o 3-letnim cyklu nauczania i 1050 studentach. Już w trakcie budowy, dokonano pewnych zmian, gdyż okazało się, że powstały nowe kierunki studiów, a cykl nauki po utworzeniu WSP przedłużył się do czterech lat. W tej sytuacji pewne kierunki studiów musiały znaleźć inne pomieszczenia, zwłaszcza, że takie kierunki studiów jak wychowanie muzyczne, bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, germanistyka, pedagogika kulturalno-oświatowa początkowo w ogóle nie były planowane.

Dzięki zrozumieniu potrzeb lokalowych uczelni przez kierownictwo ZPB „Nadodrze” z dyrektorem mgr Wiktorem Bielawskim, już w 1974 roku udostępniono uczelni część pomieszczeń w nowych obiektach.

W nowych pomieszczeniach zlokalizowa-

no Wydział Humanistyczny (bez Zakładu Bibliotekoznawstwa) oraz Wydział Pedagogiczny (bez Zakładu Wychowania Muzycznego), a ponadto Zakład Wychowania Technicznego, Studium Języków Obcych, Bibliotekę Główną, Studium Wojskowe oraz bufet studencki i kawiarnię.

Najtrudniejsza była — i jest nadal — sytuacja z domami akademickimi. Szybki wzrost liczby studentów, spowodowany dużym zapotrzebowaniem na kadry dla oświaty i kultury, zmuszał władze uczelni do kwatrowania studentów w pomieszczeniach zastępczych i do znacznego zagęszczenia w pokojach. Z powodu braku tzw. mocy przerobowej przesunięto o rok termin rozpoczęcia budowy domu akademickiego na 600 osób przy ul. Krośnieńskiej. Prace rozpoczęto dopiero wiosną 1975 roku, a zatem sytuacja mieszkaniowa studentów poprawi się dopiero w roku akademickim 1976/77.

Systematycznie rosły też nakłady na zakup aparatury i pomocy naukowych. Wnosiły one:

1971 —	1,4 mln zł
1972 —	2,1 mln zł
1973 —	2,6 mln zł
1974 —	5,1 mln zł
1975 —	7,2 mln zł

W wyniku tych nakładów wyposażenie w sprzęt i aparaturę osiągnęło w poniższych zakładach następującą wartość:

Zakład Fizyki	— 6,6 mln zł
Zakład Wych. Technicznego	— 4,5 mln zł
Zakład Wych. Muzycznego	— 1,9 mln zł

Pozostałe zakłady wymagały znacznie mniejszych nakładów.

Mimo, że główny wysiłek pracowników i władz uczelni musiał być w pierwszych latach działalności skierowany na doskonalenie procesu dydaktyczno-wychowawczego, rozwój naukowy i organizacyjny uczelni, tym niemniej od początku dużą uwagę przy-

Prezydent Zielonej Góry inż. Jan Nieruchalski wręcza insygnia rektorskie Rektorowi Wyższej Szkoły Pedagogicznej doc. dr hab. Hieronimowi Szczegółe
Foto Cz. Łuniewicz

Po wręczeniu insygniów rektorskich. Od lewej: doc. dr hab. Bronisław Ratuś, doc. dr Maria Jakowicka, inż. Jan Nieruchalski, doc. dr hab. Hieronim Szczegółta, doc. dr Piotr Chocianowski, doc. dr Mieczysław Łojek

foto Cz. Łuniewicz

wiązywano do coraz aktywniejszego włączania się szkoły w nurt życia społecznego miasta i regionu. Znalazło to m.in. wyraz w zawarciu szeregu umów i porozumień o współpracy, które stały się platformą wielostronnej współpracy i działania na rzecz środowiska.

Umowy takie zawarto z następującymi instytucjami i organizacjami:

- Wydziałem Kultury Urzędu Wojewódzkiego,
- Okręgowym Ośrodkiem Metodycznym (obecnie oddział Instytutu Kształcenia Nauczycieli),
- Komendą Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego,
- Zarządem Wojewódzkim TPPR,
- Zarządem Okręgu ZBoWiD,
- Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Religioznawczego,
- Zarządem Wojewódzkim TKKS,
- Zielonogórskim Zjednoczeniem Budownictwa,
- Liceum Ogólnokształcącym w Gubinie.

Głównym partnerem uczelni w środowisku jest Kuratorium Okręgu Szkolnego oraz oddział Instytutu Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych. Nauczyciele akademicy z WSP czynnie uczestniczą m.in. w charakterze członków Rady Naukowej i jako konsultanci w pracach oddziału IKNiBO nad doskonaleniem procesu dydaktyczno-wychowawczego w szkole oraz w doskonaleniu nauczycieli. Uczelnia objęła także patronat nad 5 szkołami gminnymi i Liceum Ogólnokształcącym w Gubinie.

Podjęto także interesującą współpracę z Wydziałem Kultury Urzędu Wojewódzkiego w zakresie rozwijania ruchu kulturalnego wśród studentów i kształcenia kadr dla pracy kulturalnej z młodzieżą. W ramach realizacji tej umowy uruchomiono m.in. studia dzienne i zaoczne z pedagogiki w zakre-

sie pracy kulturalno-oświatowej oraz bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

Bardzo interesujące efekty osiągnięto w ramach współpracy z ZHP. Uczelnia od 1972 roku prowadzi roczne Studium Metodyki Pracy Harcerskiej i zapewnia harcerstwu stały dopływ kadry instruktorskiej. Corocznie studenci — instruktorzy ZHP pracują w harcerskiej akcji letniej, wyróżniając się między innymi w takich akcjach jak „Frombork 1000”, „Bieszczady 40” czy „Ślubice 75”.

Niektóre umowy o współpracy przewidują prowadzenie badań naukowych w preferowanych dziedzinach, m.in. przy wykorzystaniu potencjału studenckich kół naukowych. Dotyczy to m.in. badań nad osadnictwem wojskowym i walkami o wyzwolenie Ziemi Zachodnich (ZBoWiD), opracowania systemu wychowawczego i usprawnienia procesu dydaktycznego w szkołach przykładowych (ZZB), problematyki kultury świeckiej (TKKS i PTR).

Ponadto uczelnia prowadzi ścisłą współpracę z Zarządem Wojewódzkim TWP (m.in. poprzez studenckie koło prelegentów) oraz z sądownictwem dla nieletnich (studenci — kuratorzy społeczni).

Pracownicy uczelni czynnie uczestniczą także w działalności społecznej w różnych organizacjach społecznych i towarzystwach naukowych na terenie miasta. Cztery osoby są we władzach Lubuskiego Towarzystwa Naukowego, a ponadto przedstawiciele uczelni są aktywni w takich instancjach jak: Zarząd Wojewódzki TKKS, Zarząd Wojewódzki TWP, Zarząd Wojewódzki TPPR i in. Pracownicy uczelni kierują też oddziałami towarzystw naukowych w Zielonej Górze, a wśród nich: Polskim Towarzystwem Historycznym, Polskim Towarzystwem Nauk Politycznych, Towarzystwem Literackim im. A. Mickiewicza, Towarzystwem Miłośników Języka Polskiego i in.

MINISTER
OŚWIATY
I WYCHOWANIA

PRZYZNAJE

*Wyszkiej Szkole Pedagogicznej
w Zielonej Górze*

MEDAL
PAMIĄTKOWY

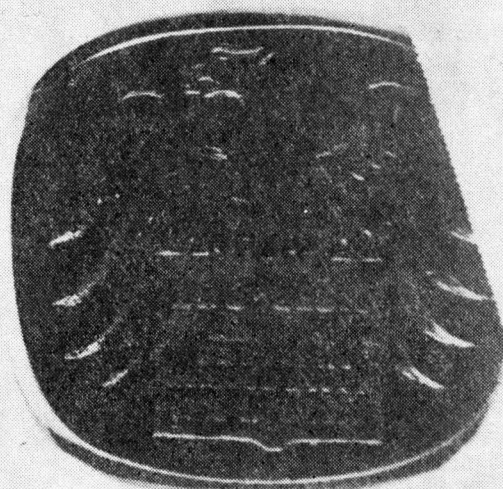
Z OKAZJI
200 ROCZNICY
UTWORZENIA

KOMISJI
EDUKACJI
NARODOWEJ

(Jerzy Kuiperski)

WARSZAWA, DNIA

4 czerwca 1975 r.

Medal z okazji
200-rocznicy utwo-
rzenia Komisji
Edukacji Narodo-
wej przyznany
Uczelni.

Dużym wyróżnieniem uczelni było powołanie jej pracowników na zaszczytne funkcje społeczne w partii i radach narodowych. Doc. B. Ratus jest członkiem egzekutywy KW PZPR i był delegatem na VI i VII Zjazd PZPR, doc. M. Jakowicka jest radną WRN, doc. B. Kres radnym MRN i przewodniczącym Komisji Oświaty i Kultury MRN. Wielu pracowników uczelni pełni funkcje lektorów KW PZPR i wykładowców WUML.

Za aktywną działalność w środowisku wyróżniono szereg osób z uczelni. I tak doc. W. Kot otrzymał nagrodę „Trybuny Ludu”

w 1975 r. za popularyzację ideologii marksistowsko-leninowskiej na łamach prasy codziennej oraz za działalność dydaktyczną w systemie szkolenia ideologicznego. Doc. W. Korcz i doc. B. Kres otrzymali nagrody miasta Zielonej Góry, doc. M. Jakowicka i doc. H. Szczegóła Lubuskie Nagrody Kulturalne. Wielu nauczycieli akademickich wyróżnionych zostało Odznakami Honorowymi za zasługi dla województwa zielonogórskiego i Medalami za zasługi dla miasta Zielonej Góry.

Tabela 4

ZATRUDNIENIE W WSP W LATACH 1971—1975

	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	1975/76
Nauczyciele akademicki ogółem	33	62	102	154	179
w tym:					
profesorowie i docenci	6	8	23	34	38
adiunkci	5	9	14	20	22
starsi wykładowcy	7	12	13	18	20
wykładowcy	6	13	15	17	18
starsi asystenci	4	9	17	22	41
asystenci + asystenci staż.	3	8	16	23	29
lektorzy	—	1	3	6	7
nauczyciele wychowania fizycznego	1	2	3	4	4
Pracownicy Biblioteki	4	8	13	20	20
Pracownicy naukowo-techniczni	1	2	4	10	12
Pracownicy administracyjni	20	38	56	85	91
Pracownicy obsługi	18	32	52	88	98
Ogółem	76	142	227	357	400

Pierwsze cztery lata działalności uczelni wytyczyły ogólny kierunek jej rozwoju, który został ujęty w dokumencie „Program rozwoju Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze do roku 1980” uchwalonym w maju 1974 roku. Ogromny wysiłek całej kadry nauczającej i administracji umożliwił

bardzo dynamiczny rozwój uczelni w latach 1971—1975. Przyjęte tempo rozwoju pozwoliło do minimum skrócić trudny okres rozwoju uczelni i, mimo różnorodnych trudności, usytuować ją w gronie uczelni pedagogicznych o największym tempie rozwoju.

ODZNACZENIA PRACOWNIKÓW WSP W ZIELONEJ GÓRZE W LATACH 1971—1975

TYTUŁ HONOROWY „ZASŁUŻONY NAUCZYCIEL PRL”

doc. dr Henryk Pochanke
mgr Józef Wolanin

KRZYŻ KAWALERSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

doc. dr hab. Hieronim Szczegóło
doc. dr hab. Bronisław Ratuś
doc. dr Piotr Chocianowski
płk Antoni Węgrzyn

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

mgr Stefan Boliński
dr Józef Radkiewicz
doc. dr Mieczysław Łojek
doc. dr Maria Jakowicka
mgr Zdzisław Jakowicki
dr Kazimierz Stachura
mgr Romuald Pawłowski
dr Antoni Klinger
doc. dr Stanisław Kania
doc. dr Józef Jerzak
doc. dr Stanisława Łapkowska
dr Czesław Makutynowicz
mgr Leonard Mirecki

mgr Stefan Szuba
mgr Zbigniew Żuber
mgr Danuta Gońska
doc. dr Władysław Magnuszewski
dr Ryszard Harajda
dr Eugeniusz Szafranski
mgr Kazimierz Mamak
dr Julian Skorek
dr Ryszard Stankiewicz
dr Józef Iwan
mgr Tadeusz Kowalski
mgr Stanisław Malawko
mgr Irena Marciniak
doc. dr Alojzy Matuszczyk
dr Czesław Nowaczyk
dr Kazimierz Uździcki

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI

doc. dr Józef Jerzak
mgr Ganna Zadworna
mgr Mikołaj Sozonowicz
mjr Franciszek Różycki
Piotr Tachmański
doc. dr Aleksander Grytczuk
mgr Eugeniusz Kowalski
doc. dr Bogdan Kres
doc. dr Bolesław Klimaszewski

MEDAL 30-LECIA PRL

mgr Stefan Boliński
doc. dr Mieczysław Łojek
dr Józef Iwan
doc. dr hab. Wojciech Pasterniak
doc. dr Aleksander Grytczuk
dr Eugeniusz Szafrąński
doc. dr Albert Pawłowski
doc. dr Piotr Chocianowski
doc. dr Maria Jakowicka
dr Czesław Makutynowicz
doc. dr hab. Bronisław Ratus
doc. dr Henryk Pochanke
mgr Józef Wolanin
mgr Kazimierz Mamak
doc. dr hab. Hieronim Szczegół
dr Julian Skorek
doc. dr Bolesław Klimaszewski

MEDAL KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

doc. dr Maria Jakowicka
doc. dr Stanisława Łapkowska
doc. dr hab. Hieronim Szczegół

ODZNAKA HONOROWA

„ZA ZASŁUGI DLA WOJEWÓDZTWA ZIELONOGÓRSKIEGO”

doc. dr hab. Wojciech Pasterniak
mgr Zdzisław Jakowicki
doc. dr Aleksander Grytczuk
doc. dr hab. Elżbieta Jenisejan
doc. dr hab. Mikołaj Koniuchow
doc. dr Stanisław Kania
doc. dr Piotr Chocianowski
doc. dr Józef Jerzak
doc. dr Maria Jakowicka
doc. dr Stanisława Łapkowska
doc. dr hab. Luba Czeszkowa
mgr Stefan Szuba
doc. dr Robert Leszko
mgr Danuta Gańska
mgr Ganna Zadworna
doc. dr Władysław Kot
mgr Irena Marciniak

NAGRODY MINISTRA NAUKI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I TECHNIKI

doc. dr hab. Hieronim Szczegół
doc. dr hab. Bronisław Ratus
doc. dr Piotr Chocianowski
doc. dr Henryk Pochanke
doc. dr hab. Hieronim Szczegół
doc. dr Maria Jakowicka
dr Julian Skorek
doc. dr Mieczysław Łojek
doc. dr Józef Jerzak
dr Jerzy Brzeziński
dr Józef Radkiewicz
doc. dr Aleksander Grytczuk
doc. dr Bolesław Klimaszewski
dr Eugeniusz Szafrąński

— II stopnia dydaktyczna (1975)
— III stopnia za pracę habilitacyjną (1975)
— III stopnia dydaktyczna (1972)
— III stopnia dydaktyczna (1972)
— III stopnia dydaktyczna (1972)
— III stopnia dydaktyczna (1973)
— III stopnia za doktorat (1973)
— III stopnia dydaktyczna (1974)
— III stopnia dydaktyczna (1974)
— III stopnia za doktorat (1974)
— III stopnia dydaktyczna (1975)
— III stopnia dydaktyczna (1975)
— III stopnia dydaktyczna (1975)

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Wydział Humanistyczny rozpoczął pracę w roku akademickim 1971/72 pod kierownictwem dziekana doc. dr Bronisława Ratusia. W skład Wydziału weszły trzy zakłady: Zakład Filologii Polskiej, Zakład Filologii Rosyjskiej i Zakład Nauk Społeczno-Politycznych.

W pierwszym roku akademickim Zakład Filologii Polskiej, kierowany przez doc. dr Lecha Ludorowskiego, rozpoczynał swą działalność z 6 pracownikami etatowymi, w skład których wchodziło: 1 docent, 3 adiunktów, 1 wykładowca i 1 asystent stażysta. Zakład Filologii Rosyjskiej, kierowany przez mgr Juliana Skorka, zatrudniał: 1 docenta, 1 st. wykładowcę, 1 wykładowcę i 1 st. asystenta. Zakład Nauk Społeczno-Politycznych, prowadzony przez doc. dr hab. Hieronima Szczegółę, składał się z 1 docenta, 1 adiunkta i 2 st. asystentów. Wydział rozpoczynał pracę z 14 pracownikami etatowymi, w tym z 5 sprowadzonymi spoza województwa zielonogórskiego.

Pierwszy rok studiów dziennych na Wydziale Humanistycznym rozpoczynało 95 studentów: na filologii polskiej 56 i na filologii

rosyjskiej 39. Studentów rozpoczynających studia otoczono staranną opieką; przyznano wszystkim potrzebującym Dom Studenta, zapewniono stołówkę, udzielono losowych zapomóg i również zabiegami dydaktycznymi mobilizowano do intensywnego studiowania. W trosce o pobudzenie i rozwój zainteresowań studentów zorganizowano naukowe koło polonistyczne i wyodrębniono w nim cztery sekcje: 1) sekcję krytyki, teorii i historii literatury, 2) sekcję językoznawczą, 3) sekcję twórczości własnej, 4) sekcję regionalistyczną. Rusycyści utworzyli koło językoznawstwa stosowanego. Ponadto studenci polonistyki wzięli udział w dwóch naukowych wycieczkach (do Warszawy i do Wrocławia) oraz w dziesięciodniowym obozie naukowym w Cieplicach Śląskich-Żdroju.

Nauczyciele akademicki Wydziału już w pierwszym roku pracy w nowo powstałej uczelni rozwinęli ożywioną działalność naukową. W jesiennym cyklu publicznych wykładów wystąpili z 6 odczytami, zorganizowali ogólnopolskie sympozjum naukowe nt. „*O wychowawczej roli literatury dziecięcej i młodzieżowej*”. Referaty w czasie sesji wygłosili: doc. dr hab. Józef Białek, doc. dr hab. Krystyna Kuliczowska, doc. dr Lech Ludowski, dr Stanisław Kania, dr Szymon Molenda i mgr Maria Januszewicz. Sesja ta stanowiła dobry początek w tradycji polonistyki WSP organizowania podobnych spotkań badaczy literatury w latach następnych.

W tym samym roku akademickim wykładowcy Wydziału Humanistycznego wygłosili szereg prelekcji na terenie województwa. Nawiązali również współpracę m.in. z następującymi Uczelniami i instytucjami naukowymi: z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie, z Uniwersytetem A. Mickiewicza w Poznaniu, z Uniwersytetem Warszawskim, z Uniwersytetem im. Łomonosowa w Moskwie, z WSP w Omsku, z Uralskim Państw-

wym Uniwersytetem im. M. Gorkiego w Swierdłowsku, z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Krakowie, z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Lipsku i Poczdamie oraz z Instytutem Zachodnim w Poznaniu. W ramach naukowych kontaktów zapraszano znakomitych naukowców z wymienionych uczelni. Pracownicy naukowcy Wydziału brali również udział w naukowych sympozjach organizowanych przez uniwersytety i różne ośrodki badawcze w kraju i poza jego granicami. W następnych latach krąg kontaktów naukowych objął wszystkie uniwersytety i Wyższe Szkoły Pedagogiczne w Polsce.

Bardzo dynamiczny rozwój Wydziału nastąpił w roku akademickim 1972/73. W drugim roku znacznie zwiększyła się liczba nauczycieli akademickich i na dzień 1.X. wynosiła 26 osób, w tym 6 docentów, 7 adiunktów, 3 st. wykładowców, 2 wykładowców, 4 st. asystentów i 4 asystentów stażystów.

W roku akademickim 1972/73 zorganizowano także studia zaoczne dla absolwentów SN o specjalnościach filologii polskiej, filologii rosyjskiej i historii oraz przyjęto na te kierunki 176 nauczycieli. Na studiach stacjonarnych na filologii polskiej rozpoczęło naukę 119, na filologii rosyjskiej 82 studentów. W sumie na Wydziale studiowało 377 osób. Studentów, mimo znacznego wzrostu ich liczby, otoczono staranną opieką i zapewniono właściwy poziom naukowy wykładów i ćwiczeń.

Pracownicy Wydziału, a przede wszystkim Zakładu Filologii Polskiej, przy współudziale Lubuskiego Towarzystwa Naukowego i Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, zorganizowali drugi jesienny cykl wykładów publicznych, składający się z 6 wystąpień. Dwie prelekcje wygłosili tacy wybitni specjaliści, jak prof. dr Wincenty Danek oraz prof. dr Jerzy Starnawski, a pozostałe dr Stanisław Kania, doc. dr Lech Lu-

dorowski, dr Mieczysław Łojek i dr Władysław Magnuszewski.

Tenże Zakład zorganizował, przy współudziale Instytutu Filologii Polskiej WSP w Krakowie, ogólnopolską konferencję dydaktyczno-programową studiów polonistycznych WSP i WSN oraz, przy współudziale LTN, ogólnopolską sesję naukową poświęconą 90-tej rocznicy Trylogii Henryka Sienkiewicza. W sesji tej wzięli udział najwybitniejsi znawcy twórczości H. Sienkiewicza. Referaty wygłosili: prof. dr Julian Krzyżanowski — „O znaczeniu Trylogii”; prof. dr Władysław Czapliński — „Z problematyki historycznej Trylogii”; prof. dr Wincenty Danek i dr Halina Bursztyńska — „Sienkiewicz w kręgu powieści historycznych J. I. Kraszewskiego”; prof. dr Adam Kersten — „Historia — powieść — film, czyli o przypadkach z ekranizacją Potopu Henryka Sienkiewicza”; prof. dr Jan Trzynaśkowski — „Trylogia jako gatunek literacki”; doc. dr Tadeusz Bujnicki — „Wojna domowa S. Twardowskiego a Trylogia H. Sienkiewicza”; doc. dr Janina Koblewska — „Adaptacje filmowe Pana Wołodyjowskiego H. Sienkiewicza”; doc. dr Lech Ludorowski — „O właściwościach leksyki i składniki w partiach narracyjnych Trylogii”; dr Aleksander Wielkoń — „Z zagadnień języka Ogniem i mieczem”; mgr Tomasz Jodełka-Burzecki — „Etapy recepcji Trylogii w Polsce Ludowej”. Sesja, dzięki bardzo wnikliwym i merytorycznie bogatym referatom, stanowiła poważny wkład naukowy i znacznie poszerzyła wiedzę o twórczości Henryka Sienkiewicza. Wykładów znakomitych uczonych wysłuchali goście z wielu ośrodków uniwersyteckich, licznie przybyli zielonogórscy poloniści i studenci filologii polskiej miejscowej Wyższej Szkoły Nauczycielskiej.

Nieco skromniejszą sesję pt. „Polsko-rosyjskie związki literackie” zorganizował Zakład Filologii Rosyjskiej. Uczestnicy sesji, nauczyciele szkół średnich z Zielonej Góry i województwa oraz studenci rusycystyki, wysłuchali referatów: doc. dr hab. L. A. Czeszkowej — „Stanisław Worcell w ocenie A. I. Hercena”; mgr Ganny Zadowornej — „Polsko-rosyjskie związki literackie w wykładach A. Mickiewicza w Collège de France”; mgr Kazimierzy Lis — „Twórczość M. Gorkiego i L. Andriejewa w interpretacji A. Mazanowskiego”. Wystąpili również studenci z naukowymi komunikatami, a mianowicie: Maria Drzewicz, Natalia Komarnicka i Barbara Stolz.

W ramach akcji odczytów naukowych dla pracowników, studentów i miejscowego społeczeństwa zostało wygłoszonych 10 prelekcji przez wybitnych specjalistów z różnych ośrodków Polski. Wykłady naukowe wygłosili m.in.: profesor dr Wincenty Danek, prof. dr Mieczysława Mitera-Dobrowolska, prof. dr Wiktor Gomulicki, prof. dr Bogdan Korzeniowski, prof. dr Stanisław Urbańczyk, doc. dr Maria Schabowska.

W roku akademickim 1973/74 zwiększyła się liczba etatowych pracowników naukowo-dydaktycznych i na dzień 1.X. wyniosła 37 osób. Znacznie zwiększyła się liczba studentów na studiach stacjonarnych i zaocznych. Na studiach stacjonarnych został powołany nowy kierunek — historia. Na dzień 1.X. na studiach dziennych było 325 studentów, na zaocznych 518. Razem na Wydziale studiowało 848 osób.

W tymże roku akademickim Wydział opuścili pierwsi absolwenci. Filologię polską ukończyło 104 słuchaczy (w tym 63 nauczycieli studiów zaocznych), filologię rosyjską 76 słuchaczy (w tym 46 słuchaczy studiów zaocznych) oraz 62 studentów historii studiów zaocznych. Łącznie wydano na Wydzia-

Prezes Zarządu Okręgowego ZBOWiD
Alfons Baranowski i Rektor WSP
doc. dr hab. Hieronim Szczegółka
podpisują umowę o współpracy
foto K. Jarocińska

le 242 dyplomy ukończenia studiów wyższych o programie WSN. Z liczby 242 zapewniono 141 absolwentom kontynuowanie studiów magisterskich bądź to w macierzystej uczelni, bądź też na innych uniwersytetach.

W trzecim roku istnienia Wydziału Humanistycznego wytworzył się już zauważalny nastrój pracy naukowej, co uwidoczniło się w liczbie opublikowanych recenzji, artykułów, studiów i pozycji książkowych. Nauczyciele akademicki Wydziału opublikowali 134 prace.

W tym też roku akademickim nauczyciele Zakładu Filologii Polskiej zorganizowali ogólnopolską sesję naukową n.t. „*W kręgu sztuki poetyckiej K. I. Gałczyńskiego*”. W sesji wzięli udział pracownicy z różnych ośrodków akademickich: z Uniwersytetu Jagiellońskiego, Śląskiego, Warszawskiego, Wrocławskiego, z WSP w Krakowie, Rzeszo-

wie, Bydgoszczy i Szczecinie. Referaty m.in. wygłosili: prof. dr Jan Zygmunt Jakubowski — „*Cygan i obywatel*”; prof. dr Danuta Buttler — „*Porfirion Osielek K. I. Gałczyńskiego (Z zagadnień techniki powieści groteskowej)*”; doc. dr Lech Ludorowski — „*O muzyczności Niobe K. I. Gałczyńskiego*”; dr Andrzej Drajewicz — „*Nad rękopisami Niobe i Wielkanocy Jana Sebastiana Bacha*”; dr Adam Kulawik — „*Bal i Arkadia (dwa kluczowe motywy liryki Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego)*”; dr Mieczysław Łojek — „*Poezja K. I. Gałczyńskiego w szkole*”; mgr Maria Madejska — „*Najnowsza warstwa leksykalna w twórczości literackiej K. I. Gałczyńskiego*”. Na sesję przybyli pracownicy naukowcy z różnych ośrodków akademickich w kraju. Ponadto w obradach uczestniczyli nauczyciele języka polskiego szkół średnich miasta i wojewódz-

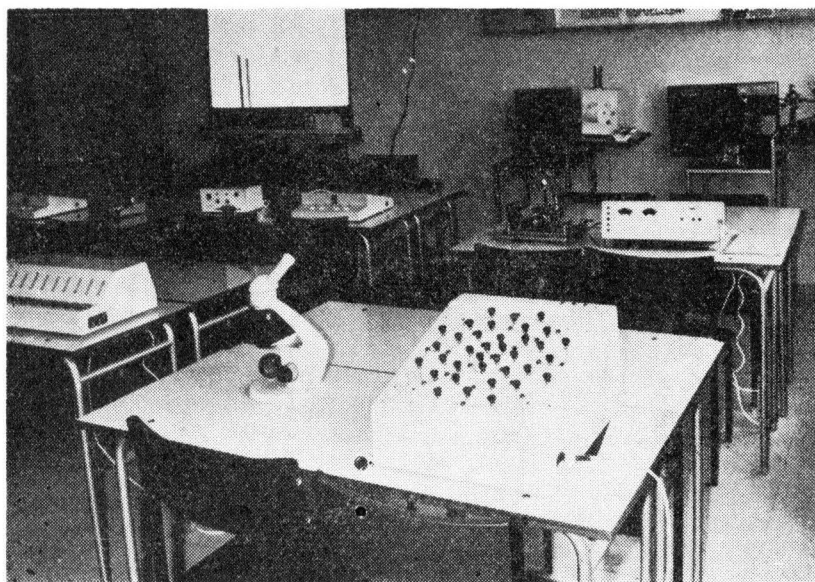
stwa, studenci filologii polskiej studiów dziennych i zaocznych WSP, licznie przybyła młodzież szkół średnich oraz miłośnicy poezji K. I. Gałczyńskiego. W tym samym roku akademickim pracownicy Wydziału wystąpili już po raz trzeci w zorganizowanym jesiennym cyklu wykładów publicznych.

Z udziałem pracowników Zakładu Nauk Społeczno-Politycznych została zorganizowana w Przelazach w maju 1974 r. konferencja naukowa na temat „*Rola wychowania internacjonalistycznego w rozwoju osobowości młodzieży*”. Referaty wygłosili: prof. dr Rudolf Dau (z WSP w Poczdamie) „*Wychowanie internacjonalistyczne w uczelniach pedagogicznych NRD*”; doc. dr hab. Hieronim Szczegół — „*Wychowanie internacjonalistyczne w naukach społecznych w PRL*”; doc. dr Erika Schaal (z WSP w Poczdamie) „*O problemach kształtowania internacjonalistycznego sposobu myślenia i postępowania studentów szkół pedagogicz-*

nych”; doc. dr Józef Jerzak — „*Z badań nad internacjonalistycznymi postawami młodzieży studiującej*”. Materiały z konferencji, wydane przez WSP w Zielonej Górze pt. „*Wychowanie internacjonalistyczne*”, stanowią wartościową ilustrację potrzeb, możliwości i osiągnięć tej dyscypliny.

W roku akademickim 1973/74 zaszła istotna zmiana w statucie Uczelni. WSN została przekształcona w WSP.

W czwartym roku istnienia Wydziału, tj. od 1.IX.1974 r. nastąpiły w nim istotne zmiany organizacyjne. Z dotychczasowych trzech jednostek pozostał tylko Zakład Filologii Rosyjskiej, od początku kierowany przez dr Juliana Skorka, natomiast Zakład Filologii Polskiej przemianowano na Instytut Filologii Polskiej, a Zakład Nauk Społeczno-Politycznych przekształcono na Instytut Nauk Społeczno-Politycznych. W nowo utworzonych Instytutach powołano następujące zakłady: w Instytucie Filologii Polskiej — Zakład Hi-

Pracownia Psychologii — urządzenia do badania czynności poznawczych
foto K. Jarocińska

storii i Teorii Literatury (kier. doc. dr Lech Ludorowski), Zakład Języka Polskiego (kier. doc. dr Stanisław Kania), oraz Zakład Dydaktyki Literatury i Języka Polskiego (kier. doc. dr hab. Wojciech Pasterniak). Instytutem Filologii Polskiej kieruje doc. dr hab. W. Pasterniak.

W skład Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych weszły: Zakład Nauk Politycznych (kier. doc. dr hab. H. Szczegół), Zakład Historii (p.o. kier. dr J. Benyskiewicz), Zakład Filologii i Socjologii (kier. doc. dr Wł. Kot) oraz Zakład Ekonomii Politycznej (kier. dr Józef Iwan). Dyrektorem Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych jest doc. dr hab. H. Szczegół.

Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w roku akademickim 1974/75, Instytut Filologii Polskiej zorganizował w październiku 1974 r. ogólnopolską sesję naukową na temat: „Z problemów literatury Polski Ludowej”. Referaty naukowe wygłosili: prof. dr Jan Zygmunt Jakubowski — „O kryteriach wartościowania współczesnej literatury polskiej”; prof. dr Izabela Lewańska-Kaniowska — „Strategia wychowania i kształcenia w polskiej literaturze młodzieżowej i bieżącego XXX-lecia”; prof. dr Kazimierz Wyka — „Podróże włoskie i liryka Tadeusza Różewicza”; doc. dr hab. Stanisław Burkot — „O pojęciu pokolenia — krytycznie”; doc. dr hab. Tadeusz Bujnicki — „Pejzaż i jego funkcje w powojennej poezji Władysława Broniewskiego”; doc. dr Jerzy Konieczny — „Polska tradycja kulturalna w powojennym piśmarstwie A. Grzymały-Siedleckiego”; doc. dr Lech Ludorowski — „Eksperymentalna powieść Urszuli Koziół”; doc. dr Mieczysław Łojek — „Dydaktyka literatury w powojennym XXX-leciu”; dr Michał Kaziów — „Oryginalne słuchowiska radiowe w XXX-

-leciu PRL”; dr Jan Paclawski — „Wojenna emigracja i jej stosunek do przemian w kraju w twórczości literackiej Ksawerego Pruszyńskiego”; dr Stanisław Żak — „Konfrontacja mitów ze współczesnością, czyli o piśmarstwie Marii Kuncewiczowej”; powieściopisarz Michał Rusinek — „Literatura polska na świecie w bieżącym XXX-leciu”; mgr Krystyna Kamińska — „Przemiany prozy Kazimierza Brandysa”; mgr Anna Świrek — „O poezji Tymoteusza Karpowicza”. Sesja wzbudziła duże zainteresowanie wśród miejscowego środowiska polonistycznego, zwłaszcza wśród nauczycieli języka polskiego oraz studentów i stanowiła kolejne wydarzenie w osiągnięciach naukowych Instytutu Filologii Polskiej.

Instytut Nauk Społeczno-Politycznych zorganizował w 1974 r. przy współudziale Instytutu Nauk Pedagogicznych sesję naukową na temat: „Praca wychowawcza w uczelniach pedagogicznych”. W obradach uczestniczyli przedstawiciele wszystkich szkół kształcących nauczycieli w Polsce. Uczestnicy sesji wysłuchali referatów m.in. takich uczonych, jak prof. dr Heliodora Muszyńskiego z UAM w Poznaniu oraz prof. dr Rudolfa Dau z WSP w Poczdamie.

W roku akademickim 1974/75 Instytut Nauk Społeczno-Politycznych był organizatorem jeszcze jednej ogólnopolskiej sesji poświęconej problematyce kulturoznawstwa. Ponadto Instytut wspólnie z LTN zorganizował w latach 1973—1975 szereg sesji historycznych, m.in. z okazji 25-lecia PZPR i 30-lecia istnienia PRL.

Dyrektor Instytutu zapraszał również z wykładami i referatami znakomitych uczonych z innych ośrodków akademickich polskich i zagranicznych. Prelekcje wygłosili m.in. prof. dr Antoni Czubiński — „Ruch antyhitlerowski w Niemczech”; prof.

dr Hans J. Jakobsen (z Bonn) — „*Polityka zagraniczna Niemiec hitlerowskich*”; prof. dr Jerzy Topolski — „*Problemy współczesnej metodologii historii*”. Referaty wygłosili również profesowie z ZSRR, NRD, Węgier i Bułgarii.

Bardzo wartościowa impreza pt. „*Polsko-radzieckie sympozjum literackie*”, która towarzyszyła Festiwalowi Piosenki Radzieckiej, została zorganizowana w dniach 13—14 czerwca 1975 r. przez pracowników Zakładu Filologii Rosyjskiej. Referaty naukowe wygłosili: prof. dr Zbigniew Barański — „*Losy człowieka w warunkach wojennych w prozie pisarzy radzieckich starszego pokolenia*”; doc. dr Florian Nieuważny — „*Obraz walki z faszyzmem w twórczości młodych pisarzy radzieckich*”; doc. dr Elżbieta Jesajan — „*Problem miłości i nienawiści w prozie wojennej Michała Szolochowa*”; doc. dr hab. Mikołaj Konieczny — „*O języku opowiadania Szolochowa „Los człowieka*”; mgr Andrzej Ksenicz — „*Żołnierz radziecki w reportażach wojennych K. Simonowa*”; mgr Polina Stasińska — „*Prawda o życiu codziennym w prozie wojennej J. Bondariewa*”. W sesji uczestniczyli przedstawiciele pisarzy radzieckich, polskich, nauczyciele języka rosyjskiego miasta i województwa zielonogórskiego, studenci rusycystyki oraz miłośnicy literatury radzieckiej.

Kierownicy Zakładów a następnie Dyrektorzy Instytutów w latach 1972—1975 zorganizowali 10 ogólnopolskich sesji naukowych i w ten sposób wnieśli poważny wkład do rozwoju określonych dyscyplin nauki polskiej.

Wydział Humanistyczny w czwartym roku pracy rozpoczął działalność z 50 nauczycielami akademickimi; w tej liczbie było 12 docentów oraz 11 adiunktów i st. wykładowców ze stopniem doktora.

Ze względu na niezbyt wielką powierzchnię mieszkalną w Domach Studenta oraz pewne braki w wysoko wykwalifikowanej kadrze nauczycieli akademickich, w roku 1974/75 utrzymano liczbę studentów na poziomie roku akad. 1973/74 i na dzień 20.VI. 1975 r. wyniosła ona: na studiach dziennych 343 osoby oraz na studiach zaocznych 547 osób. W sumie na Wydziale studiowało 890 studentów.

W omawianym okresie funkcję dziekana pełnili: w latach 1971/72 oraz 1972/73 doc. dr Bronisław Ratuś, w roku 1973/74 doc. dr Władysław Kot, a w roku 1974/75 doc. dr Mieczysław Łojek. Funkcję prądziekanów sprawowali: w latach 1972—1974 dr Mieczysław Łojek, w latach 1973-75 dr Józef Iwan i od roku 1974 dr Marian Przygoda.

Dynamiczny rozwój WSN i przekształcenie jej w WSP korzystnie wpłynęły na dalszy postęp w doskonaleniu się naukowym kadry, co przejawiało się w fakcie zamknięcia 7 przewodów doktorskich. W latach 1972—1975 tytuły doktora nauk humanistycznych otrzymali: Julian Skorek, Jerzy Brzeziński, Józef Iwan, Marian Przygoda, Kazimierz Stachura, Eugeniusz Szafranski oraz Piotr Szydłowski. W tym też okresie zostały poważnie zaawansowane rozprawy habilitacyjne 16 pracowników (6 prac znajduje się w stadium ostatecznej redakcji) i dysertacje doktorskie 18 magistrów w tym 5 jest w stadium końcowym).

W roku 1974 pracownicy Wydziału opublikowali 71 prac. Liczba publikacji za okres 1971—1975 wynosi 230 pozycji. Niektóre rozprawy znacznie rozszerzyły dotychczasowy stan wiedzy z określonej dyscypliny. Do takich prac m.in. należą: „*Źródła do początków władzy ludowej na Ziemi Lubuskiej*” — H. Szczegóły, „*Metodyka podstaw nauk politycznych. Wybrane zagadnienia z teorii i praktyki*” — H. Szczegóły i E. Eraz-

mus a, „Zajęcia z wychowania obywatelskiego. Poradnik metodyczny” — H. Szczegóły i B. Ratusia, „Z przeszłości Ziemi Lubuskiej” — W. Korcza, „Winiarstwo na Ziemi Lubuskiej” — B. Kresa, „Organizacja procesu poznawania literatury szkolnej” — W. Pasterniaka, „Z badań nad literaturą i językiem” — praca zbiorowa pracowników byłego Zakładu Filologii Polskiej. Należy przy tym zaznaczyć, że wiele artykułów zostało opublikowanych w prasie centralnej, a publikacje książkowe ukazały się w znanych głównych wydawnictwach ogólnopolskich.

Największy dorobek naukowy mają: Hieronim Szczegół, Wojciech Pasterniak, Lech Ludorowski, Władysław Korcz, Mieczysław Łojek, Władysław Magnuszewski, Stanisław Kania, Julian Skorek i Jerzy Oleksiński.

W okresie trzech lat pracy wielu nauczycieli akademickich sprecyzowało dokładniej swoje zainteresowania badawcze. Dlatego też Dyrektorzy Instytutów oraz Kierownik Zakładu Filologii Rosyjskiej mogli już opracować dość ambitne plany badawcze, które będą realizowane jeszcze przez okres najbliższych czterech lat.

Do głównych kierunków badań pracowników Instytutu Filologii Polskiej należą:

- a) dydaktyka literatury — nauczanie problemowe i systemowe (M. Łojek, W. Pasterniak),
- b) język pisarzy końca XVIII i XX w. (J. Brzeziński, S. Kania, L. Mirecki),
- c) toponomastyka — nazwy geograficzne Ziemi Lubuskiej (A. Demartin),
- d) powieść historyczna XVII i XIX w. (L. Ludorowski, W. Magnuszewski, H. Milanowska).

Instytut Filologii Polskiej włączył się także do badań ogólnopolskich w zakresie tematu węzłowego „Modernizacja systemu oś-

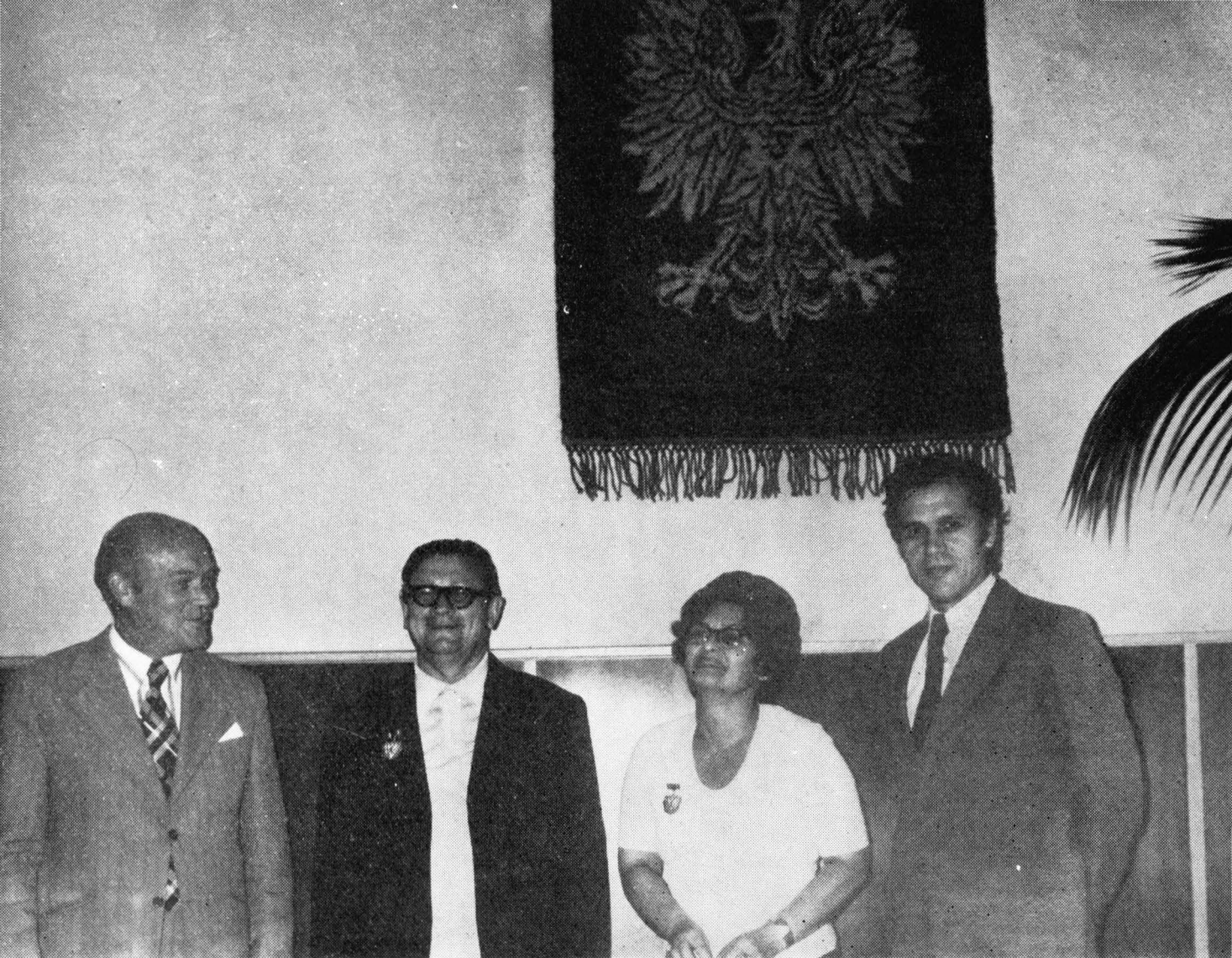
wiaty w rozwiniętym społeczeństwie socjalistycznym”. Kilku nauczycieli akademickich (L. Ludorowski, M. Łojek, W. Pasterniak) pracuje nad koncepcją podręczników literatury dla uczniów i nauczycieli przyszłej 10-letniej szkoły podstawowej.

W celu zintensyfikowania badań naukowych zostało zawarte wieloletnie porozumienie z Instytutem Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego (26.II.1975 r.), które objęło takie dziedziny, jak kształcenie kadry naukowej pracowników Instytutu WSP (opieka nad pracami doktorskimi i habilitacyjnymi), pomoc w zajęciach naukowo-dydaktycznych (seminaria magisterskie, wykłady monograficzne, odczyty naukowe), wspólne wydawanie publikacji, organizowanie sesji naukowych, opiniowanie i recenzowanie dorobku naukowego.

Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej doc. dr hab. Wojciech Pasterniak zorganizował i prowadzi seminarium doktoranckie z dydaktyki literatury. Uczestniczą w nim nauczyciele województwa zielonogórskiego i innych regionów Polski.

Szereg pracowników Instytutu pełni także różne funkcje. S. Kania jest prezesem Oddziału Miłośników Języka Polskiego, L. Ludorowski — prezesem sekcji Polonistycznej LTN, M. Łojek — sekretarzem Sesji Polonistycznej LTN, L. Ludorowski i M. Łojek są współpracownikami Międzyuczelnianego Instytutu do Badań Literatury Dziecięcej i Młodzieżowej przy UW, W. Magnuszewski pełni funkcję prezesa Oddziału Towarzystwa im. A. Mickiewicza, W. Pasterniak jest członkiem rzeczoznawców do spraw dydaktyki w Instytucie Programów Szkolnych oraz członkiem Rady Instytutu Filologii Polskiej WSP w Bydgoszczy i Opolu.

Zakład Filologii Rosyjskiej podjął następujące kierunki badawcze:

Po odznaczeniu Odznakami Honorowymi Za Zasługi dla Rozwoju Województwa Zielonogórs-
kiego specjalistów ze Związku Radzieckiego doc. dr hab. Elizawiety Jesajan i doc. dr hab.
Mikołaja Koniuchowa

foto K. Jarocińska

1. Fonetyka, intonacja i akcentuacja języka rosyjskiego i polskiego w ujęciu konfrontatywnym (J. Skorek, W. Bonew, G. Zadworna);
2. Metodyka języka rosyjskiego na poziomie szkoły podstawowej, średniej i wyższej (J. Skorek, M. P. Koniuchow);
3. Nauczanie programowane w dydaktyce języka rosyjskiego w szkołach podstawowych, średnich i wyższych (J. Skorek, W. Bonew);
4. Składnia języka rosyjskiego i polskiego w ujęciu konfrontatywnym (J. Ławniczak, M. Przygoda);
5. Leksykografia rosyjska (M. P. Koniuchow).

W celu prowadzenia eksperymentów dydaktycznych i naukowych pracownicy Zakładu zorganizowali i dobrze wyposażyli:

- a) laboratorium nauczania programowanego,
- b) laboratorium do ćwiczeń językowych,
- c) salę maszyn nauczających,
- d) pracownię fonetyki akustycznej.

Pomysłowo urządzone laboratoria i pracownie znacznie ułatwiają studentom dobre opanowanie języka rosyjskiego, dlatego sprawność nauczania na tym kierunku jest więcej niż dobra. Należy zaznaczyć, że zarówno urządzenia techniczne do nauki, jak również organizowany Festiwal Piosenki Radzieckiej znacznie przyczyniają się do uatrakcyjnienia studiów rusycystycznych, o czym świadczy fakt, że na egzaminy wstępne zgłaszają się kandydaci nawet z tak odległych miejscowości, jak Białystok, Olsztyn, Rzeszów, Lublin.

Pracownicy Zakładu Filologii Rosyjskiej pełnią następujące funkcje: Marian Przygoda jest redaktorem naczelnym Zeszytów Neofilologicznych (jest to rocznik, który wydaje Zarząd Okręgu Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego w Zielonej Górze); Julian

Skorek pełni funkcję Przewodniczącego Zarządu Okręgu Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego w Zielonej Górze, ponadto jest członkiem Sądu Koleżeńskiego przy Zarządzie Głównym Towarzystwa Neofilologicznego w Poznaniu, członkiem Prezydium Zarządu Wojewódzkiego TPPR w Zielonej Górze i członkiem Zespołu Rzeczników Filologii Rosyjskiej przy Ministerstwie Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki w Warszawie; Mgr Ganna Zadworna jest członkiem Zarządu Okręgu Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego w Zielonej Górze.

Nauczyciele akademicki Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych prowadzą bardzo intensywne badania nad takimi problemami, jak:

1. Historia Ziem Zachodnich — monografia miast i osiedli, np. „Zarys dziejów politycznych Świebodzina” — W. Korcz; „Bytom Odrzański — nieznany ośrodek winiarstwa śląskiego” — B. Kres; „Związek Polaków w Niemczech jako organizator życia polskiego na Babimojszczyźnie” J. Benyskiewicz;
2. Metodyka nauk politycznych i wychowania obywatelskiego, np. „Zarys metodyki podstaw nauk politycznych” — H. Szczegółła (wspólnie z E. Erazmusem); „Osobowość nauczyciela podstaw nauk politycznych” — H. Szczegółła; „Rola wychowawcza wyścigu pracy na Ziemiach Odzyskanych” — E. Szafrański; „Rola wiedzy w procesie przeobrażeń społeczno-kulturalnych” — W. Kot;
3. Problemy funkcjonowania demokracji socjalistycznej, np. „Rozwój organizacyjny PZPR w województwie zielonogórskim” — H. Szczegółła; „Granice uprawnień represyjnych państwa” — A. Pawłowski; „Działalność MRN w

Laboratorium języków obcych

foto Cz. Łuniewicz

Gorzowie Wlkp.” — K. Stachura;
„Przeobrażenia kulturalne na wsi lubuskiej w Polsce Ludowej” — J. Iwan.

Rezultatem zbiorowej pracy są „*Studia i materiały*”, t. I, które zawierają rozprawy z zakresu nauk społecznych. Został również wydany skrypt dla studentów, przynoszący wiadomości z podstaw nauk politycznych.

W ramach prac naukowych doc. dr hab. H. Szczegółą prowadzi seminarium doktorskie. Doksztalającą się w nim zarówno asystenci Instytutu, jak również zdolni nauczyciele szkół średnich. Pod naukowym kierunkiem H. Szczegóły napisało już dysertacje i uzyskało tytuły doktora nauk humanistycznych (w UAM w Poznaniu) dwóch pracowników Instytutu, mianowicie K. Stachura i E. Szafrąński.

Z inicjatywy Dyrektora Instytutu zostały zawarte umowy o współpracy z Zarządem Okręgu ZBoWiD w Zielonej Górze. W myśl tych umów pracownicy naukowcy prowadzą badania nad ruchem kombatanckim oraz tradycjami walk na Ziemi Lubuskiej. Zarówno problematyka ruchu kombatanckiego, jak i tradycje walk są szeroko uwzględnione w tematyce prac magisterskich studiów dziennych i zaocznych oraz znajdują się także w planie badań kół naukowych historyków i politologów.

Zainteresowania badawcze kilku pracowników są mocno powiązane z historią regionu i jego aktualnymi przeobrażeniami. Ten naukowy wkład, ukazujący dorobek Ziemi Lubuskiej, jest pozytywnie oceniany przez społeczeństwo i miejscowe władze oraz honorowany wyróżnieniami. Za wybitną działalność dla regionu H. Szczegółą (Rektor WSP) otrzymał Lubuską Nagrodę Kulturalną, natomiast B. Kresowi i W. Korczowi zostały przyznane nagrody miasta Zielonej Góry.

Dla pełniejszego obrazu działalności naukowo-dydaktycznej należy dodać, że Instytut prowadzi od 1974 r. studium podyplomowe wychowania obywatelskiego. W 1975 roku dyplomy ukończenia studiów otrzymały 23 osoby.

Nauczyciele akademicki Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych pełnią różne funkcje naukowe. H. Szczegółą jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, członkiem Komitetu Nauk Politycznych PAN, członkiem Komitetu Badań nad Emigracją PAN, członkiem Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Członkami Instytutu Zachodniego są również: J. Benyskiewicz, J. Iwan, B. Kres, W. Korcz, F. Pastwa, K. Stachura, E. Szafrąński. Wielu pracowników działa aktywnie w LTN. H. Szczegółą pełni funkcję wiceprzewodniczącego LTN, J. Benyskiewicz jest członkiem Prezydium. Kilku nauczycieli akademickich należy do Komisji Historycznej Oddziału PAN w Poznaniu, a K. Bartkiewicz jako prezes kieruje Oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Nauczyciele akademicki Wydziału Humanistycznego prezentowali również swój dorobek naukowy w różnych uczelniach. Referenci wystąpili m.in. na sesjach naukowych w Berlinie, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Poczdamie, Poznaniu, Pradze, Rzeszowie, Warszawie, Wrocławiu, Szczecinie.

W trosce o naukowy rozwój kadry nauczającej władze Uczelni udzielały płatnych urlopów, przyznawały stypendia naukowe i zwracały doktorantom koszty przejazdów na konsultacje. Szczególną opieką otoczono asystentów-stażystów i asystentów. Opiekunowie naukowcy systematycznie kontrolowali wiedzę młodych pracowników, hospitowali zajęcia i udzielali instruktażu na temat dy-

daktyki studiów wyższych dziennych i zaocznych. Szczególną troską otoczyli swoich asystentów-stażystów i stażystów H. Szczegółą i L. Ludorowski, stosując z powodzeniem najnowsze metody kształcenia kadry dydaktycznej. Wiele także troski o naukowy rozwój kadry i wysoką postawę ideowo-moralną nauczycieli akademickich wykazali Kierownicy zakładów.

Pracownicy Wydziału zwracali również baczna uwagę na organizację procesu dydaktycznego i wychowawczego studentów. Dążono m.in. do unowocześniania dydaktyki wykładu i ćwiczeń oraz do zintensyfikowania pracy domowej studenta. W tym celu przyjęto zasadę systematycznego oceniania bieżących ćwiczeń, badania świadomości przy pomocy testów i innych sprawdzianów śródsesestralnych. W czasie dyżurów naukowych pracownicy badali indywidualnie zainteresowania studentów i na bieżąco kontrolowali stan ich wiedzy. Przestrzeganie dyscypliny studiowania uczyło słuchaczy systematyczności, pracowitości, wytrwałości, uczciwości i obowiązku, a więc kształtowało cechy osobowości konieczne w zawodzie nauczycielskim.

Dodatnią rolę w procesie dydaktyczno-wychowawczym odgrywał systematyczny i aktywny udział przedstawicieli SZSP w posiedzeniach Rad Wydziału, Kolegiach Dziekańskich, zebraniach pracowników Zakładów, podczas których przedmiotem wspólnej analizy był całokształt zagadnień związanych z tokiem studiów, problemy wychowawcze i aktualne sytuacje życiowe. Właściwie realizowana zasada aktywnego udziału młodzieży pomogła w rozwiązywaniu istotnych problemów dydaktyczno-wychowawczych i stwarzała klimat dobrej współpracy studentów z nauczycielami akademickimi.

W celu lepszego przygotowania studentów do zawodowej i społecznej działalności

zorganizowano, na prawach fakultetu, studium religioznawcze, harcerskie i kulturalno-oświatowe.

Studenci Wydziału Humanistycznego masowo brali udział w pracach społecznych, w sesjach naukowych, odczytach, teleturniejach wiedzy politycznej o Ziemi Lubuskiej, Związku Radzieckim i innych. Występowali również z referatami na zjazdach organizowanych przez koła naukowe różnych ośrodków akademickich.

W trosce o wykształcenie nauczycieli polonistów, rusycystów i historyków o wysokich walorach ideowych, o grutownej i sprawnej wiedzy zawodowej, podjęto poważny wysiłek stałego intensywnego oddziaływania na studentów poprzez imprezy naukowe bogate w treści poznawcze, wychowawcze i kształcące.

Dużą rolę naukową i wychowawczą spełniały naukowe sesje, odczyty wybitnych specjalistów, obozy naukowe, wycieczki do największych polskich bibliotek, muzeów, archiwów oraz studenckie sesje naukowe i zespoły artystyczne. Bardzo dobrze pracuje zespół teatralny pod kierunkiem L. Nowickiej, dyplomowanej aktorki Teatru Lubuskiego. W sezonie wiosennym 1975 r. zespół wystawił pełny spektakl teatralny „*Blagalice*” Ajschylosa.

W okresie lat 1971—1975 Dziekani Wydziału otaczali szczególną troską działalność naukowo-dydaktyczną nauczycieli. Tym kwestiom poświęcili wiele uwagi na zebraniach Rad Wydziału, w czasie których wnikliwie analizowano:

- funkcje wykładu,
- rodzaje zabiegów dydaktycznych decydujących o efektywności ćwiczeń, wykładu, indywidualnej konsultacji,
- formy kontroli wiadomości, dydaktykę prac pisemnych, kolokwia, egzaminy,
- problemy właściwego zrozumienia współ-

partnerstwa studentów w procesie dydaktyczno-naukowym i w zakresie poczytań badawczych,

- zasady selekcji i doboru kandydatów na studia dzienne przy egzaminach wstępnych,
- działalność społeczną studentów dla uczelni i dla środowiska,
- rolę opiekuna grupy w procesie organizacyjnym i wychowawczym,
- metody kształcenia cech osobowych współczesnego nauczyciela.

Dzięki przemyślanym zabiegom organizacyjnym dziekana i prodziekanów (opracowanie planu pracy opiekuna grupy i włączenie go do procesów wychowawczych studentów, systematyczne odprawy przewodniczących grup działania i opiekunów, mobilizowanie do pracy naukowej nauczycieli, oraz wysokiej dyscyplinie nauczycieli akademickich absolwenci Wydziału Humanistycznego dobrze zostali przygotowani do wykonywania trudnej służby nauczycielskiej.

Za naukową i dydaktyczną pracę wielu pracowników otrzymało tytuły naukowe, wysokie odznaczenia państwowe bądź nagrody pieniężne Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Dużą pomoc w popularyzowaniu osiągnięć Wydziału okazało Polskie Radio w Zielonej Górze i miejscowa prasa, zwłaszcza „Gazeta Zielonogórska”, „Nadodrze” i „Przeгляд Lubuski”. Wszystkie sesje, odczyty i publikacje oraz ważniejsze wydarzenia z życia studentów były na bieżąco omawiane i podawane do publicznej wiadomości.

Zespół nauczycieli akademickich Wydziału, który zaczął tworzyć w latach 1971—1975 tradycję nauki humanistycznej na Ziemi Lubuskiej, dobrze wywiązał się ze swoich obowiązków.

Następny etap pracy naukowej i dydaktycznej powinien charakteryzować się jeszcze większymi ambicjami i znaczącymi osiągnięciami.

WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZY

Po utworzeniu Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Zielonej Górze od razu powołano w niej Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, który pierwotnie nazywał się Wydziałem Matematyki, Fizyki i Techniki. W skład Wydziału weszły Zakład Matematyki i Zakład Fizyki. W zakładzie Fizyki zorganizowano od podstaw pracownie dydaktyczne i naukowe: I Pracownię Fizyczną, II Pracownię Fizyczną, Pracownię Elektroniczną, Pracownię Techniki Eksperymentu, Pracownię Naukową Ferroelektryków i Pracownię Naukową Getterów.

Z początkiem roku akademickiego 1972/73 Wydział powiększył się o przeniesiony z Wydziału Pedagogicznego Zakład Zajęć Praktyczno-Technicznych.

W latach 1971/73—1972/73 prowadzono tylko wyższe studia zawodowe z następującymi kierunkami: matematyka z fizyką, zajęcia praktyczno-techniczne, a na studiach zaocznych dla absolwentów SN matematyka, fizyka i zajęcia praktyczno-techniczne.

Następnym bardzo ważnym etapem było powołanie w 1973 r. Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Począwszy od roku 1973 wprowadzono

dzono na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym studia jednolite magisterskie dzienne i zaoczne o kierunkach: matematyka, fizyka i wychowanie techniczne.

1. Baza lokalowa

W omawianym okresie Wydział mieścił się w 2 budynkach uczelnianych. W budynku A przy pl. Słowiańskim znalazły pomieszczenie pracownie fizyki i sale wykładowe Zakładu Fizyki, B — warsztaty i pracownia elektroniczna Zakładu Fizyki, pomieszczenia i sale wykładowe Zakładu Matematyki, pracownie i sale wykładowe Zakładu Wychowania Technicznego. Wartość aparatury i sprzętu znajdującego się w Zakładach Wydziału wynosi około 9 milionów złotych. W najbliższej przyszłości nadal będą wyposażane pracownie specjalistyczne.

2. Kadra naukowa

Wzrost liczbowy i jakościowy nauczycieli akademickich ilustrują tabele nr 1 i nr 2.

Porównanie powyższych tabeli wskazuje poważny wzrost w różnych grupach pracowników naukowych (z 7 do 39). Ponadto obecnie pracuje 9 pracowników technicznych i 5 pracowników administracji Zakładów i dziekanatu.

3. Prace naukowo-badawcze

ROZPRAWY HABILITACYJNE

Władze Uczelni i Wydziału ze szczególną troską stymulują pisanie rozpraw habilitacyjnych. Udziela się opracowującym dysertacje wszelkiej pomocy (urlopy, stypendia). W roku akademickim 1974/75 zakończyli badania: doc. dr A. Grytczuk — „Uogól-

Tabela 1

STAN KADRY WYDZIAŁU NA DZIEŃ 2.09.1971 R.

Stanowisko	Docent	Starszy wykładowca, adiunkt		Wykładowca	Starszy asystent	Asystent
		ze stopniem doktora	z tytułem magistra			
Liczba zatrudnionych	—	3	—	1	1	2
Razem	—	3	—	1	1	2

Tabela 2

STAN KADRY WYDZIAŁU NA DZIEŃ 20.04.1975 R.

Stanowisko	Docent w tym:		Starszy wykładowca, adiunkt		Wykładowca	Starszy asystent	Asystent
	etat	1/2 etatu	ze stopniem doktora	z tytułem magistra			
Liczba zatrudnionych	5	3	4	3	6	11	7
Razem	8		4	3	6	11	7

nienie formuł Delange'a-Selberga na przypadek ciała liczb algebraicznych" (rozprawa zostanie wydrukowana przez Wydawnictwo Uczelniane WSP), doc. dr Piotr Chocianowski — „Badanie własności sorpcyjnych getteru tantalowego i niobowego w atmosferze gazów reszkowych” (niektóre wyniki rozprawy opublikowano w Acta Physica Polonica Elektronice i Zeszytach Naukowych Politechniki Częstochowskiej.

Całość rozprawy zostanie wydrukowana przez Wydawnictwo Uczelniane WSP), doc. dr Wojciech Rdzanek — „Impedancja wzajemna układu przetworników kołowych o żądanym rozkładzie drgań” (rozprawa została wydrukowana w 1973 r.). Poczyniono starania o wszczęcie przewodu habilitacyjnego w UAM). Ponadto mają zaawansowane rozprawy habilitacyjne doc. dr Henryk Pochanke, dr F. Klorek i dr Robert Leszko.

ROZPRAWY DOKTORSKIE

W okresie sprawozdawczym stopień doktora nauk humanistycznych uzyskał mgr Kazimierz Uździcki na Uniwersytecie Gdańskim. Mgr Eugeniusz Kowalski posiada pozytywne recenzje rozprawy doktorskiej. Oprócz tego mają zakończone badania mgr Mirosław Frejman, mgr Franciszek Zywert, mgr Włodzimierz Trochanowski. W najbliższym czasie nastąpi finalizacja powyższych przewodów. Otwarte przewody doktorskie mają mgr Krystyna Grytczuk i mgr Czesław Wierchołowski.

W 1973 r. nawiązano współpracę z Dolnośląskimi Zakładami Metalurgicznymi w Nowej Soli. Grupa badawcza fizyków w składzie: doc. dr Bolesław Klimaszewski, dr Jerzy Dembski i mgr Wanda Wojtowicz, pro-

wadziła doświadczenia dotyczące ustalenia parametrów eksploatacyjnych przegrzewacza plazmowego współpracującego z żeliwnikiem. Praca ta stanowi wycinek zadania 11.00.02 z problemu węzłowego 05.I.6.. — „Metody i środki wytwarzania oparte na wykorzystaniu źródeł skoncentrowanej energii”, koordynowanego przez Ministerstwo Przemysłu Maszynowego.

4. Publikacje pracowników Wydziału

Problematyka publikacji była związana z kierunkami badań naukowych poszczególnych Zakładów: Zakład Fizyki — badania getterów, badania materiałów magnetycznych, teoria pola akustycznego, Zakład Matematyki — teoria liczb, teoria grup, analiza funkcjonalna i teoria równań różniczkowych częstkowych, Zakład Wychowania Technicznego — zagadnienia dydaktyki wychowania technicznego.

Tabela nr 3

STAN ILOŚCIOWY PUBLIKACJI

Zakłady	Fizyki	Matematyki	Wychowania Techn.
Razem	31	26	39

5. Studenci

Liczba studentów i absolwentów jest wskaźnikiem rozwoju oraz pracy dydaktycznej Wydziału. W okresie sprawozdawczym zachodził bardzo szybki wzrost liczby studentów — zarówno na studiach dziennych jak i zaocznych. Było to spowodowane z jednej strony naturalnym rozwojem w pierwszych latach istnienia Wydziału, z drugiej

STUDIA DZIENNE

Rok studiów, kierunek	Liczba studentów na 1.10 roku akadem.				Plan na 1975/76
	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	
I M-F WSN	66	79	—	—	—
II M-F WSN	—	42	74	—	—
III M-F WSN	—	—	42	58	—
I M	—	—	39	40	30
II M	—	—	—	35	35
III M	—	—	—	—	32
I, M po WSN	—	—	—	—	30
I-F	—	—	36	40	30
II-F	—	—	—	32	32
III-F	—	—	—	—	25
I ZPT WSN	33	60	—	—	—
II ZPT WSN	—	22	56	—	—
III ZPT WSN	—	—	21	54	—
I-WT	—	—	54	56	30
II-WT	—	—	—	52	50
III-WT	—	—	—	—	50
Razem	99	203	322	367	344

skokowym zwiększeniem liczby przyjętych na I rok studiów, szczególnie zaocznych.

Druga specyficzna cecha minionego okresu — to zmiany w charakterze studiów. W pierwszych dwóch latach przyjmowano na 3-letnie studia typu zawodowego (WSN). Późniejszy od roku 1973 przyjmuje się na studia dzienne i zaoczne — wyłącznie na studia magisterskie oraz 2-letnie uzupełniające (II stopnia dla absolwentów WSN). Wydział prowadzi studia II stopnia na kierunku matematyki i Wychowania technicznego.

Biorąc pod uwagę tabele nr 6 i 7, widać jak szybko rosła liczba studentów na Wydziale (z 99 w 1971 do 873 w 1975). W roku akademickim 1975/76 będzie studiowało około 955 studentów.

POMOC MATERIALNA STUDENTOM

W pierwszych dwóch latach działalności Wydziału wszyscy studenci, którzy prosili o przyznanie im miejsca w domu akademickim, otrzymali je. Później trzeba było ograniczyć przyznawanie DS-u studentom, którzy mieszkają w pobliżu Zielonej Góry (do 20 km).

Pomoc stypendialną otrzymują wszyscy studenci, którzy spełniają warunki określone odpowiednimi przepisami. Ponadto studenci uzyskujący dobre wyniki w nauce otrzymują premie i nagrody. Oprócz powyższego, Wydziałowa Komisja do spraw pomocy materialnej studentom przyznaje w przypadkach losowych zasiłki pieniężne.

Tabela nr 5

STUDIA ZAOCZNE

Rok studiów, kierunek	Liczba studentów w dniu 1.07. roku akadem.			Plan na 1975/76
	1972	1973/74	1974/75	
I M po SN	57	—	—	—
II M po SN	—	57	—	—
I M	—	139	64	40
II M	—	—	96	56
III M	—	—	—	75
I M po WSN	—	—	32	30
II M po WSN	—	—	—	30
I F po SN	50	—	—	—
II F po SN	—	37	—	—
I F	—	64	62	30
II F	—	—	49	55
III F	—	—	—	40
I ZPT po SN	72	—	—	—
II ZPT po SN	—	72	—	—
I WT	—	122	57	40
II WT	—	—	103	50
III WT	—	—	—	95
I WT po WSN	—	—	43	30
II WT po WSN	—	—	—	40
Razem	179	491	506	611

Tabela nr 6

ABSOLWENCI STUDIÓW DZIENNYCH
(WYŻSZYCH ZAWODOWYCH)

Kierunek studiów	Rok akademicki		Razem
	1974	1975	
Matematyka z fizyką	42	50	92
Zajęcia praktycz. — techn. z fizyką	21	—	21
Zajęcia praktycz. — techniczne	—	50	50

Tabela nr 7

ABSOLWENCI STUDIÓW ZAOCZNYCH
(WYŻSZE ZAWODOWE)

Kierunek studiów	Rok akademicki	Razem
	1974	
Matematyka	53	53
Zajęcia praktyczno- techniczne	72	72
Fizyka	36	36

I Sekretarz KW PZPR Mieczysław Hebda przemawia podczas konferencji naukowej w WSP z okazji 500-lecia urodzin Mikołaja Kopernika.
foto Cz. Luniewicz

6. Zakłady

Zakład Fizyki

Wypożyczenie pracowni dydaktycznych i naukowych stanowią:

1. urządzenia i aparatura kontrolno-pomiarowa po Studium Nauczycielskim,
2. sprzęt laboratoryjny przekazany przez punkt Konsultacyjny UAM,
3. aparatura dydaktyczna i naukowa zaku-

piona ze środków finansowych początkowo WSN a potem WSP.

Powszechnie wiadomo, że umiejętności w zakresie techniki eksperymentu u początkujących studentów są przeważnie na niskim poziomie. Chcąc poprawić skuteczność działania dydaktycznego napisano instrukcję do ćwiczeń laboratoryjnych z fizyki i elektroniki ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu czynności pomiarowych i szacowania

Tabela nr 8

STAN KADRY NAUKOWEJ W ROKU AKADEMICKIM 1974/75

Stanowisko	Docent	St. wykładowca adiunkt		Wykładowca	st. asystent	asystent	asystent techn.
		ze stop. doktora	z tyt. magistra				
Liczba zatrudnionych	3	1	—	1	3	3	3

błędów bezwzględnych mierzonych wielkości.

Do biblioteki zakładowej zakupiono najczęściej używane podręczniki akademickie i niektóre monografie z zakresu fizyki doświadczalnej, fizyki teoretycznej i elektroniki. Ponadto prenumeruje się czasopisma naukowe takie jak: *Acta Physica Polonica*, *Phys. Status Solidi*, *Żurnal Eksperymentalnej i Teoretycznej Fizyki*, *Postępy Fizyki*, *Physical Review Letters*, *Nukleonika*, *Fizyka i Technika Półprzewodników*, *Optyka i Spektroskopia* oraz *Fizyka w Szkole*.

Prace naukowe dotyczą:

1. badań procesów sorpcyjnych getteru tantalowego i niobowego w atmosferze różnych gazów resztkowych,
2. badań materiałów magnetycznych,
3. teorii pola akustycznego.

Publikacje nauczycieli akademickich Za-

Tabela nr 9

Nazwisko i imię autora	Liczba prac opublikowanych	Liczba prac przyjętych do druku	Liczba prac złożonych lub przygotowanych do druku
Piotr Chocianowski	9	1	2
Bolesław Klimaszewski	3	2	1
Witold Rdzanek	11	2	2
Jerzy Dembski	2	1	1
Razem	25	6	6

kładu Fizyki w okresie sprawozdawczym są związane z w/w problematyką naukową.

Szczegółowy wykaz z pełnym opisem bibliograficznym podano w składach osobowych WSP w latach 1971—1975.

Wręczenie odznak Mikołaja Kopernika
najlepszym studentom WSP
foto Cz. Luniewicz

*Egzamin dyplomowy z Wychowania
Technicznego
foto K. Jarocińska*

Powszechnie wiadomo, że od wielu lat istnieją trudności rekrutacyjne na kierunek fizyki w Wyższych Szkołach Pedagogicznych i niektórych Uniwersytetach. W pierwszym terminie egzaminów wstępnych zgłasza się mała liczba kandydatów na ten kierunek studiów. Limit wypełnia się po rekrutacji w drugim terminie. Wśród przyjętych nie ma młodzieży uzdolnionej. Praca nauczycieli jest trudna, wymaga cierpliwości, talentu dydaktycznego i obszernej wiedzy merytorycznej, aby z trudem realizować niełatwy program na kierunku fizyki. Mimo wysiłków odpad jest znaczny. Po zakończeniu habilitacji dwóch pracowników, można będzie wystąpić do Ministerstwa z wnioskiem o powołanie Instytutu Fizyki z trzema Zakładami:

1. Zakład Fizyki Doświadczalnej,
2. Zakład Fizyki Ciała Stałego,
3. Zakład Fizyki Teoretycznej.

Zakład Matematyki

Z dniem 1.09.1975 r. planuje się zatrudnić dwóch matematyków na stanowisku starszego asystenta.

Badania naukowe dotyczące rozprawy habilitacyjnej doc. dr Aleksandra Grytczuka zakończono. Natomiast dr F. Kłorek i dr Robert Leszko planują zakończyć badania w najbliższym czasie. Mgr E. Kowalski posiada pozytywne recenzje rozprawy doktorskiej. Finalizacja przewodu w najbliższym czasie. Ponadto mgr Włodzimierz Trochanowski przedłożył rozprawę Radzie Wydziału do przyjęcia. W kwietniu 1975 r. otwarto przewód doktorski mgr Krystyny Grytczuk. Ponadto przewiduje się wszczęcie dwóch przewodów doktorskich w zakresie równań różniczkowych cząstkowych w październiku 1975 r. — mgr Róża Dąbrowskiej i mgr Teresy Janiak.

STAN KADRY NAUKOWEJ ZAKŁADU MATEMATYKI NA DZIEŃ 15.04.1975 R

Stanowisko	Docent w tym		St. wykładowca adiunkt		Wykładowca	st. asyst.	asyst.	asyst. tech.
	etat	1/2 etatu	ze stop. doktora	z tyt. magistra				
Liczba zatrudnionych	1	1	2	1	2	4	2	1
Razem	2		3		2	4	2	1

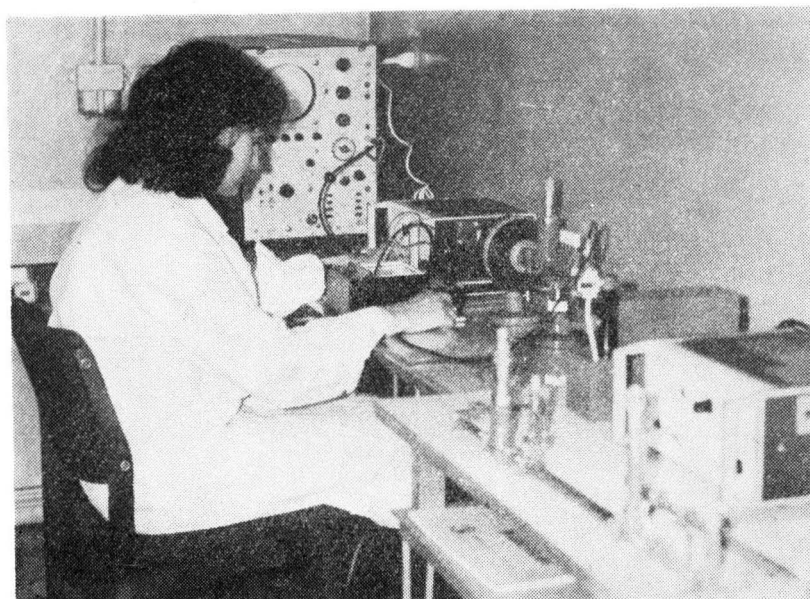
Badania naukowe Zakładu Matematyki dotyczą: 1. teorii liczb, 2. teorii grup, 3. analizy funkcjonalnej, 4. teorii równań różniczkowych cząstkowych, 5. dydaktyki matematyki.

Po finalizacji przewodów habilitacyjnych w latach 1976—1977, planuje się wystąpienie do Ministerstwa z wnioskiem utworzenia Instytutu Matematyki z trzema zakładami:

1. Zakład Algebry i Teorii Liczb,
2. Zakład Analizy Matematycznej,
3. Zakład Logiki i Dydaktyki.

Zakład Wychowania Technicznego

W zakładzie pracuje pięciu nauczycieli akademickich na godzinach zleconych. Mimo wzrostu liczbowego kadry Zakładu, boryka

*Stanowisko badań mikrofalowych w Zakładzie Fizyki
foto K. Jarocińska*

Tabela 11
PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW ZAKŁADU
MATEMATYKI W LATACH 1971—1975

Nazwisko i imię autora	Liczba prac opubli- kowa- nych	Liczba prac przyję- tych do druku	Liczba prac złożo- nych lub przygo- towa- nych do druku
A. Grytczuk	5	2	2
Robert Leszko	5	2	2
Franciszek Klorek	5	2	2
Eugeniusz Kowalski	—	—	2
Krystyna Grytczuk	—	—	1
Teresa Janiak	—	—	1
Mieczysław Trąd	2	1	2
W. Trochanowski	1	1	2
Bogdan Tropak	—	1	—
Razem	18	9	14

się on z trudnościami w obsadzie niektórych przedmiotów technicznych. Częściowo zostały one złagodzone przez zatrudnienie od 1.02.1975 r. dwóch docentów z Wyższej Szkoły Inżynierskiej w wymiarze 1/2 etatu w zakresie mechaniki technicznej (doc. dr inż.

J. Kowalski) i podstaw konstrukcji maszyn (doc. dr inż. E. Goss).

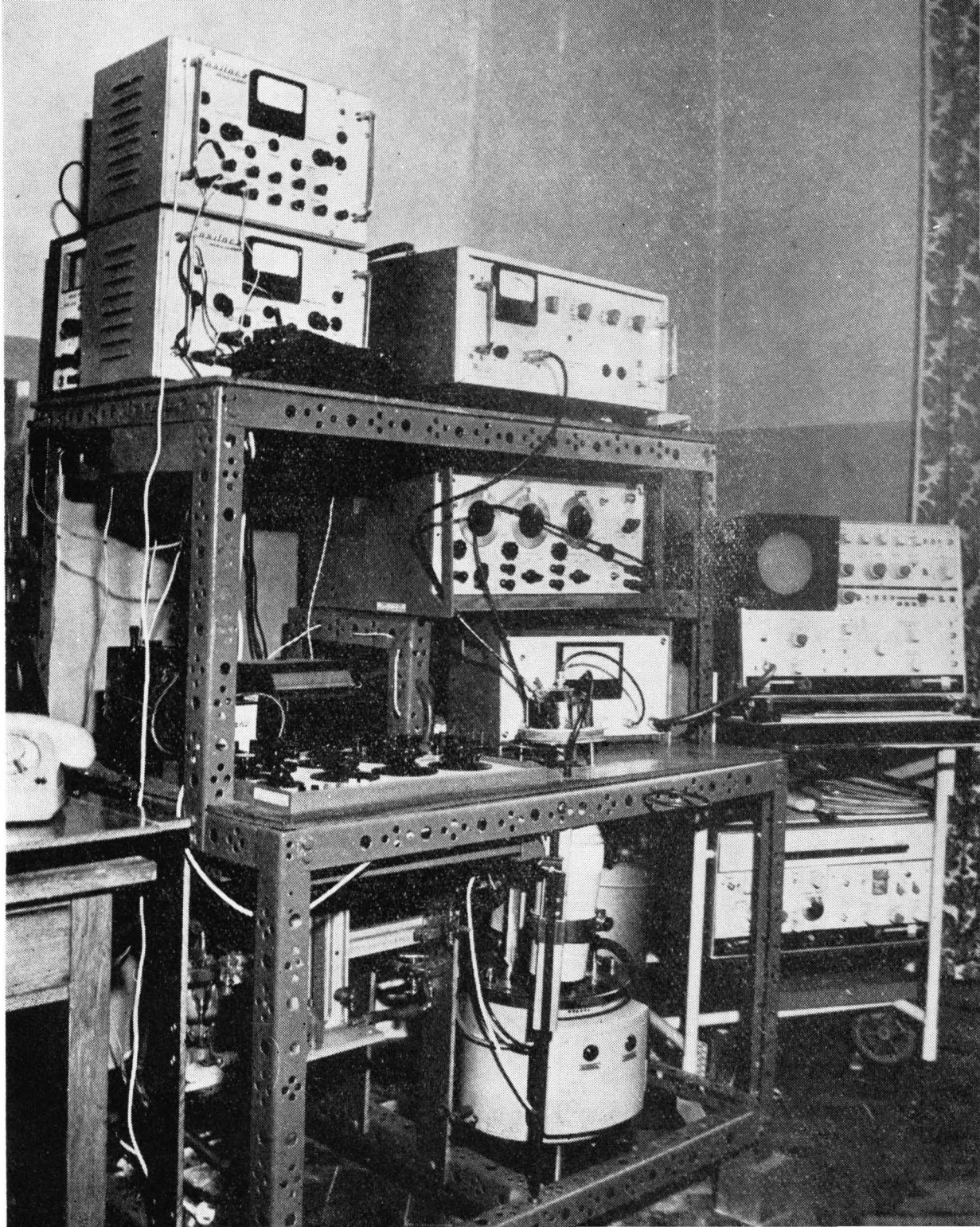
Ponadto zatrudniono pracownika na godzinach zleconych do prowadzenia wykładu z techniki cieplnej (doc. dr inż. W. Dzik). Nadal występuje duża ilość godzin ponadwymiarowych i zleconych.

Publikacje pracowników Zakładu koncentrują się wokół zagadnień dydaktyki wychowania technicznego.

W zakresie naukowego rozwoju kadry Zakładu widoczne są znaczne opóźnienia w porównaniu z założeniami i potrzebami w tym względzie. Tylko dr K. Uździcki uzyskał w przewidzianym czasie stopień doktora nauk humanistycznych. Otwarcie przewodu uzyskał w 1974 r. mgr Czesław Wierchołowski, natomiast mgr Aleksandra Grodzka czeka na otwarcie przewodu doktorskiego. Ponadto doc. dr H. Pochanke posiada poważnie zaawansowaną rozprawę habilitacyjną na temat: „Podstawowe problemy wychowania technicznego w szkole ogólnokształcącej”. Prawidłowy rozwój naukowy pracowników Zakładu wymaga uzyskiwania stopni doktorskich w zakresie nauk technicznych. Spośród młodszych pracowników Zakładu prace doktorskie podjęli: mgr Andrzej Breitkopf — *Mechanika techniczna* i mgr Maria Urbńska — „*Informatyka*”.

Tabela 12
STAN PRACOWNIKÓW ZAKŁADU NA DZIEŃ 20.04.1975 R.

Stanowisko	Docent w tym		St. wykładowca adiunkt		wykła- dowca	st. asyst.	asyst.	prac. tech.
	etat	1/2 etatu	ze stop. doktora	z tyt. magis.				
Liczba zatrudnionych	1	2	1	2	3	5	1	6

Pracownia Fizyki
foto
K. Jarocińska

Tabela 13

PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW ZAKŁADU

Nazwisko i imię autorów	Liczba prac opublikowanych	Liczba prac przyjętych do druku
Henryk Pochanke	13	4
Mirosław Frejman	7	5
Kazimierz Uździcki	1	3
Aleksandra Grodzka	1	3
Maria Urbańska	—	1
Eugeniusz Raj	—	1
Razem	22	17

7. Uwagi końcowe

Ze względu na to, że w najbliższym pięcioleciu baza lokalowa Wydziału prawdopodobnie nie zwiększy się, należy utrzymać liczbę studentów na studiach (dziennych i za-

ocznych) na poziomie około 1100 osób. Należy zwiększyć starania o środki finansowe (szczególnie dewizy) na zakup aparatury naukowo-badawczej do pracowni specjalistycznych i przyspieszyć uzyskiwanie stopni doktorskich z matematyki, fizyki oraz nauk technicznych. Należałoby powołać Zakład Elektroniki i Elektrotechniki w którym będą prowadzone zajęcia dydaktyczne: 1) elektronika na fizyce i wychowaniu technicznym, 2) elektrotechnika na wychowaniu technicznym, 3) teoria pola na fizyce, 4) informatyka na matematyce, 5) elementy automatyki na wychowaniu technicznym. Ponadto należy prowadzić badania naukowe w tych dyscyplinach. Ponieważ pracownicy naukowci prowadzący powyższe przedmioty są rozrzuconeni w trzech Zakładach, dążyć się będzie do integracji pokrewnych dyscyplin i organizować merytoryczne kierownictwo.

WYDZIAŁ PEDAGOGICZNY

W ciągu czterech lat istnienia Wydziału Pedagogicznego zaznacza się ciągły i intensywny, ilościowy i jakościowy jego rozwój w ramach ogólnouczelnianego planu, na co wskazuje analiza każdego elementu jego struktury.

STRUKTURA WYDZIAŁU

W rozwoju struktury Wydziału można wyróżnić dwa trendy. Pierwszy polegał na ilościowym rozwoju poszczególnych zakładów, drugi na koncentracji ich według zbliżonych treści.

Od początku istnienia uczelni w roku akademickim 1971/72 rozpoczęły swą działalność trzy zakłady: Zakład Pedagogiki i Psychologii, Zakład Nauczania Początkowego i Zakład Zajęć Praktyczno-Technicznych oraz dwie Pracownie: Praktyk Pedagogicznych i Nowych Technik Nauczania.

W ciągu czterech lat istnienia Wydziału, dokonano w jego strukturze pewnych zmian organizacyjnych. Od II semestru roku akad. 1971/72 powołany został Zakład Wychowania Muzycznego, a od roku akad. 1972/73 do-

konano podziału Zakładu Pedagogiki i Psychologii na Zakład Historii i Teorii Wychowania oraz Zakład Psychologii. Zmieniono również nazwę Zakładu Nauczania Początkowego na Zakład Dydaktyki. Zakład Zająć Praktyczno-Technicznych, którym kierował doc. dr Henryk Pochanke, włączono do Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.

U podstaw ukazanych modyfikacji leżały różne przyczyny, których kolektywne analizy doprowadzały władze uczelni do odpowiednich decyzji. Najistotniejszymi przyczynami decydującymi o zmianach w strukturze Wydziału były: a) ilościowy rozwój kadry, co powodowało wyłanianie nowych zakładów, b) poszerzanie zakresu przedmiotów wchodzących w skład merytorycznej działalności Zakładów, co wpłynęło na zmianę nomenklatury.

Drugi trend, który rzutował na rozwój struktury Wydziału, to powstawanie międzyzakładowych zespołów pracowników naukowo-dydaktycznych, koncentrujących się na określonych tematach badawczych. Stymulacją tak słusznego kierunku rozwoju naukowego kadry mógł stać się Instytut, jako jednostka organizacyjna zajmująca się merytorycznym aspektem działalności badawczej i dydaktycznej. Powołanie tejże jednostki pod nazwą Instytutu Nauk Pedagogicznych nastąpiło od roku akad. 1974/75. Trend ten w odniesieniu do Zakładu Wychowania Muzycznego, ze względu na dużą ilość pracowników i różnorodność specjalizacji, doprowadził (od roku akad. 1974/75) do powstania czterech pracowni specjalistycznych.

W ostatecznym efekcie w końcu roku akad. 1974/75 struktura Wydziału przedstawiała się następująco:

Nazwa jednostki organizacyjnej Wydziału	Kierownik jednostki
Instytut Nauk Pedagogicznych	doc. dr Maria Jakowicka
— Zakład Historii i Teorii Wychowania	doc. dr hab. Bronisław Ratuś
— Zakład Psychologii	doc. dr Józef Jerzak
— Zakład Dydaktyki	doc. dr Maria Jakowicka
— Pracownia Praktyk Pedagogicznych	mgr Zdzisław Jakowicki
— Pracownia Nowych Technik Nauczania	mgr Zbigniew Żuber
Zakład Wychowania Muzycznego	mgr Irena Marciniak
— Pracownia teorii muzyki	mgr Stanisław Malawko
— Pracownia fortepianu	mgr Maria Ogiółda
— Pracownia instrumentów strunowych	mgr Janina Fyk
— Pracownia instrumentów dętych	mgr Stefan Romanik
— Pracownia metodyki wychowania muzycznego	mgr Irena Marciniak

KIEROWNICTWO WYDZIAŁU

Pierwszym Dziekanem Wydziału, który włożył zasadniczy trud w jego organizację, był doc. dr Henryk Pochanke. Od II semestru roku akad. 1971/72 funkcję Prodziekana pełniła doc. dr Maria Jakowicka, natomiast od lutego roku akad. 1972/73, po przejściu doc. dr Henryka Pochanke na stanowisko Prorektora, została Dziekanem Wydziału. Od roku akad. 1973/74 powołano dwóch Prodziekanów Wydziału: dr Józefa Radkiewicza i dr Tadeusza Wiśniewskiego.

Aktualnie Radę Wydziału stanowią:

Dziekan — doc. dr Maria Jakowicka

Członkowie:

dr Józef Radkiewicz
— Prodziekan

dr Tadeusz Wiśniewski
— Prodziekan

doc. dr hab. Bronisław Ratuś
— Kierownik Zakładu Historii i Teorii Wychowania

doc. dr Józef Jerzak
— Kierownik Zakładu Psychologii

mgr Irena Marciniak
— Kierownik Zakładu Wychowania Muzycznego

mgr Zbigniew Żuber
— Kierownik Pracowni Nowych Technik Nauczania

mgr Zdzisław Jakowicki
— Kierownik Pracowni Praktyk Pedagogicznych

doc. dr Stanisława Łapkowska

doc. dr Alojzy Matuszczyk

doc. dr Stanisław Kądzelski

dr Czesław Nowaczyk

— I sekretarz OOP, przedstawiciel adiunktów, st. wykładowców i wykładowców

mgr Urszula Balicka

— przedstawiciel asystentów

Beata Mickiewicz

— przedstawiciel SZSP

Rada Wydziału podczas kolejnych posiedzeń, prócz analiz i decyzji odnośnie bieżących problemów z zakresu toku studiów i spraw kadrowych, rozpatrywała szereg koncepcyjnych rozwiązań działalności naukowej, dydaktycznej i wychowawczej. Do tej kategorii spraw przykładowo należą:

1. Modyfikacja planu nauczania pod kątem przesuwania niektórych przedmiotów na inne semestry celem właściwej koordynacji treści.
2. Koncepcja praktyk na kierunkach pedagogicznych.
3. Program zwiększania udziału studentów w procesie dydaktyczno-wychowawczym.
4. Koncepcja doboru przedmiotów kształcenia na kierunkach pedagogiki szkolnej i kulturalno-oświatowej.
5. Realizacja nowo wprowadzonego na kierunkach pedagogicznych „przedmiotu do wyboru”.
6. Program wdrażania studentów do prac naukowo-badawczych Instytutu.
7. Koordynacja działalności kół naukowych.
8. Koncepcja obozu naukowego dla kierunków pedagogicznych.

Rozwój kadry naukowej

Poza pracownikami etatowymi każdy Zakład zatrudnia po kilku pracowników na godzinach zleconych: w Zakładzie Historii i Teorii Wychowania — 2; Psychologii — 2; Dy-

Tabela 1

ILOŚCIOWY ROZWÓJ KADRY

Stanowisko	Z a k ł a d y																Ogółem stan na koniec roku akad. 1974/1975
	Historii i Teorii Wychowania				Psychologii				Dydaktyki				Wychowania Muzycznego				
	l a t a				l a t a				l a t a				l a t a				
	71- -72	72- -73	73- -74	74- -75	71- -72	72- -73	73- -74	74- -75	71- -72	72- -73	73- -74	74- -75	71- -72	72- -73	73- -74	74- -75	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
stażyści	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—	—	1	3	3
asystenci	—	1	1	1	—	—	1	3	—	—	—	3	—	1	2	2	9
starsi asystenci	—	1	1	3	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	2	7
adiunkci	1	—	2	2	1	1	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	3
wykładowcy	1	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	5	5	8
starsi wykładowcy	1	1	2	3	1	1	1	—	3	2	3	3	1	1	2	3	9
docenci	1	1	1	3	—	—	1	3	—	1	2	2	—	—	—	3	11
profesorowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1
Ogółem	5	5	8	13	2	2	5	7	3	5	11	13	2	4	11	18	51

dydaktyki — 5; Wychowania Muzycznego — 17.

Ilościowy stan zatrudnionych w poszczególnych zakładach wskazuje na zaspokojenie

podstawowych potrzeb procesu kształcenia. Niemniej w dalszym ciągu dla każdego zakładu istotny jest problem wzrostu ilościowego i jakościowego kadry, szczególnie od

Tabela 2

STAN KADRY NAUKOWO-DYDAKTYCZNEJ WYDZIAŁU

Stopień naukowy	Jednostki organizacyjne Wydziału				R a z e m	
	Zakład Teorii i Historii Wychowania	Zakład Dydaktyki	Zakład Psychologii	Zakład Wychowania Muzycznego	l. b.	%
1	2	3	4	5	6	7
Profesor		1			1	
Docent	3	3	3	3	12	23,5
Doktor	3	3	—	—	6	11,7
Magister	7	7	4	15	33	64,8
R a z e m	13	14	7	18	52	100,0

Podpisanie umowy o współpracy z
Komendą Chorągwi ZHP w Zielonej
Górze.

stopnia doktora wzwyż. Najwyższe zapotrzebowanie kadrowe nastąpi w Zakładzie Wychowania Muzycznego ze względu na specy-

fikę procesu kształcenia (zajęcia indywidualne oraz w małych 2—3-osobowych grupach). Jak wykazują wartości względne powyż-

Tabela 3

PRZEWODY DOKTORSKIE I HABILITACYJNE
PRACOWNIKÓW WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO

Stopień zaawansowania przewodu	Jednostki organizacyjne Wydziału				Razem
	Zakład Historii i Teorii Wychowania	Zakład Dydaktyki	Zakład Psychologii	Zakład Wychowania Muzycznego	
1	2	3	4	5	6
Obroniono prace doktorskie lub habilitacyjne	2	1	—	—	3
Otwarto przewód doktorski	4	1	1	—	6
Aktualnie pracuje nad habilitacją	1	4	2	—	7
Pracuje nad otwarciem przewodu doktorskiego	6	5	3	5	19
Razem	13	11	6	5	35

szej tabeli, stan kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału ze stopniem od doktora wzwyż kształtuje się w granicach 35,2% ogółu zatrudnionych.

Rozkład samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych w poszczególnych zakładach jest równomierny, co potwierdza zasadność polityki kadrowej Wydziału w zakresie proporcjonalności rozmieszczenia i awansu naukowego wyróżniających się dorobkiem naukowym pracowników.

Należy oczekiwać, iż w ciągu najbliższego okresu 6 osób z grupy magistrów zakończy dysertacje doktorskie, co znacznie poprawi strukturę zatrudnienia w grupie doktorów.

Problem podwyższenia kwalifikacji naukowych pracowników zatrudnionych w jednostkach naukowo-dydaktycznych Wydziału ilustrujemy danymi liczbowymi tabeli nr 3.

Dane liczbowe powyższej tabeli ukazują, iż problem podwyższania kwalifikacji znajduje się w centrum zainteresowań zarówno

kierownictw poszczególnych zakładów, jak i władz Wydziału. Znaczna liczba pracowników, zgodnie z ustaleniami prawno-finansowymi, pobierała lub pobiera stypendia doktorskie i habilitacyjne. Ponadto w miarę możliwości kadrowych były i są uwzględniane wnioski pracowników w kwestiach urlopów naukowych na dokończenie badań lub opracowanie rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Należy oczekiwać, iż począwszy od roku akademickiego 1975/76 zostanie zakończonych około 40% rozpoczętych prac i tyleż otworzy przewody doktorskie.

W dorobku edytorskim Wydziału na szczególne podkreślenie zasługują monografie. Ich autorami są: doc. dr hab. Bronisław Ratuś w liczbie 5, doc. dr Józef Jerzak — 1, doc. dr Maria Jakowicka — 2, mgr Józef Żrałko — 1, doc. dr Stanisława Łapkowska — 1.

Do osób, które w okresie sprawozdawczym najczęściej opublikowały różnych typów opracowań należą: z Zakładu Psychologii

Doc. dr hab. Bronisław Ratuś wygłasza referat na międzynarodowej konferencji poświęconej wychowaniu internacjonalistycznemu. (Przełazy — 27-28.V.1974 r..)

DOROBK NAUKOWY (EDYTORSKI)
PRACOWNIKÓW WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO

Typ opracowania naukowego	Z a k ł a d y																				Ogółem			
	Historii i Teorii Wychowania					Psychologii					Dydaktyki					Wychowania Muzycznego								
	lata					lata					lata					lata								
	71	72	73	74	75	71	72	73	74	75	71	72	73	74	75	71	72	73	74	75				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22			
monografie i raporty	1	—	2	3	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	11			
studia i rozprawy	4	3	6	8	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	25			
artykuły i komunikaty	8	11	16	25	12	7	5	7	9	1	8	8	12	30	12	1	—	2	—	—	174			
podręczniki i skrypty	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	1	5			
ekspertyzy	—	2	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5			
patenty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
prace zastrzeżone	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3			
prace popularno-naukowe	8	12	15	20	7	4	1	5	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	75			
Razem	22	28	41	56	26	11	7	13	11	2	8	8	15	33	13	1	—	2	—	1	298			
173																						44	77	4

173

44

77

4

doc. dr Józef Jerzak — 14 pozycji, doc. dr Stanisława Łapkowska — 13, z Zakładu Historii i Teorii Wychowania: doc. dr hab. Bronisław Ratuś — 41, mgr Tadeusz Kowalski — 12, doc. dr Alojzy Matuszczyk — 11, mgr Edward Hajduk — 10; z Zakładu Dydaktyki: doc. dr Maria Jakowicka — 33 pozycje, dr Józef Radkiewicz — 17, dr Ryszard Harajda — 7, mgr Zbigniew Żuber — 11, dr Czesław Nowaczyk — 7.

Zasadniczo innego potraktowania wymaga Zakład Wychowania Muzycznego. Wprawdzie artykuły opublikowały tylko dwie osoby, jednak u pracowników dyscyplin muzycznych do dorobku zaliczyć należy działalność artystyczną. Kilku pracowników Zakła-

du czynnie koncentruje i tworzy. Do najbardziej aktywnych należą pianiści: Henryk Rozynek, mgr Maria Ogiółda, mgr Dorota Kapała, mgr Małgorzata Gajlesz.

Henryk Rozynek jest wieloletnim pianistą koncertującym w kraju i za granicą m.in. w NRD, RFN, Jugosławii, Czechosłowacji, Holandii, Belgii. W kraju występuje ze stałymi recitalami chopinowskimi w Lubniewicach, z recitalami muzyki rosyjskiej i radzieckiej, hiszpańskiej, impresjonistów francuskich, Bethovena, Gerhsvina, współpracując z Filharmonią Zielonogorską, Estradą Lubuską i Lubuskim Towarzystwem Muzycznym.

Mgr Maria Ogiółda wykonała koncert

c-moll W. A. Mozarta z Filharmonią Kielecką w 1973 roku oraz wystąpiła z recitalami fortepianowymi w Kielcach i Krośnie Odrzańskim.

W roku akad. 1974/75 mgr Dorota Kapała wystąpiła z recitalami fortepianowymi w Nowej Soli, Lubniewicach, Wrocławiu, Sulechowie, Poznaniu, Szprotawie i Gnieźnie, z koncertami kameralnymi (trio i kwintety fortepianowe) w Zielonej Górze, Łagowie, Lubsku i Żaganiu.

Mgr Małgorzata Gajlesz w Sulechowie dała koncert muzyki chopinowskiej. Jako dorobek artystyczny uznać należy wystawienie dwóch monumentalnych dzieł wokально-instrumentalnych przez chór Zakładu Wychowania Muzycznego WSP:

- W. A. Mozart — „Requiem”, przygotowane przez mgr R. Ortela,
- J. S. Bach — „Magnificat”, przygotowane przez mgr St. Malawko.

W zakresie kompozycji i opracowań twórczych wyliczyć należy:

Henryk Rozynek: — Muzyka do sztuk lalkowych („Baśń o pięciu braciach” 1973, „Szewc Dratewka” 1973), muzyka do sztuki dramatycznej („Adam i Ewa” 1973).

mgr Romuald Pawłowski: — opracowanie muzyki do sztuki T. Różewicza „Kartoteka” 1972 (dla Teatru im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze).

mgr Romuald Ortel: — muzyka do sztuki J. Kulmowej „Serce wiołonczeli” (scena lalkowa 1974).

mgr Stanisław Malawko: — opracowania utworów chóralnych:

- 1) Z. Nowacki „Służymy ci Ojczyźnie”,
- 2) E. Zdoliński „Nasza Ojczyzna”,
- 3) L. v. Bethoven „Oda do radości”,
- 4) Fr. Chopin „Polonez A-dur”,
- 5) Lud. mel. ros. — „Brzózka”.

Do najbardziej aktywnych pracowników w tego typu działalności należą: z Zakładu Psychologii — doc. dr Józef Jerzak, doc. dr Stanisława Łapkowska; z Zakładu Historii i Teorii Wychowania — doc. dr hab. Broni-

Tabela 5

UDZIAŁ PRACOWNIKÓW W KONFERENCJACH NAUKOWYCH,
NA KTÓRYCH WYGŁOSZONE ZOSTAŁY REFERATY, KOMUNIKATY
LUB GŁOSY W DYSKUSJACH

Zakład	Zasięg konferencji				Ogółem
	zagraniczne	ogólnopolskie	wojewódzkie	uczelniane	
1	2	3	4	5	6
Historii i Teorii Wychowania	6	16	18	3	43
Dydaktyki	5	22	12	4	43
Psychologii	—	7	8	6	21
Wychowania Muzycznego	—	4	—	—	4
Ogółem	11	49	38	13	111

KONFERENCJE I SYMPOZJA ORGANIZOWANE PRZEZ ZAKŁADY

Zasięg Konferencji	Z a k ł a d y				Ogółem
	Psychologii	Historii i Teorii Wychowania	Dydaktyki	Wychowania Muzycznego	
1	2	3	4	5	6
ogólnopolska	—	1	1	—	2
środowiskowa	1	10	1	—	12
uczelniana	1	2	—	—	3
O g ó ł e m	2	13	2	—	17

sław Ratuś; z Zakładu Dydaktyki — doc. dr Maria Jakowicka, dr Czesław Nowaczyk.

W zakresie organizowania różnych konferencji naukowych i popularno-naukowych na szczególne wyróżnienie zasługuje Zakład Historii i Teorii Wychowania, który w tym względzie znacznie przewyższył ilością konferencji inne zakłady.

**UDZIAŁ PRACOWNIKÓW
W POPULARYZACJI WIEDZY
ORAZ W ROZWIĄZYWANIU
PROBLEMÓW REGIONU
W ZAKRESIE OŚWIATY**

Pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału są na tym polu działalności szczególnie aktywni. Uczestniczą w wielu i bardzo różnorodnych formach działania różnych instytucji. Szczególnie częste, niemal stałe formy współdziałania zaznaczają się z Wojewódzkim Ośrodkiem Propagandy Partyjnej, KOS, ZNP, OPWZ, TKKŚ, TWP, IKNiBO. Do najbardziej zaangażowanych w tę działalność zaliczyć można doc. dr J. Jerzaka, doc. dr hab. B. Ratusia, doc. dr St. Łapkowską, doc. dr M. Jakowicką, dr T. Wiśniewskiego, dr J. Radkiewicza.

**DZIAŁALNOŚĆ INSTYTUTU
NAUK PEDAGOGICZNYCH**

Instytut powołany został w roku akademickim 1974/75. Funkcję Dyrektora pełniła doc. dr Maria Jakowicka. W skład Instytutu weszły trzy Zakłady: Historii i Teorii Wychowania, Psychologii, Dydaktyki oraz dwie Pracownie: Nowych Technik Nauczania i Praktyk Pedagogicznych.

Efekty naukowe i dydaktyczne poszczególnych zakładów charakteryzowane wyżej są także wynikiem intensyfikacji działania Instytutu, szczególnie w zakresie:

- 1) rozwoju naukowego kadry,
- 2) korelacji badań Zakładów wokół określonych problemów badawczych,
- 3) włączenia pracowników do ogólnopolskiego planu badań nad modernizacją systemu edukacji narodowej,
- 4) doskonalenia naukowego i dydaktycznego kadry.

**1. Stymulacja rozwoju
naukowego kadry**

Problem rozwoju kadry naukowej należy do najbardziej istotnych zadań Instytutu na obecnym etapie rozwoju. Szybki, a jednocześnie pogłębiony naukowo, rozwój kadry

Po podpisaniu u-
mowy o współ-
pracy z Wydzia-
łem Kultury i
Sztuki Urzędu
Wojewódzkiego w
Zielonej Górze
foto
Cz. Łuniewicz

*Chór akademicki WSP — koncert w Filharmonii Zielonogórskiej
foto Cz. Łuniewicz*

jest warunkiem statusu uczelni oraz poziomu absolwentów. Stąd też problem ten znajduje się w centrum uwagi kierownictwa.

W roku działalności Instytutu przeprowadzono dokładną analizę stopnia zaawansowania prac doktorskich i habilitacyjnych, trudności w rytmicznej pracy oraz ustalono wszelkie możliwe formy pomocy w postaci urlopów, stypendiów oraz staży krajowych lub zagranicznych. Plan przewiduje ukończenie dwóch prac habilitacyjnych w roku 1976, czterech w 1977 i dwóch w 1978. W odniesieniu do doktoratów: trzy w 1975, pięć w 1976, cztery w 1977.

2. Problematyka badawcza

W rocznym okresie działalności Instytutu szczególną uwagę skierowano na organizację zespołów wokół tematyki interdyscyplinarnej. Koncentracja kilku pracowników różnych specjalności na określonych tematach stwarza możliwości opracowań wieloaspektowych, a tym samym bardziej pełnych i naukowo zgłębianych.

W efekcie, prócz tematów opracowanych indywidualnie, wyłoniły się także tematy zespołowe:

1. Rola instruktorskiego kręgu ZHP i WSP w zawodowym i społecznym przygotowaniu nauczycieli.
2. Przemiany studenckich ideałów wychowawczych.
3. Badanie nad systemem wychowawczym uczelni kształtujących nauczycieli.
4. Czynniki determinujące trwały wpływ wychowawczy nauczycieli na swych wychowanków.
5. Funkcjonowanie szkoły gminnej.

Te, jak i inne tematy ujęte w szczegółowym planie Instytutu, znajdują się aktual-

nie w różnym stadium realizacji, w zależności od planowanego czasu badań.

Podkreślić należy, iż już w pierwszym roku działalności Instytut zawarł umowę z Zielonogórskim Zjednoczeniem Budownictwa o badania naukowe w zakresie koncepcji dydaktyczno-wychowawczej szkół budowlanych. Całość badań ujęta w cztery etapy zakończona zostanie w 1977 r. Dla tego celu utworzony został zespół badaczy w liczbie 20 osób. W pierwszym etapie badań wysiłek zespołu skoncentrowany był na opracowaniu koncepcji badawczej, narzędzi pomiaru oraz koordynacji merytorycznej i organizacyjnej badań. Praca przebiega rytmicznie, zgodnie z przyjętym harmonogramem.

3. Udział pracowników w ogólnopolskim planie badań nad modernizacją systemu edukacji narodowej

W roku akad. 1974/75 dokonywano w skali kraju organizacji różnych zespołów badawczych celem opracowania perspektywicznego systemu oświaty. Niektórzy pracownicy Instytutu brali aktywny udział w różnego typu konferencjach i naradach. W rezultacie w zespołach badawczych różnych działów problemu biorą udział:

doc. dr hab. Bronisław Ratuś

— w dziale V, VII i XIII,

doc. dr Józef Jerzak

— w dziale VII,

doc. dr Stanisława Łapkowska

— w dziale VII,

doc. dr Maria Jakowicka

— w dziale III i IX,

dr Tadeusz Wiśniewski

— w dziale IX i XII,

doc. dr Alojzy Matuszczyk

— w dziale XIV.

4. Doskonalenie naukowe i dydaktyczne

Doskonalenie naukowe pracowników zorganizowane zostało w formie dyskusji nad tematami referowanymi kolejno przez pracowników, oraz w formie prowadzenia seminariów naukowych.

W roku akad. 1974/75 kolejne tematy przedstawili pracownicy, którzy aktualnie piszą rozprawy habilitacyjne. Szczególny akcent kładziono na aspekty metodologiczne badanych problemów. Przyjęty system pracy miał na celu podwyższanie poziomu metodologicznego pracowników oraz wzajemne poznawanie bardziej szczegółowych zainteresowań i poglądów naukowych pracowników. Ostatni aspekt sprawy wydawał się nam ważny ze względu na krótki okres wzajemnej współpracy zespołu, wzajemne bowiem poznanie jest niezmiernie istotne w dalszym rozwoju interdyscyplinarnej problematyki badawczej Instytutu.

W tymże roku zorganizowano dwa seminaria naukowe prowadzone przez doc. dr hab. B. Ratusia oraz doc. dr A. Matuszczyka. Koncentrują one zainteresowanych problematyką pracowników uczelni oraz pracowników środowiska zielonogórskiego w następnym roku akademickim zorganizowane zostaną dwa następne seminaria przez doc. dr J. Jerzaka i doc. dr M. Jakowicką.

Poza koncentracją na problematyce naukowej, Instytut podjął pracę nad doskonaleniem dydaktycznym pracowników. Szczególnie dokładnie opracowano trzy najbardziej istotne problemy:

1. Korelację przedmiotów pedagogiczno-psychologicznych na kierunkach pedagogicznych. Dokonano analizy poszczególnych przedmiotów z ustaleniem zakresów tematów zbliżonych oraz podstawowych i wtórnych funkcji względem siebie;

2. Rolę nowoczesnych środków technicznych w dydaktyce szkoły wyższej. W temacie zwrócono także uwagę na aspekty praktyczne z ustaleniem możliwości korzystania ze środków technicznych w naszej uczelni;

3. Problemy naukowo-metodologiczne prac magisterskich. Był to okres organizacji pierwszych seminariów magisterskich w uczelni, z czego wynikała nieodzowność zorganizowania pracy zespołu pracowników nad ustaleniem zasad doboru tematów oraz techniki pracy z magistratami.

W ramach działalności naukowej Instytutu przygotowano do druku dwa zeszyty naukowe, w których pracownicy zamieścili swoje publikacje.

Oceniając ogólnie roczną działalność Instytutu, stwierdzić należy prawidłowe ukierunkowanie pracy, jak i wysoką dynamikę działalności.

5. Rozwój kierunków studiów i sprawności kształcenia na studiach dziennych

Analiza sprawności kształcenia na poszczególnych kierunkach upoważnia do stwierdzenia, iż efekty uzyskane w tym zakresie nie mogą w pełni zadowalać. Szczególnie duży odpad i odsiew wystąpił na nauczaniu początkowym z wychowaniem muzycznym. Sprawność bowiem kształcenia na tym kierunku wyniosła zaledwie 45,5%. Na tak wysoki odpad wpływ miały dwie zasadnicze przyczyny, a mianowicie:

1. Na kierunek ten przyjmowani byli studenci, od których — w myśl regulaminu — nie wymagano podstawowych umiejętności w zakresie gry na instrumencie, a jedynie pewnych predyspozycji słuchowych;

SPRAWNOŚĆ KSZTAŁCENIA W LATACH 1971—1974

Kierunek studiów	Rozpoczęło naukę w roku akademickim				Odeszli na inne uczelnie	Odsiew	Ukoń- czyło studia	Stan na dzień 30.03.1975	Spraw- ność w %
	71/72	72/73	73/74	74/75					
N.p. z matematyki	33	—	—	—	1	4	28	—	84,4
N.p. z z.p.t.	30	—	—	—	—	10	20	—	66,7
N.p. z wych. muzycznego	33	—	—	—	—	18	15	—	45,5
Wychowanie muzyczne	—	26	—	—	—	3	—	23	88,5
Wychowanie muzyczne	—	—	24	—	—	3	—	21	87,5
Pedagog. szk.	—	—	51	—	2	1	—	48	94,1
Pedagog. szk.	—	—	—	45	—	—	—	45	100,0
Pedagog. k.o.	—	—	—	34	—	1	—	33	97,1
Wychowanie muzyczne	—	—	—	29	—	—	—	29	100,0

2. Opanowanie gry na instrumentach i jednocześnie studiowanie drugiej specjalności (nauczanie początkowe) stanowiło barierę, której pokonanie leżało w możliwości tylko najzdolniejszych i najbardziej pilnych.

Niezadowolające efekty stwierdzono również na nauczaniu początkowym z zajęciami praktyczno-technicznymi (66,7%). W przypadku tego kierunku podstawowym czynnikiem, który na to wpłynął była dwukierunkowość kształcenia, a ponadto znaczne braki w zakresie umiejętności technicznych młodzieży oraz słabe przygotowanie studentów z fizyki i matematyki.

Szczegółowo sprawność kształcenia, jak też rozwój poszczególnych kierunków studiów ilustruje tabela nr 8.

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że jednokierunkowe kształcenie wpływa w sposób istotny na poprawę sprawności kształcenia. Wystarczy wspomnieć, iż aktualnie na III roku wychowania muzycznego odpadło jedynie trzech studentów spo-

śród 26 przyjętych. Również na pozostałych kierunkach sprawność kształcenia uznać można za w pełni zadowalającą.

Analiza jakości kształcenia upoważnia do stwierdzenia, iż osiągnęte przez studentów wyniki nauczania nie zawsze mogą w pełni zadowalać. Wprawdzie średnia ocen w poszczególnych semestrach oscylowała w granicach 3,5—3,8, to jednakże znaczny wpływ na powyższe zjawisko miała grupa studentów osiągająca wyniki 4,5 i wyższe.

Ponadto stwierdzić można brak rytmiczności w pracy. Dotyczy to głównie takich kierunków jak nauczanie początkowe z wychowaniem muzycznym oraz nauczanie początkowe z matematyką. Naszym jednak zdaniem, przyczyna powyższego faktu tkwiła głównie w tym, iż liczba egzaminów w sesjach zimowych była z reguły mniejsza aniżeli w sesjach letnich. Spiętrzenie egzaminów w jednej sesji utrudniało należyte przygotowanie się do nich, przede wszystkim przez studentów mniej zdolnych i mniej ambitnych. Biorąc pod uwagę to kryterium,

ŚREDNIA OCEN DOTYCHCZASOWEGO KSZTAŁCENIA

Kierunek	R o k					
	I		II		III	
	sem. I	sem. II	sem., III	sem. IV	sem. V	sem. VI
N.p. z matem.	3,3	3,2	3,7	3,7	3,8	3,6
N.p. z z.p.t.	3,6	3,3	3,8	4,1	3,7	3,7
N.P. z W.m.	3,6	3,2	3,6	3,8	3,5	3,3
Wych. muz.	3,8	4,1	3,6	4,0	3,6	—
Wych. muz.	3,9	3,8	3,7	—	—	—
Ped. szk.	3,8	3,8	3,6	—	—	—
Wych. muz.	3,8	—	—	—	—	—
Ped. zk.	3,7	—	—	—	—	—
Ped. k.o.	3,5	—	—	—	—	—

stwierdzić należy, że nauczania kształtowały się podobnie w latach ubiegłych.

Do studentów szczególnie wyróżniających się w zakresie wyników nauczania należeli: Jerzy Magdziarek, Ewa Gozdek, Wiesława Kołodziej, Henryk Boratyński i inni.

Celem zmobilizowania wszystkich studentów do osiągania bardziej ambitnych wyników, kierownictwo Wydziału stosowało różne formy pracy, które miały na celu zwiększenie w tym zakresie aktywności studentów. Do tych form zaliczyć należy przede wszystkim:

1. zebrania opiekunów grup ze studentami poświęcone analizie wyników nauczania,
2. dokonywanie śródsemestralnych analiz postępów w nauce przez rady pedagogiczne,
3. prowadzenie indywidualnych rozmów przede wszystkim z tymi studentami, u których frekwencja na obowiązkowych zajęciach budziła zastrzeżenia.
4. wywieszanie na tablicy ogłoszeń list najlepszych i najsłabszych studentów,

5. prowadzenie rejestru postępów w nauce z wyszczególnieniem średnich ocen na każdy semestr.

Zabiegi te odniosły znaczny skutek, ale głównie w odniesieniu do samej sprawności kształcenia. Potwierdzeniem powyższego może być fakt, iż w ciągu roku akademickiego 1974/75 skreślono jedynie dwóch studentów.

Kierownictwo Wydziału dokonało również wielu starań w zakresie wypracowania różnych form współpracy z młodzieżą. Formy tej współpracy miały różny charakter. Zdaniem naszym, szczególnie dobre efekty przyniosły formy następujące:

1. spotkania kierownictwa Wydziału ze wszystkimi studentami pierwszych lat w celu zapoznania ich z tokiem studiów oraz z całokształtem pracy Wydziału,
2. stały i systematyczny udział przedstawicieli młodzieży, przede wszystkim w tych posiedzeniach Rad Wydziału, na których omawiana była organizacja i tok studiów,
3. konsultowanie z przedstawicielami młodzieży wszystkich bieżących spraw,

ROZSIEW WYNIKÓW NAUCZANIA W R. ĀKAD. 1974/75

Kierunek studiów	Ogółem studentów	skala ocen			
		3—3,5	3,6—3,9	4—4,4	4,5—5,0
Wych. muz. III	23	14	2	4	3
Wych. muz. II	26	14	2	6	4
Ped. szk. II	48	30	7	8	3
Wych. muz. I	29	11	11	7	—
Ped. szk. I	45	18	18	9	—
Ped. k.o. I	34	20	10	4	—
Ogółem	205	107	50	38	10
%	100	52,2	24,5	18,5	4,8

4. odbywanie dwa razy w każdym semestrze zebrań z aktywem SZSP celem omówienia realizacji planów wychowawczych,
5. zapoznanie studentów przez opiekunów poszczególnych grup z ogólnymi planami wychowawczymi uczelni,
6. przekazanie młodzieży inicjatywy w zakresie przyznawania świadczeń materialnych.

Uważamy, że te i inne formy współpracy stanowiły ważne ogniwo w zakresie rozbudowania aktywności społecznej ogółu studentów. Studenci Wydziału Pedagogicznego pełnią szereg odpowiedzialnych funkcji we władzach SZSP, SKI, ZHP. Do szczególnie wyróżniających się studentów w tej działalności należą: Beata Mickiewicz, Andrzej Dudziak, Henryk Bigos, Ewa Pelińska i szereg innych.

Szczegółowa analiza aktywności społecznej w różnych dziedzinach wykazała, że tylko około 15% studentów nie uczestniczy bezpośrednio w pracach różnych agend, 98% studentów Wydziału należy do SZSP, 4,2%

pełni funkcje kuratorów społecznych, 58% należy do różnych kół naukowych itp.

6. Rozwój kierunków i sprawności kształcenia na studiach zaocznych

Szczególne zainteresowanie władz Wydziału w okresie sprawozdawczym budziły studia zaoczne dla zawodowo pracujących nauczycieli. Pomoc przybierała różnorodne formy, spośród których można wyodrębnić następujące:

- Przed rozpoczęciem każdego roku studiów na danym kierunku student otrzymywał szczegółowy program zajęć na sesję letnią oraz kolejne zjazdy jesienne, zimowe i wiosenne. Program ukazywał tematykę zajęć wykładowych, konwersatoryjnych. Zawierał bogaty wykaz literatury przedmiotu na podstawie której studenci opracowywali tematykę stanowiącą dział samodzielnej pracy studenta;
- Każdorazowo studenci studiów zaocznych uzyskiwali ze strony uczelni zakwatero-

wanie podczas kolejnych zjazdów, a podczas sesji letniej i zimowej zakwaterowanie i wyżywienie;

- Spotkania władz Wydziału z aktywnym poszczególnych kierunków studiów podczas sesji letniej i zimowej, na których dokonywano pogłębionych analiz jakości i efektywności studiów oraz form ich dalszego doskonalenia;
- Powierzenie realizacji określonych przedmiotów wynikających z planu studiów pracownikom o najwyższych kwalifikacjach naukowych, dydaktycznych oraz ideowych.

Studia zaoczne Wydziału Pedagogicznego uruchomiono w roku akademickim 1972/73, powołując trzy kierunki studiów (nauczanie początkowe po SN, wychowanie przedszkolne, nauczanie początkowe z językiem polskim), przyjmując na nie 158 studentów na podstawie egzaminu wstępnego. W roku akademickim 1973/74 powołano nowe kierunki studiów (pedagogikę szkolną, przedszkolną oraz wychowanie muzyczne) z łączną liczbą 237 studentów przyjętych bez egzaminu

wstępnego na podstawie skierowań władz oświatowych.

Rok akademicki 1974/75 przynosi dalszy rozwój studiów zaocznych. Obok już istniejących kierunków, powołano pedagogikę wczesnoszkolną, kulturalno-oświatową, opiekunczą oraz uruchomiono drugi stopień studiów dla absolwentów byłej WSN (z ogólną liczbą 328 studentów). Liczbowe wskaźniki rozwoju studiów zaocznych Wydziału przedstawiamy w tab. nr 11.

Tabela nr 10

STUDIA ZAOCZNE
WYDZIAŁU PEDAGOGICZNEGO
W LATACH 1972—1975

Liczba przyjęć w poszczególnych latach			RAZEM
1972/1973	1973/1974	1974/1975	
1	2	3	4
158	237	328	723

Tabela nr 11

SPRAWNOŚĆ KSZTAŁCENIA NA STUDIACH ZAOCZNYCH
W LATACH 1972/75

1	K I E R U N E K S T U D I Ó W										Razem	
	Wychowanie przedszkolne	Nauczanie początkowe	Nauczanie początkowe z jęz. pol.	Wychowanie muzyczne	Pedagogika szkolna	Pedagogika przedszkolna	Pedagogika wczesnoszk.	Pedagogika kult.-ośw.	Pedagogika opiekunczą	Pedagogika I stopnia	l.b	‰
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Przyjęto	108	122	55	74	135	126	70	54	31	48	823	100
odpad — odsiew	2	6	10	10	15	15	3	1	1	—	63	7,2
ukończyło	106	116	45	—	—	—	—	—	—	—	267	33,0
pozostało	—	—	—	64	120	111	67	53	30	48	493	59,8

Spośród 723 studentów studiów zaocznych, dyplom ukończenia uzyskało dotychczas 168 studentów w zakresie WSN. Przeciętna ocen ukończenia studiów wynosi 3,9. W okresie trwania studiów jeden student został skreślony, a 60 zrezygnowało z istotnych i uzasadnionych przyczyn losowych.

Sprawność studiów zaocznych w okresie sprawozdawczym prezentujemy w tab. nr 12.

Uzyskany wskaźnik sprawności wykazujący 92,8% świadczy o właściwej motywacji oraz poważnym traktowaniu obowiązków, zarówno przez pracowników, jak i studentów studiów zaocznych.

Dla dalszego doskonalenia procesu kształcenia na studiach zaocznych stosunkowo szybkiej regulacji wymaga sprawa zapewnienia wyżywienia słuchaczom podczas zjazdów jesienno-wiosennych.

Szczególnie trudna jest sprawa egzekwowania dyscypliny studiów na pedagogice kulturalno-oświatowej, ze względu na fakt odwoływania słuchaczy z zajęć sesyjnych przez różnorodne instytucje kulturalno-oświatowe. Ponadto wzrastająca liczba studentów na studiach zaocznych Wydziału sprawia już aktualnie znaczne trudności lokalowe oraz wymaga szczególnej dyscypliny w zakresie jakości i rytmiczności pracy, tak ze strony studentów, jak i pracowników.

PRACOWNIA PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Pracownia Praktyk Pedagogicznych w latach 1971/72—1974/75 spełniała funkcje międzywydziałowe w zakresie organizacyjno-merytorycznych problemów związanych z funkcjonowaniem określonych typów praktyk ciągłych. W zakres działalności pracowni wchodziły następujące typy praktyk ciągłych: a) wakacyjna praktyka pedagogiczna, b) asystencka praktyka pedagogiczna, c)

praktyka w klasach I—IV oraz d) praktyka z zakresu kierunkowej specjalizacji przedmiotowej (dyplomowa), występująca w planie nauczania poszczególnych kierunków na trzecim roku studiów. Poza praktykami o charakterze ciągłym, w zakres działalności pracowni wchodziły praktyki śródroczne odbywane przez studentów w szkole ćwiczeń oraz innych wzorcowych szkołach na terenie miasta. Liczbową ilustrację zorganizowanych praktyk ciągłych w okresie sprawozdawczym ilustruje tabela nr 1.

Jak wskazują dane zawarte w tabeli, w okresie sprawozdawczym studenci odbyli cztery podstawowe formy praktyk nie wliczając praktyk śródrocznych. Ocenę poszczególnych typów praktyk przedstawiamy niżej.

Cele i zadania poszczególnych typów praktyk pedagogicznych sprowadzają się do następujących:

I WAKACYJNA PRAKTYKA PEDAGOGICZNA

Wakacyjna praktyka pedagogiczna obowiązywała studentów pierwszych lat studiów bez względu na ich specjalizację przedmiotową. Odbywali ją studenci po ukończeniu kursu kolonijnego, organizowanego przez Pracownię Praktyk Pedagogicznych, na obozach, koloniach, półkoloniach i dziecińcach organizowanych przez Zakłady pracy oraz organizacje społeczne i młodzieżowe naszego województwa. Wakacyjna praktyka pedagogiczna była pierwszą konfrontacją i okazją do wykorzystania teoretycznej wiedzy studenta w konkretnej, codziennej działalności wychowawczej z grupą dzieci powierzonych jego opiece na czas od 3 do 4 tygodni. Wakacyjna praktyka pedagogiczna, jako pierwsza w systemie praktyk przygotowujących studentów do perspektywicznej

Tabela nr 12

TYPY I ZAKRES ODBYTYCH PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH

Typy praktyk	Liczba studentów odbywających praktyki pedagogiczne				Razem
	1971/72	1972/73	1973/74	1974/75	
1	2	3	4	5	6
Wakacyjna praktyka pedagogiczna	248	233	275	—	756
Asystencka praktyka pedagogiczna	—	218	229	—	447
Praktyka w kl. I—IV i V—VIII	—	—	194	229	423
Praktyka dyplomowa	—	—	192	220	412
Razem	248	451	890	449	2.038

roli nauczyciela, umożliwiała im: a) zdobycie zasobu spostrzeżeń i doświadczeń pedagogicznych, b) zapoznanie się z problematyką letniego wypoczynku dzieci i młodzieży oraz konkretnymi formami jej realizacji, c) wypróbowanie osobistego stopnia przygotowania tak merytorycznego jak i metodycznego w zakresie oddziaływania wychowawczego na dzieci, d) kształtowanie postawy pedagogicznej w konkretnych sytuacjach wycho-

wawczych oraz rozbudzanie zamiłowań do pracy pedagogicznej, e) budzenie refleksji, autoanalizy i samooceny własnych przedsięwzięć pedagogicznych studenta. Na ile i w jakim stopniu wakacyjna praktyka pedagogiczna studentów spełniała swe cele w poszczególnych latach jej organizacji, ilustruje jej ocena przez kierownictwo placówek letniego wypoczynku. Ilustruje to tabela nr 2.

Tabela 13

OCENA PRACY STUDENTÓW NA PLACÓWKACH LETNICH WYPOCZYNKÓW
W LATACH 1971/74

Typ praktyk	Przeciętna ocena praktyki w poszczególnych latach			Przeciętna ocena
	1971/72	1972/73	1973/74	
1	2	3	4	5
Wakacyjna praktyka pedagogiczna	4,2	4,4	4,6	4,4

Biorąc pod uwagę wartość przeciętnych ocen wakacyjnej praktyki pedagogicznej studentów w poszczególnych latach, zauważamy utrzymujący się trend wzrostu jakości i efektywności ich pracy. Oznacza to, iż studenci w codziennej pracy wychowawczej na placówkach akcji letniej pełniej i wszechstronniej wykorzystują doświadczenia zdobyte w okresie przygotowawczym, co znajduje potwierdzenie w bezwzględnych przyrostach ocen omawianego typu praktyki w kolejnych latach jej organizacji.

II ASYSTENCKA PRAKTYKA PEDAGOGICZNA

Asystencka praktyka pedagogiczna stanowiła kolejny ważny etap identyfikacji studenta z zawodem nauczycielskim. Obowiązywała studentów drugich lat w trzecim semestrze studiów.

Poza wstępną identyfikacją z zawodem, praktyka asystencka umożliwiała poznanie i analizę dydaktyczno-wychowawczej działalności szkoły drogą ukierunkowanej obserwacji podczas jej trwania. Problematyka obserwacji dotyczyła funkcjonowania poszczególnych elementów strukturalnych systemu dydaktyczno-wychowawczego szkoły stanowiącej teren praktyk. Student w toku praktyki dokonywał wnikliwej konfrontacji wiedzy teoretycznej z zakresu podstaw pedagogiki, psychologii, dydaktyki i teorii wychowania z realną praktyczno-normatywną działalnością szkoły oraz gromadził materiał obserwacyjny do dalszych pogłębionych studiów wspomnianych dyscyplin naukowych.

Powyższe zadania studenci realizowali w procesie trwania praktyk w zakresie pracy nauczyciela przedmiotu specjalizacji studiów w kl. V—VIII oraz podstawowej działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły stanowiącej teren praktyk. Studenci odbywali hosi-

tacje zajęć lekcyjnych w grupach kierunkowych u najlepszych nauczycieli danej szkoły przydzielonych studentom na okres dwutygodniowej praktyki. Poza hospitacjami jednostek lekcyjnych, studenci byli zobowiązani do hospitowania w okresie trwania praktyk od 3 do 4 zajęć pozalekcyjnych z kierunkowej specjalizacji studiów oraz pracy ZHP.

Praktyka asystencka ukazywała studentom:

- 1) obowiązki wychowawcy klasy,
- 2) cele pracy dydaktyczno-wychowawczej w konkretnej klasie,
- 3) planowanie pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły (działy występujące w planie pracy, konkretne przykłady zadań oraz formy i środki ich realizacji),
- 4) formy organizacji pracy wychowawczej nauczyciela z uczniami (oddziaływanie bezpośrednie na uczniów, koordynacja pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczycieli uczących w danej klasie, współpraca nauczyciela z rodzicami i wpływ na organizację środowiska wychowawczego uczniów, opieka i pomoc w pracy ZHP oraz samorządu klasowego, współdziałanie z komitetem rodzicielskim i opiekuńczym szkoły),
- 5) dokumentację wychowawcy klasy (dziennik lekcyjny klasy, arkusze ocen uczniów),
- 6) organizację klasopracowni oraz gabinetów przedmiotowych.

Szczegółowe zadania studenta w tym zakresie sprowadzały się do:

- 1) asystowania wychowawcy klasy, począwszy od drugiego dnia praktyki i hospitowania czterech lekcji dziennie prowadzonych przez niego w wyznaczonej klasie,

- 2) prowadzenia fragmentów w 5 spośród hospitowanych lekcji do zajęć (sprawdzenia zadań domowych, podania tematu lekcji, wprowadzenia nowego materiału, utrwalenia nowego materiału, zadania pracy domowej itp.),
- 3) hospitacji zbiórki zastępu harcerskiego, zebrania samorządu klasowego,
- 4) udziału w spotkaniu wychowawcy z rodzicami uczniów (indywidualnie i z radą klasową rodziców),
- 5) organizowania przerw śródlekcyjnych z klasą, w której student był asystentem wychowawcy.

W zakresie działalności pozalekcyjnej szkoły, do zadań studentów odbywających praktykę należało poznanie:

- 1) rodzaju zajęć pozalekcyjnych w szkole (kół przedmiotowych i kół zainteresowań),
- 2) celów, zadań, metod i form pracy w jednym z kół przedmiotowych, kół zainteresowań zgodnie z kierunkiem studiów,
- 3) sposobu przygotowania i prowadzenie zajęć pozalekcyjnych,
- 4) dokumentacji zajęć pozalekcyjnych (planu pracy i dziennika zajęć koła przedmiotowego lub koła zainteresowań),
- 5) pracy organizacji dziecięcych w szkole (samorządu szkolnego, drużyny ZHP, agendy organizacji społecznych),
- 6) dokumentacji organizacji dziecięcych (planów pracy, dzienników zajęć, protokółów zebrań, kroniki itp.).

Szczegółowe zadania w tym zakresie sprowadzały się do:

- 1) hospitacji jednego zajęcia w kole przedmiotowym związanym z kierunkiem specjalizacji studiów w przypadku braku przedmiotów pokrewnych,

- 2) hospitacji jednego zajęcia w kole zainteresowań (możliwie zbliżonym do przedmiotu specjalizacji studiów),
- 3) hospitacji zebrania samorządu klasowego lub szkolnego,
- 4) hospitacji jednej zbiórki harcerskiej lub zuchowej.

Zatem asystencka praktyka pedagogiczna obejmowała swym zasięgiem podstawowe działy dydaktyczno-wychowawczej działalności szkoły.

Należy ocenić, iż ocena powyższej praktyki przez rady pedagogiczne, dyrekcje szkół oraz wynikająca z przeprowadzonych przez pracowników uczelni hospitacji, jest wysoka, wynosi bowiem 4,7. Jest zatem wyższa od przeciętnej oceny wakacyjnej praktyki pedagogicznej. U podstaw stosunkowo wysokiej oceny leży fakt wzrostu doświadczenia pedagogicznego studentów zdobytego w procesie praktyk śródrocznych, oraz szerszej wiedzy ogólnopedagogicznej i merytorycznej.

III PRAKTYKA CIĄGŁA w KL. I—IV i V—VIII

Powyższy typ praktyk odbywany przez studentów byłej WSN organizowany był dwupłaszczyznowo. Studenci kierunków pedagogicznych odbywali ją w klasach V—VIII z zakresu drugiej specjalizacji przedmiotowej, natomiast studenci pozostałych kierunków w kl. I—IV z kierunkowej lub pobocznej specjalizacji studiów. W jednym i drugim przypadku praktyka dotyczyła pierwszych prób samodzielnej pracy studenta w zakresie działalności dydaktycznej i wychowawczej, obejmującej czynności preparacyjnej i wykonawczej w postaci:

- 1) analizy sytuacji wychowawczej i dydaktycznej w klasie na tle ogólnych warunków

ków szkoły i konkretnych zadań programowych,

- 2) analizy programu nauczania, zaznajomienia się z rozkładem materiału nauczania w danej klasie lub grupie przedmiotów,
- 3) zapoznania się z warunkami realizacyjnymi programów nauczania oraz działalnością ideowo-wychowawczą szkoły stanowiącej teren praktyk,
- 4) zapoznania się z podstawowymi zasadami planowania pracy dydaktycznej, wychowawczej oraz opiekuńczej, tak w aspekcie ustaleń prawnych, jak i rzeczywistej ich realizacji.

Ze względu na fakt, iż powyższy typ praktyki dotyczył samodzielnych prób pedagogicznej działalności studentów, nieco mniej korzystnie kształtuje się także jej ocena w opinii rad pedagogicznych i dyrekcji szkół. Przeciętna ocena powyższej praktyki za okres sprawozdawczy wynosiła 3,9. U podstaw stosunkowo niskiej oceny tej formy praktyk leży fakt, iż dotyczyła ona drugiej specjalizacji przedmiotowej. Niemniej jednak nie stwierdzono ocen niedostatecznych pracy studentów odbywających tę formę praktyk.

IV PRAKTYKA DYPLOMOWA

Na zakończenie studiów organizowano czterotygodniową praktykę nauczycielską w szkole. Celem tej praktyki było formowanie stylu pracy nauczycielskiej, dalsze kształcenie umiejętności i nawyków. Treścią tej praktyki były lekcje z zakresu głównej i pomocniczej specjalizacji w klasach V—VIII lub w klasach I—IV dla studentów kierunku nauczania początkowego. Z ogólnymi zasadami tej pracy zapoznał się student na wykładach.

Praktyka ta miała charakter systematycznej pracy studenta pod kontrolą nauczyciela. Studenci brali udział w całokształcie

życia szkoły, ale głównie zajmowali się nauczaniem swego przedmiotu. w miarę swoich możliwości, próbowali wprowadzać pewne innowacje do procesu kształcenia, stosując nowe metody i formy organizacyjne nauczania i uczenia się.

Ważną sprawą przy tym jest kształtowanie refleksyjnej i krytycznej postawy studenta do swej pracy. Dotyczyła ona szczególnie:

- spostrzegania i rejestrowania faktów (zdarzało się to i owo),
- wyjaśniania faktu, ustalenia mechanizmu tego zdarzenia (co było tego przyczyną),
- antycypacji zdarzeń, następstw (co nastąpi, albo co stanie się jeśli postąpię tak a tak),

W procesie nauczania, wprowadzić rzadko kiedy osiągnąć można eksperymentalne warunki kontroli zmiennych, niemniej jednak na tym szczeblu kształcenia wymagano od studenta umiejętności analizowania i wyjaśnienia zdarzeń pedagogicznych.

Kilkutygodniowy pobyt studenta w szkole był okazją do doskonalenia poszczególnych umiejętności składających się na jego sprawność wykonawczą. Dotyczyła ona w szczególności:

- umiejętności utrzymywaniu ładu i porządku w klasie, prawidłowego reagowania na zachowanie się uczniów, rozumienia sytuacji wychowawczej w klasie,
- umiejętności wywierania wpływu na dzieci i młodzież poprzez starania o swój wygląd zewnętrzny i sposób zachowania (gestykulacja, mimika, dykcja, postawa),
- umiejętności poznawania warunków uczenia się uczniów, stanu ich wiadomości i umiejętności, ich stosunku do nauki i szkoły, ich zamiarów na przyszłość,
- umiejętności porozumienia się z dziećmi,

formułowania swych myśli oraz umiejętności ich przekazywania,

- umiejętności współdziałania z młodzieżą szkolną, podtrzymywania kontaktu z nią oraz kontroli własnego zachowania, tworzenia grup uczniowskich i mobilizowania ich do pracy.

Ponieważ praktyka ta kończy przygotowawczy okres do zawodu, należało ją zamknąć wnikliwą oceną studenta-praktykanta.

- wiedza ogólna i specjalistyczna praktykanta oraz sposób jego myślenia,
- rozumienie celów i zadań kształcenia oraz umiejętność dobierania odpowiednich treści do ich realizacji,
- właściwy dobór metod do wieku i poziomu (stopnia) rozwoju umysłowego uczniów.

Praktyka dyplomowa w ocenie nauczycieli sprawujących nad nią opiekę wypadła korzystniej od poprzedniego typu praktyk. Przeciętna ocena praktyki dyplomowej organizowanej przez uczelnię w roku akademickim 1973/74 wyniosła 4,1 natomiast w roku akademickim 1974/75 oceniono na 4,3. U podstaw powyższego zjawiska jest wzrost wiedzy studentów w płaszczyźnie merytorycznej i metodycznej oraz lepsze przygotowanie studentów do pracy w zawodzie przez realizatorów dydaktyk szczegółowych na poszczególnych kierunkach studiów.

V PRAKTYKI ŚRÓDROCZNE

Zajęcia praktyczne przewidziane programem studiów odbywały się w szkole ćwiczeń lub innych instytucjach oświatowo-wychowawczych w godzinach przeznaczonych na ćwiczenia. Związane były ściśle z programem nauczania następujących przedmiotów: psychologii, podstaw pedagogiki, teorii i metodyki wychowania, metodyki nau-

czania początkowego i metodyki przedmiotów kierunkowych.

1) Program nauczania psychologii przewidywał dla studentów (w 1 i 2 semestrze) ćwiczenia w obserwacji uczniów i grup uczniowskich. Obejmowały one poznawanie ucznia, jego biografii, rozwoju uzdolnień i charakteru oraz formowania się osobowości ucznia na tle klasy szkolnej i rodziny.

Poza tym program nauczania psychologii przewiduje obserwację życia grupy szkolnej, jej składu i struktury organizacyjnej (grupy formalna), przejawów jej aktywności (treści i formy działania), informowanie się grup nieformalnych, wewnętrzne konflikty i przejawy solidarności.

Do podstawowych form praktycznych zajęć należały: obserwacja planowa wybranych dzieci, wywiady domowe i środowiskowe, opieka nad dziećmi specjalnej troski, pomoc uczniom słabym, obserwacja uczestnicząca, opracowanie monografii klasy lub innej grupy.

2) W toku realizacji programu nauczania „Podstawy pedagogiki” studenci zwiedzili różne instytucje oświatowe i wychowawcze, jako ogniwa jednolitego systemu edukacyjnego, oraz zapoznawali się ze środowiskiem wychowawczym, jego składnikami i strukturą, zasięgiem jego wpływów.

Zajęcia praktyczne związane z tym programem polegały na zwiedzaniu instytucji i na wchodzeniu w sytuację wychowawczą w roli obserwatora lub czynnego podmiotu działania. Wykonywane czynności miały charakter analityczno-opisowy, dający ogólny pogląd na sytuację wychowawczą i na proces wychowania.

3) Równoległe realizowanie programów nauczania przedmiotów „Teoria nauczania” i „Teoria i metodyka wychowania” (w 2 i 3 semestrze) stwarzało wiele korzystnych momentów dla praktycznego przygotowania

studentów. Terenem rozważań teoretycznych była szkoła i jej wiodąca rola w środowisku wychowawczym. Na wykładach z zakresu tych dwóch przedmiotów pogłębiano pojęcia przestrzeni dydaktycznej i procesu kształcenia oraz systemu wychowawczego i procesu wychowania.

Główną formą zajęć praktycznych były hospitacje zajęć pokazowych, ilustrujące ogólne problemy dydaktyczne i wychowawcze. Tematyka tych zajęć wynikała z programu wykładów.

Ogólnym celem praktykowania na tym szczeblu było zdobycie przez studentów orientacyjnej podstawy działywania, na którą składa się ogólna znajomość struktury procesu kształcenia i wychowania, znajomość poszczególnych wzorów czynnościowych oraz warunków ich stosowania, umiejętność trafnego ich dobierania do rozpoznawanej sytuacji i ustalonych zadań.

Inną formą zajęć śródrocznej praktyki był udział studentów, w godzinach wolnych od zajęć programowych, w pracy drużyn harcerskich lub innych organizacji młodzieżowych w charakterze pomocników lub pełniących określone funkcje (zastępowego, drużynowego, opiekuna). Wchodząc w określone organizacje i określone sytuacje wychowawcze, studenci nawiązywali swobodny kontakt z dziećmi i młodzieżą, w różnych formach aktywności dziecięcej i młodzieżowej, zdobywając pierwsze doświadczenia pedagogiczne. Ta forma kontaktów studentów z młodzieżą

szkolną stanowiła przygotowanie do podjęcia trudniejszych, bardziej odpowiedzialnych obowiązków w czasie praktyk ciągłych.

4) Woparciu o kurs przedmiotów „Teoria nauczania” oraz „Teoria i metodyka wychowania” realizowano programy dydaktyk szczegółowych, zwanych metodykami nauczania przedmiotu głównego i pobocznej specjalizacji. Metodyki te stanowiły konkretyzację ogólnych założeń na określonym odcinku pracy szkolnej.

W związku z realizacją programów tych metodyk organizowano w szkole ćwiczeń zajęcia, które miały charakter przygotowawczy do praktyk ciągłych (dwutygodniowej w semestrze 5 i czterotygodniowej w semestrze 6). Były to głównie hospitacje lekcji pokazowych, ilustrujące węzłowe zagadnienia metodyczne nauczania wybranych przedmiotów. Szczegółowe zagadnienia i tematy tych lekcji ustalał wykładowca przedmiotu.

Po zapoznaniu studentów z budową lekcji, organizowano lekcje próbne w ramach przygotowania do praktyk ciągłych. Każdy student przeprowadził jedną lekcję próbną. Dla studentów kierunku nauczania początkowego organizowano po jednym dniu pracy w szkole, w wyznaczonej klasie początkowego szczebla nauczania.

Dla potrzeb pedagogicznych, szczególnie śródrocznych, władze oświatowe na wniosek uczelni powołały dwie szkoły ćwiczeń (Podstawowa nr 2 oraz Liceum Ogólnokształcące nr 1), które w aktualnej sytuacji w pełni zaspakajają potrzeby praktyk śródrocznych.

STUDIUM PRAKTYCZNEJ NAUKI JĘZYKÓW OBCYCH

Organizatorem Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych był dr Julian Skorek — kierownik Zakładu Filologii Rosyjskiej.

Z dniem 1 stycznia 1974 r. funkcję kierownika Studium powierzono mgr Zofii Magnuszewskiej. Ze względu na trudności lokalowe Uczelni Studium korzystało zarówno z pomieszczeń jak i pomocy dydaktycznych Zakładu Filologii Rosyjskiej. Za jedno z głównych zadań uznano skompletowanie zespołu lektorów, było to bowiem warunkiem rozwinięcia pełnej działalności Studium.

W roku akademickim 1974/75 liczba zatrudnionych wzrosła z 4 do 10 : 4 magistrów filologii rosyjskiej, 2 magistrów filologii germańskiej, 1 magister filologii angielskiej, 1 magister filologii romańskiej, 1 magister filologii klasycznej oraz 1 lektor języka łacińskiego zatrudniony na godziny zlecane; w tym:

6 osób ze stażem pracy do 4 lat,

1 osoba ze stażem pracy od 4 do 8 lat,

2 osoby ze stażem pracy od 16 do 20 lat.

W roku akademickim 1975/76 przewiduje się zatrudnienie 2 lektorów na pełnych eta-

tach oraz 2 w wymiarze 1/2 etatu, w roku zaś 1976/77 3 lektorów na pełnych etatach.

W maju 1974 r. reprezentanci w zakresie wszystkich czterech języków wzięli udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Językowej organizowanej przez Uniwersytet im. M. Kopernika w Toruniu, zajmując III miejsce w grupie języka francuskiego i rosyjskiego. W roku akad. 1974/75 lektorzy języka rosyjskiego pracowali wiele nad przygotowaniem młodzieży do Turnieju Znajomości Języka Rosyjskiego i Wiedzy o ZSRR. Studium Języków Obcych wraz z SZSP było organizatorem eliminacji Uczelnianych Turnieju. O coraz większym zainteresowaniu młodzieży nauką języków obcych w naszej Uczelni świadczy również wiele innych faktów. Studenci chętnie korzystają z konsultacji na zasadzie fakultatywnej, przychodzą aby zrelacjonować lekturę, uzyskać wyjaśnienie trudniejszych zjawisk językowych lub po prostu traktują kontakt z lektorem jako możliwość dodatkowej konwersacji. Od stycznia 1975 r. studenci szczególnie zainteresowani nauką języka francuskiego oraz zagadnieniami kultury i życia Francji ucze-

stniczą w zajęciach „Klubu Francuskiego”, którego plan przewiduje interesujące formy pracy tj. dyskusje, filmy w wersji oryginalnej, spotkania i korespondencję z Francuzami etc.

Dodatkowe zajęcia fakultatywne prowadzone są również w języku angielskim i niemieckim. Są studenci, którzy uczą się dwóch języków zachodnioeuropejskich. W grupach kończących kurs języka zgodnie z programem po II roku studiów, zgłaszają się chętni do kontynuowania nauki. Postaramy się umożliwić im udział w zajęciach grup konwersacyjnych. Warto zasygnalizować, że nauka języków stwarza także wiele możliwości realizacji określonego programu ideowo-wychowawczego.

Lektorzy opracowali szczegółowe programy dla wszystkich kierunków studiów (dziennych i zaocznych), uwzględniając w miarę możliwości specjalizację i poziom grup.

Od II semestru roku akademickiego 1973/74 prowadzone są międzywydziałowe kursy języków dla pracowników. W ubiegłym roku odbył się kurs języka rosyjskiego dla pracowników Biblioteki, w bieżącym zaś roku ta sama grupa uczy się języka niemieckiego.

Należy podkreślić, że rozwinięcie wyżej przedstawionej działalności stało się możliwe dzięki znacznej poprawie warunków pracy. W październiku 1974 r. do dyspozycji Studium przekazano 4 pomieszczenia w gmachu przy ul. Krośnieńskiej, w tym 2 sale ćwiczeń. Sale wyposażono w nowe meble i sprzęt audiowizualny, jednak ich funkcjonalne urządzenie nie zostało jeszcze zakończone z powodu braku niektórych elementów. Już obecna sytuacja wskazuje, że 2 sale nie wystarczają. W perspektywie najbliż-

szych latach należy przewidzieć jeszcze 2 sale ćwiczeń i laboratorium językowe, aby zapewnić prawidłową realizację programu. Dysponujemy już kilkoma zestawami płyt i nagrań.

W porozumieniu z Biblioteką Główną zorganizowano biblioteczkę Studium. Jest to bardzo istotne, gdyż zainteresowanie lekturą i prasą obcojęzyczną ciągle wzrasta. Odczuwa się brak słowników i podręczników, zwłaszcza do języka angielskiego i francuskiego oraz lektur specjalistycznych.

Istotnym elementem w pracy Studium jest doksztalcanie pracowników w zakresie językoznawstwa i glottodydaktyki. Na początek jako zagadnienie wiodące wybrano kształcenie sprawności czytania i pisania.

W bieżącym roku dwóch pracowników ukończyło kurs organizowany przez Ministerstwo i Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, trzech, zgodnie z planami Uczelni, weźmie udział w kursach zagranicznych (ZSRR, NRD, Francja). Trzy osoby brały udział w Ogólnopolskim Sympozjum Neofilologicznym. Pracownicy Studium aktywnie uczestniczą w pracach Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego.

Napisano 4 artykuły, w tym 2 ukazały się już, dwa zaś zostały przyjęte do druku. Mgr Z. Magnuszewska współpracuje z Instytutem Programów Szkolnych Ministerstwa Oświaty i Wychowania. W bieżącym roku akademickim napisała jedną opinię oraz jedno opracowanie. Jedną osobą spośród pracowników Studium ma otwarty przewód doktorski.

Sądzymy, że zespół pracowników Studium potrafi właściwie realizować ambitny program nauczania języków w szkole wyższej, nakreślony na Ogólnopolskiej Sesji zorganizowanej w ubiegłym roku z okazji 30-lecia PRL.

MIEDZYWYDZIAŁOWE STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU

Studium Wychowania Fizycznego rozpoczęło swą działalność równocześnie z powołaniem Wyższej Szkoły Nauczycielskiej tj. 1 września 1971 roku. Na stanowisko Kierownika Studium, a tym samym jego organizatora, powołany został mgr Czesław Makutynowicz.

Zgodnie z zarządzeniem Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Studia WFiS mają spełniać na terenie Uczelni następujące zadania:

- 1) zapewnić prawidłowy proces obowiązkowych zajęć dydaktycznych wychowania fizycznego studentów,
- 2) organizować różne formy sportu masowego i rekreacji ruchowej studentów (zawody sportowe, obozy sportowe i turystyczne, rajdy, itp.) w celu zainteresowania i rozwijania zamiłowań u studentów do systematycznego uprawiania ruchu,
- 3) przygotowywać reprezentację Uczelni w różnych dyscyplinach sportowych do występów na zewnątrz, a szczególnie do udziału w Mistrzostwach Polski Typu Uczelni oraz Igrzyskach Studenckich,

- 4) opiekować się i pomagać Klubowi Uczelnianemu AZS w jego pracy organizacyjno-sportowej,
- 5) współpracować z Radą Zakładową w zakresie organizacji imprez sportowo-turystycznych dla pracowników Uczelni.

STRUKTURA STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO I SPORTU

Od roku 1974 zarządzeniem Min. N. Sz. Wyż i Techn. została zmieniona nazwa na Studium Wychowania Fizycznego i Sportu.

W ciągu 4-letniego okresu istnienia Studium z każdym rokiem zwiększała się liczba zatrudnionych pracowników dydaktyczno-naukowych. W roku 1972 zatrudniono na stanowisku nauczyciela wychowania fizycznego mgr Zenona Matuszaka, w 1973 roku mgr Mariana Filipiuka. W roku 1974 zostali przyjęci do pracy mgr Adrianna Witkowska na stanowisko nauczyciela WF oraz mgr Jan Muller na stanowisko asystenta.

Aktualny stan kadry zatrudnionej w Studium WFiS przedstawia się następująco:

Kierownik Studium

— dr Czesław Makutynowicz

p.o. z-ca kierownika d/s sportu

— mgr Jan Muller

nauczyciele WF

— mgr Adrianna Witkowska,

— mgr Mariana Filipiuk,

— mgr Zenon Matuszak,

— mgr Zygfryd Łojko — zatrudniony na
godz. zleconych

Sekretarz Studium

— Barbara Kisiel

Kierownik magazynu sprzętu sport.

— Jerzy Wasilewicz

Wszyscy pracownicy dydaktyczni posiadają określoną specjalizację sportową udokumentowaną stopniem trenera I i II klasy.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA STUDIUM

Podstawową formę działalności Studium stanowią obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego studentów w wymiarze 2 godzin tygodniowo na wszystkich latach studiów zaliczane wpisem z oceną do indeksu po zakończeniu każdego semestru. Zajęcia są prowadzone w oparciu o szczegółowy program opracowany przez zespół pracowników Studium, który ma gwarantować osiągnięcie następujących celów:

- systematyczne podnoszenie poziomu sprawności fizycznej i zdrowia studentów,
- wdrażanie do podstawowych nawyków higieny,
- przyswajanie przez studentów podstawowych wiadomości z zakresu wpływu ćwiczeń ruchowych na organizm człowieka,
- zapoznanie studentów z elementami programu WF w szkole podstawowej oraz podstawowymi zasadami metodyki tego

przedmiotu, niezbędnymi w pracy nauczyciela w szkole,

- wyrabianie u studentów przekonania o potrzebie ruchu na codzień jako czynnika stymulującego funkcje fizjologiczne organizmu,
- realizacja hasła „Każdy student WSP — przyszły nauczyciel — umie pływać”, stanowi jedno z najważniejszych zadań wychowania fizycznego.

Treści programowe zajęć wychowania fizycznego obejmującą elementy kilku podstawowych dyscyplin sportowych jak: gry sportowe, pływanie, lekkoatletyka i gimnastyka. W każdej grupie ćwiczebnej jedna z gier wybranych przez studentów jest wiodącą i w zakresie tej gry studenci zobowiązani są do zdobycia gruntowniejszych wiadomości z techniki i taktyki, a także umiejętności sędziowania. W programie zajęć są przewidziane w każdym semestrze odpowiednie, opracowane eksperymentalnie przez zespół, sprawdziany sprawności ogólnej i specjalnej, które stanowią jedną z podstaw oceny końcowej z przedmiotów.

Inną formą zajęć stanowiącą kontynuację realizacji zadań wychowania fizycznego są organizowane przez Studium obozy sportowo-turystyczne dla chętnych studentów. Dotychczas organizowane były obozy narciarskie w zimie i obozy wędrowno-kajakowe w lecie dla ogółu chętnych studentów oraz obozy kondycyjno-szkoleniowe dla piłkarzy ręcznych, siatkarek i siatkarzy, dla studentów zaawansowanych w danych dyscyplinach. Obozy wymienione mają szczególne znaczenie w odniesieniu do studentów WSP — przyszłych nauczycieli, gdyż obok celów sportowo-rekreacyjnych studenci uczestniczący w nich zdobywają wiedzę i umiejętności w zakresie metod organizacji wycieczek i obozów wędrownych.

Bazę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i sportu ze studentami stanowią wynajęte obiekty miejskie: 1) sala gimnastyczna LOSTiW przy ul. Chopina, 2) sala MOS „Zryw” przy ul. Moniuszki, 3) sala i kryta pływalnia LOSTiW ul. Wyspiańskiego, 4) stadion WMOS przy ul. Wyspiańskiego. Z własnych obiektów Uczelnia posiada od maja br. jedynie asfaltową płytę na której mieszczą się boiska do siatkówki, tenisa i piłki ręcznej. W projekcie dalszych etapów budowy Uczelni przy ul. Krośnieńskiej przewidziane są następujące obiekty: hala sportowa, sala sportowa, basen kryty i stadion lekkoatletyczny z boiskami do gier sportowych. Zakończenie budowy kompleksu obiektów sportowych przewidziane jest w roku 1982. Studium WFiS posiada własny dobrze zaopatrzony magazyn zabezpieczający sprzęt sportowy i turystyczny na zajęcia WF i sportowe, obozy a także wypożyczany indywidualnie przez studentów.

Zabezpieczenie finansowe działalności Studium stanowi opracowany corocznie, zatwierdzony przez Kolegium Rektora preliminarz budżetowy, stanowiący integralną część preliminarza Uczelni.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA PRACOWNIKÓW STUDIUM

Studium jako jednostka dydaktyczno-naukowa zobowiązane jest do podejmowania prac naukowo-badawczych. Z uwagi na stosunkowo krótki okres działalności Studiów, niżej prezentowany dorobek naukowy kadry jest jeszcze skromny.

Dr Czesław Makutynowicz — obronił w 1972 roku pracę doktorską pt. „Ocena higieniczno-sanitarna dwóch sal gimnastycznych w Zielonej Górze w świetle badań flory bakteryjnej, mikroklimatu i zapylenia powietrza”.

W omawianym okresie opublikował:

- 1) „*Untersuchungen zur Mikroflora der Luft in Schultuznhallen*”, w: *Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt — Universität zu Berlin* 1972, z. 6
- 2) „*Zagadnienie komfortu cieplnego w szkolnych salach gimnastycznych w świetle wymagań higieny*”, w: „*Wychowanie Fizyczne i Higiena Szkolna*”, 1973, nr 10. Ponadto złożył do druku następujące rozprawy:
- 1) „*Ocena bioklimatyczna ośrodka wczasów nauczycielskich w Łagowie Lubuskim*”. Monografia bioklimatyczna — Łagów Lubuski PWN Poznań.
- 2) „*Kryteria oceny mikroklimatu w salach gimnastycznych w świetle badań własnych*”. Monografie, podręczniki, skrypty, AWF Poznań.
- 3) „*Mikroflora powietrza szkolnych sal gimnastycznych w Zielonej Górze*”. Materiały III Ogólnopolskiego Sympozjum Higieny Szkolnej w Zielonej Górze — 1973 r.
- 4) „*Bioklimatische Bewertung der Ferienorte Lagow und Lubniewice Wojewodschaft Zielona Góra*. Materiały Międzynarodowego Kongresu Higieny Komunalnej. Drezno 1975.
- 5) „*Aspekty wychowawcze studenckich obozów sportowo-turystycznych organizowanych przez Studium WFiS WSP Zielona Góra*”. Życie Szkoły Wyższej.

Ponadto dr Cz. Makutynowicz występował z referatami na kilku sympozjach i konferencjach naukowych w kraju i za granicą (NRD).

Mgr Marian Filipiuk przygotowuje się do otwarcia przewodu doktorskiego. Opublikował artykuł pt. „*Wytrzymałość młodych sprinterów*”, w: „*Lekkoatletyka*” 1975 nr 2, oraz pracuje nad tematem: „*Analiza programu WF w klasach o poszerzonym*”

programie w świetle dotychczasowej jego realizacji w szkołach zielonogórskich". Mgr Ardianna Witkowska aktualnie prowadzi wstępne badania nad wpływem ćwiczeń muzyczno-ruchowych na rozwój koordynacji ruchowej dziecka. Mgr Zenon Matuszek prowadzi wstępne badania na temat kształtowania się wytrzymałości u biegaczy średnio i długodystansowych. Mgr Jan Muller zajmuje się badaniami nad motywacją zainteresowań sportowych studentów.

Zespół pracowników Studium opracowuje aktualnie temat: „Sprawność fizyczna ogólna studentów WSP w świetle wybranych tematów”.

KLUB UCZELNIANY AZS

Klub został powołany do działalności w listopadzie 1971 r. pod kierunkiem Zarządu wybranego przez ogół studentów na zebraniu wyborczym. Skład osobowy Zarządu był następujący:

Prezes — mgr Cz. Makutynowicz

V-ce prezes d/s sportowych — Zbigniew Kielich

V-ce prezes d/s organizacyjnych — Zbigniew Berenda

Członkowie: Zbigniew Kulczycki, Stanisław Wolski, Krzysztof Springer, Jolanta Aszkiewicz, Wiesława Kontowicz, Bogdan Kowalik, Joanna Łuczyska, Jan Paluch, Z. Gandecki.

Zarząd wytyczył sobie, odpowiednie do warunków i możliwości, następujące zadania:

- 1) organizacja zawodów i rozgrywek wewnętrznych dla jak najszerszego grona studentów,
- 2) pomoc dla Studium WFiS w organizacji obozów sportowo-turystycznych,
- 3) prowadzenie pracy agitacyjnej na rzecz

pozyskania jak największej ilości studentów na członków Klubu,

- 4) opieka nad magazynem sprzętu sportowego i wypożyczaniem tego sprzętu studentom,
- 5) zapewnienie zainteresowanym studentom i zaawansowanym sportowo systematycznego podnoszenia poziomu sportowego w wybranej dyscyplinie poprzez powołanie do życia odpowiednich sekcji sportowych,
- 6) zapewnienie pracy administracyjnej i organizacyjnej Klubu, założenie i prowadzenie odpowiedniej dokumentacji.

Pierwszymi powołanymi do działalności sekcjami sportowymi były sekcje siatkówki kobiet i piłki ręcznej mężczyzn, zrzeszające ogółem 45 członków. Obie zostały zgłoszone do rozgrywek A klasy województwa. W sezonie 1972/73 sekcja siatkówki kobiet zajęła V miejsce a sekcja piłki ręcznej mężczyzn I miejsce i awansowała do ligi okręgowej. W I roku działalności klubu zostały zorganizowane mistrzostwa uczelni w piłce siatkowej, w której startowało ponad 50% studentów, oraz w pływaniu przy udziale 56 studentów. Rok 1972 był rokiem inauguracyjnym udziału reprezentacji Uczelni w Mistrzostwach Polski WSN/WSP. Startowały reprezentacje Uczelni w lekkoatletyce i pływaniu, plasując się na środkowych, 7—8 miejscach.

W listopadzie 1973 roku po upływie statutowej kadencji zarządu na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym udzielono absolutorium ustępującemu zarządowi i dokonano wyboru nowego Zarządu Klubu. Prezesem został wybrany ponownie dr Cz. Makutynowicz, wiceprezesami zostali: Waldemar Nowacki do spraw sportowych, Wojciech Łagowski do spraw organizacyjnych, członkami: Andrzej Bobowski, Stanisław Gawęł, Krzysztof Ziemnicki, Dorota Wojczakowska,

Maria Wierkiewicz, Barbara Nykiel, Elżbieta Desecka, Leokadia Moskal.

Nowy zarząd kontynuował podjęty wcześniej plan pracy i rozszerzał swoją działalność na nowe zadania. Ilość czynnych sekcji zwiększyła się o sekcję piłki siatkowej mężczyzn, sekcję pływania i piłki nożnej, a ilość członków klubu osiągnęła liczbę 128 studentów.

W związku ze zmianą w 1974 roku struktury organizacyjnej Akademickiego Związku Sportowego, jego fuzja ze Szkolnym Związkiem Sportowym oraz powstaniem Klubów SZS—AZS, zmieniły się kompetencje i charakter pracy Klubów Uczelnianych. Zadaniem ich w nowej strukturze była praca przede wszystkim na rzecz masowego sportu i turystyki w uczelniach. Wobec powyższego działalność sportowa sekcji tutejszego klubu miała za główny cel przygotowanie reprezentacji Uczelni do udziału w Mistrzostwach Polski WSP.

W ostatniej edycji Mistrzostw Polski WSP na lata 1974/75 startowały reprezentacje uczelni w piłce siatkowej mężczyzn, zajmując 4 miejsce wśród 14 zespołów uczestniczących, oraz w piłce ręcznej mężczyzn, zajmując 7 miejsce. W roku 1976 zostały zgłoszone reprezentacje w piłce siatkowej

kobiet, piłce koszykowej kobiet, piłce nożnej mężczyzn i pływaniu.

W roku akademickim 1974/75 zostały przez Zarząd Klubu zorganizowane następujące imprezy sportowe na terenie Uczelni:

- 1) mistrzostwa w piłce siatkowej kobiet i mężczyzn z udziałem około 500 osób,
- 2) mistrzostwa kobiet i mężczyzn w pływaniu przy udziale 70 studentów,
- 3) spartakiada uczelniana w lekkiej atletyce przy udziale około 350 studentek i studentów,
- 4) ponadto w rozgrywkach wojewódzkiej ligi międzyuczelnianej uczestniczyły drużyny piłki siatkowej kobiet (II miejsce), piłki siatkowej mężczyzn (III miejsce) i piłki koszykowej kobiet (I miejsce).

Na przeszkodzie rozszerzenia zakresu prac klubu stoi brak własnych obiektów sportowych. Uzyskiwane dotychczas w wypożyczonych obiektach kilka godzin w tygodniu na całą działalność Klubu, absolutnie odbiega od potrzebnego minimum. W tej sytuacji zarząd poszukuje form pracy nie wiążących się z krytymi obiektami, jak rajdy kolarskie, biegi rekreacyjne, które, choć nie znajdują jeszcze większego grona zwolenników wśród studentów, niemniej będą nadal propagowane przez zarząd.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze jest najmłodszą placówką spośród bibliotek zielonogórskich. W chwili swego powstania w 1971 roku biblioteka nie posiadała księgozbioru dostatecznie zabezpieczającego naukę i dydaktyczną działalność nowo powstałej szkoły wyższej.

Podstawą stworzenia nowej placówki były zbiory Biblioteki Studium Nauczycielskiego w Zielonej Górze. Księgozbiór ten liczył wprawdzie około 31 tys. woluminów, ale były to książki gromadzone dość przypadkowo, w niewielkiej ilości egzemplarzy jednego tytułu, odnosi się to zwłaszcza do podręczników i lektur. Ponadto składał się w dużej części z darów pochodzących ze szkół średnich Zielonej Góry, co wprawdzie znacznie powiększało jego liczebność, ale nie podnosiło jego wartości merytorycznej.

Po utworzeniu Wyższej Szkoły Nauczycielskiej przed biblioteką stanęło poważne zadanie stworzenia warsztatu pracy naukowo-badawczej, dostosowanego zarówno do potrzeb studentów, jak i środowiska naukowego, przez odpowiedni dobór zakupowa-

nych pozycji, fachowe opracowanie i udostępnienie zbiorów oraz prowadzenie prac bibliograficznych i dokumentacyjnych umożliwiających jak najszerze wykorzystanie księgozbioru biblioteki. Zadanie to było tym trudniejsze, że wykonywać je miał zespół składający się z trzech pracowników, taką bowiem obsadą kadrową dysponowała biblioteka na koniec 1971 roku. Nie dysponowano także odpowiednimi środkami finansowymi przeznaczonymi na zakup książek. Przykładem może być fakt, że na prenumeratę czasopism i zakup książek wydatkowano kwotę 146 946 złotych. Z tych właśnie powodów biblioteka w pierwszym roku swego istnienia nie mogła sprostać wymogom, jakie stawia się bibliotece szkoły wyższej.

Sytuacja uległa znacznej poprawie w drugim roku działalności Wyższej Szkoły Nauczycielskiej. Zgodnie z postulatami wysuniętymi na posiedzeniu Komisji Bibliotecznej z dnia 18 maja 1972 roku, zwiększono w tymże roku kalendarzowym obsadę kadrową biblioteki. Liczba zatrudnionych wynosiła 6,5 etatu. Wzrosły również środki finansowe przeznaczone na zakup zbiorów. W ro-

ku 1972 wydatkowano kwotę 629.741 złotych, co spowodowało, że księgozbiór biblioteki powiększył się o 9 833 woluminów. Gromadzenie zbiorów prowadzone było pod kątem zakupu jak największej ilości podręczników i lektur zgodnych z programem studiów. Dlatego też zobowiązano zakłady do złożenia w bibliotece wykazów obowiązujących podręczników i lektur. Rozpoczęto także gromadzenie zbiorów specjalnych — zainwentaryzowano 223 jednostki inwentarzowe. Biblioteka otrzymała dary z Rozgłośni Polskiego Radia w Zielonej Górze w liczbie 122 woluminów oraz książek z byłego Zbioru Studium Nauczycielskiego w Gorzowie Wlkp. — 2599 woluminów, obejmujących w przeważającej części piśmiennictwo dotyczące historii. Księgozbiór ten był udostępniany ogółowi użytkowników biblioteki, ale jego formalne włączenie do zbiorów nastąpiło w latach późniejszych.

Fundusze uzyskane w 1972 roku oraz w latach następnych praktycznie wystarczały na zakup nowości ukazujących się na rynku księgarskim, jak również uzupełnianie zbiorów drogą kupna antykwarecznego. W roku 1973 zbiory Biblioteki Głównej powiększyły się o dalsze 13.104 woluminów, a w roku 1974 o 16.576 jednostek inwentarzowych. W ten sposób księgozbiór na koniec 1974 r. liczył 71.100 wol. Zbiory specjalne w dalszym ciągu systematycznie gromadzone — liczą w chwili obecnej 827 jednostek, obejmując m.in. 75 starodruków, 38 map, 17 grafik. Bardzo wartościowy zespół zbiorów specjalnych stanowią muzykalia zgromadzone w Bibliotece Zakładu Wychowania Muzycznego (ponad 1300 płyt i 2 000 nut).

W 1973 roku za pośrednictwem Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych Polskiej Akademii Nauk, rozpoczęto gromadzenie wydawnictw obcych, wykorzystując na ten cel 5 000 zł. dewizowych,

przydzielonych bibliotece przez Ministerstwo Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Kwota ta w następnych latach uległa zwiększeniu i w 1975 r. wynosiła 10 000 zł. dewizowych. Ze środków tych biblioteka kupuje dzieła obcojęzyczne o treści ogólnej, encyklopedie, słowniki, kompendia, bibliografie oraz publikacje naukowe niezbędne do prac naukowo-badawczych.

Zbiory Biblioteki Głównej powiększały się nie tylko drogą kupna. Bardzo wcześnie nawiązano kontakty z wieloma dużymi bibliotekami na terenie kraju, od których uzyskano znaczną ilość dubletów. Jako pierwsza, bardzo cenny księgozbiór przekazała Biblioteka Polskiej Akademii Nauk w Kórniku. W 1974 roku uzyskano dublety z Biblioteki Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Ponadto biblioteka otrzymuje w ramach międzybibliotecznej wymiany dubletów książki z Biblioteki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie. W 1975 roku nawiązano kontakty z Biblioteką Narodową w Warszawie i Biblioteką Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu. Placówki te sukcesywnie przysyłają dublety wydawnictw wybrane przez naszych pracowników. W ramach współpracy z bibliotekami uczelni pedagogicznych na terenie kraju biblioteka nasza otrzymuje wydawnictwa własne tych uczelni, równocześnie przekazując wybranym bibliotekom krajowym wydawnictwa Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.

Niemniej cenne zbiory otrzymano z placówek zielonogórskich. Niewielką partię dubletów przekazała nam Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna. Książki te były dla nas szczególnie cenne, ponieważ wydatnie uzupełniły bardzo mały zbiór wydawnictw o charakterze bibliograficzno-informacyjnym. W zakresie nauk ścisłych księgozbiór Biblioteki Głównej poważnie wzbogaciły zbiory

przekazane w 1975 roku przez Międzyuczelniany Punkt Konsultacyjny UAM w Poznaniu. Bibliotece przekazały również zbiory następujące placówki: Towarzystwo Krzewienia Kultury Świeckiej, Rozgłośnia Polskiego Radia oraz Wojewódzki Ośrodek Propagandy Partyjnej w Zielonej Górze. Ostatnie dwie instytucje przekazały roczniki czasopism. Kwestia czasopism jest poważnym problemem w naszej bibliotece. Mimo wzrastającej z roku na rok ilości prenumerowanych tytułów czasopism (w 1971 roku prenumerowano 106 tytułów, a w 1974 roku — 471) bibliotece nie udało się skompletować wielu roczników periodyków.

Z chwilą powstania Biblioteki Głównej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, na terenie uczelni zaczęła rozwijać się także sieć bibliotek zakładowych. Jako pierwsza powstała w 1971 roku Biblioteka Zakładu Nauk Społeczno-Politycznych. W roku następnym powstały biblioteki następujących zakładów: Matematyki, Filologii Polskiej, Zająć Praktyczno-Technicznych, Nauczania Początkowego i Dydaktyki, Pedagogiki i Psychologii oraz Filologii Rosyjskiej. W 1974 roku w ramach uczelni działało już 10 bibliotek zakładowych. W początkowym stadium organizacji biblioteki te otrzymywały książki z księgozbioru Biblioteki Głównej.

W celu zapewnienia stałego nadzoru nad siecią tych placówek ustanowiono w lutym 1973 roku specjalną komórkę, której zadaniem była koordynacja działalności bibliotek zakładowych.

Oddział Bibliotek Zakładowych zajmował się gromadzeniem, inwentaryzowaniem i opracowywaniem zbiorów, przekazywanych następnie placówkom zakładowym. W podobny sposób biblioteki te otrzymywały czasopisma zagraniczne. Do września 1974 roku księgozbiory wszystkich bibliotek mieściły się w sekretariatach zakładów lub w

pracowniach pracowników odpowiedzialnych pod względem merytorycznym za prowadzenie biblioteki. Sytuacja ta zmieniła się z chwilą oddania dla potrzeb uczelni nowych budynków przy ul. Krośnieńskiej. Cztery biblioteki zakładowe, a mianowicie Biblioteka Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych, Instytutu Filologii Polskiej, Instytutu Nauk Pedagogicznych, powstałe z połączenia księgozbiorów bibliotek Zakładu Psychologii i Pedagogiki z Nauczaniem Początkowym i Dydaktyki, oraz Biblioteka Zakładu Filologii Rosyjskiej, otrzymały oddzielne pomieszczenia. Wyposażone zostały również w nowy sprzęt biblioteczny, a pracownicy zatrudnieni w tych placówkach legitymowali się pełnym przygotowaniem zawodowym. W myśl statutu, biblioteki zakładowe miały gromadzić księgozbiór specjalistyczny przeznaczony dla potrzeb reprezentowanych przez siebie instytutów i zakładów, który miał być udostępniony pracownikom naukowym i studentom ostatnich lat studiów. Księgozbiory tych bibliotek zostały powiększone drogą przekazania wydawnictw specjalistycznych ze zbiorów Biblioteki Głównej.

Od października 1974 roku do końca pierwszego kwartału 1975 roku dokonywano również bieżących zakupów. W związku z planami przeniesienia Biblioteki Głównej do nowych pomieszczeń, uznano za niecelowe utrzymywanie w dalszym ciągu rozbudowanej sieci bibliotek zakładowych.

Uchwałą Senatu z 18 kwietnia 1975 roku postanowiono zlikwidować Biblioteki Instytutu Nauk Pedagogicznych, Nauk Społeczno-Politycznych i Filologii Polskiej. Z połączonych księgozbiorów w roku akademickim 1975/76 zostanie utworzona Czytelnia dla Pracowników Naukowych. W dalszym ciągu działać będą placówki specjalistyczne: Biblioteka Zakładu Wychowania Muzycznego i Matematyki oraz Zakładu Filologii Rosyj-

skiej. Na zasadzie wypożyczeń pracownicy pozostałych instytutów będą mogli otrzymywać z Biblioteki Głównej materiały pomocnicze przydatne w toku realizacji zadań dydaktycznych.

Przez cały okres działalności Biblioteka Główna gromadziła piśmiennictwo związane z potrzebami poszczególnych instytutów i zakładów uczelni. Ze względu na pedagogiczny charakter uczelni dużo uwagi zwrócono na gromadzenie księgozbioru z zakresu pedagogiki, dydaktyki, historii i organizacji szkolnictwa oraz psychologii.

W zakresie polityki gromadzenia zbiorów, szczególnie zakupu podręczników i literatury obcej oraz prenumeraty czasopism zagranicznych, biblioteka współpracowała z pracownikami dydaktycznymi uczelni, dostarczając do wszystkich zakładów katalogi wydawnicze i realizując w miarę możliwości dezeratę pracowników.

Pomimo wysiłków całego zespołu pracowników biblioteki, nie udało się w ciągu ostatnich czterech lat zgromadzić takiej ilości pozycji lekturowych, aby można zaspokoić wszystkie potrzeby czytelnicze. Co gorsza, do dziś istnieją takie tytuły, których biblioteka nie posiada nawet w jednym egzemplarzu.

W związku z tym, a także brakiem wielu podstawowych wydawnictw informacyjnych podjęto na szeroką skalę akcję mikrofilmowania i reprodukcji kserograficznego wielu cennych pozycji, nieodzownych w każdej bibliotece. Wykonano m.in. reprodukcje kserograficzne ponad 20 tomów *Bibliografii Polskiej* Estreichera, sześciu tomów *Polskiego Słownika Biograficznego*, całego *Herbarza K. Niesieckiego* i wiele innych dzieł. W latach 1973—74 w bibliotece podległej Stacji Mikrofilmowej wykonano mikrofilmy wielu ciągów czasopism, jak np.: „Pa-

miętnik Literacki” za lata 1901—1939, „Tygodnik Ilustrowany”, „Wiadomości Literackie”, „Biblioteka Warszawska”, „Monitor”. Działalność Stacji Mikrofilmowej nastawiona była przede wszystkim na mikrofilmowanie wydawnictw typu informacyjnego i czasopism, a także na reprodukcję sprawozdanych z innych bibliotek materiałów potrzebnych studentom do prac dyplomowych. Ponadto na zapotrzebowanie pracowników i studentów wykonuje się reprodukcje kserograficzne materiałów niezbędnych dla potrzeb naukowych, dydaktycznych i dokumentacyjnych.

Obok gromadzenia zbiorów, najważniejszym zadaniem współczesnej biblioteki jest ich udostępnianie. Biblioteka Główna udostępnia swoje zbiory w czytelni i wypożyczalni. W latach 1971—74 czytelnia Biblioteki Głównej mieściła się przy pl. Słowiańskim i dysponowała 36 miejscami. Od września 1974 roku została przeniesiona na ul. Krośnieńską. Liczba miejsc czytelniczych zwiększyła się do 42. W czytelni znajduje się księgozbiór typu ogólnego z następujących działów wiedzy: filozofii, historii, ekonomii politycznej, matematyki, fizyki, nauk technicznych, pedagogiki, psychologii, językoznawstwa, historii literatury polskiej i powszechnej, teksty literackie a ponadto bibliografie, słowniki, encyklopedie. Księgozbiór ten na bieżąco uzupełniany jest nowościami wydawniczymi. Ponieważ biblioteka nie dysponowała oddzielną czytelnią czasopism, dlatego też ich udostępnianiem zajmowała się czytelnia ogólna. Do czytelni dostarczane były druki z magazynu, jednakże większość udostępnień stanowiły książki z księgozbioru podręcznego czytelni.

Drugim ogniwem organizacyjnym w systemie udostępnień zbiorów była wypożyczalnia, mieszcząca się przy pl. Słowiańskim. W początkach 1974 roku zmieniono jej lokaliza-

cję, przenosząc ją w miejsce łatwiej dostępne czytelnikom.

Stan czytelnictwa w latach 1971—74 ilustruje następująca tabela:

Rok	Liczba zarejestrowanych czytelników	Liczba udostępnionych książek
1971	784	11 687
1972	800	12 437
1973	1150	13 600
1974	1604	14 335

Jak wynika z powyższych danych, liczba korzystających ze zbiorów biblioteki, jak również liczba udostępnionych książek z roku na rok ulegała zwiększeniu.

O zbiorach biblioteki informował czytelników głównie katalog alfabetyczny. Do 1973 roku prowadzono także katalog rzeczowy oparty na klasyfikacji dziesiętnej. Ponieważ nastroczał on wiele trudności, zarówno w opracowaniu rzeczowym księgozbioru, jak i korzystaniu z niego, w 1974 roku rozpoczęto prace nad opracowaniem schematu katalogu systematycznego. Jako wzorce posłużyły katalogi Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie i Biblioteki Zakładu im. Ossolińskich we Wrocławiu. W chwili obecnej większość księgozbioru, głównie humanistycznego, została już przeklasyfikowana i katalog ten zostanie udostępniony w początkach roku akademickiego 1975/76.

Poza udostępnieniem własnego księgozbioru, biblioteka sprowadza dla swoich czytelników potrzebne im wydawnictwa z innych bibliotek w kraju. Zamówienia na sprowadzenie książek przyjmowane są od pracowników naukowych i studentów. W 1972 roku drogą wypożyczeń międzybibliotecznych sprowadzono 20 pozycji, natomiast

w 1974 r. wypożyczono z innych bibliotek 207 woluminów.

Obok przedstawionych wyżej podstawowych funkcji, Biblioteka Główna prowadziła także działalność dydaktyczną w zakresie przygotowania bibliotecznego studentów oraz informacji naukowej, które od roku akademickiego 1973/1974 obowiązują na wielu kierunkach studiów. Zajęcia te prowadzone są zarówno dla studentów dziennych jak i zaocznych. Program zajęć obejmuje podanie ogólnych wiadomości dotyczących charakterystyki sieci bibliotecznej w kraju, wybranych problemów informacji naukowej, bibliografii i katalogów bibliotecznych oraz nauczania studentów korzystania ze zbiorów biblioteki, podstawowych źródeł informacji, sporządzania przypisów, bibliografii itp.

W miarę wzrostu liczby zadań realizowanych przez bibliotekę, następował rozwój jej wewnętrznej struktury. W pierwszym okresie istnienia praca biblioteki ujęta była organizacyjnie w ramach dwóch podstawowych działów: gromadzenia, opracowania (1) oraz udostępnienia zbiorów (2). W latach następnych po uzyskaniu dodatkowych etatów, zaczęły powstawać nowe działy. W roku 1974/75 struktura biblioteki przedstawiała się następująco:

Dział Gromadzenia
Dział Opracowania Zbiorów
Oddział Katalogowania Rzeczowego Zbiorów
Oddział Czasopism
Czytelnia
Wypożyczalnia i magazyny

Biblioteki Instytutów i Zakładów:

Instytutu Filologii Polskiej
Instytutu Nauk Pedagogicznych
Instytutu Nauk Społeczno-Politycznych
Zakładu Filologii Rosyjskiej
Zakładu Wychowania Muzycznego

Archiwum Uczelni (podlega bibliotece od maja 1975, do tego czasu organizacyjnie podporządkowana była Stacji Mikrofilmów.

Powyższy schemat organizacyjny nie odpowiada obecnym założeniom biblioteki. Brak jest przede wszystkim Działu Informacyjno-Bibliograficznego. Dział taki wprawdzie istniał w roku akademickim 1973/74, ale z uwagi na brak odpowiedniego pomieszczenia, jego działalność na okres jednego roku została zawieszona. Księgozbiór typu informacyjnego został umieszczony w czytelni, a udzielaniem podstawowych informacji rzeczowych i bibliograficznych zostali obarczeni pracownicy czytelni i bibliotek zakładowych.

Największą trudnością w dotychczasowej pracy biblioteki jest dotkliwy brak

miejsca w magazynach, co powoduje częste zakłócanie w pracy i uniemożliwia wykonanie wielu prac porządkowych. Zmiana lokalu biblioteki w roku akademickim 1975/76 tylko w nieznacznym stopniu poprawi sytuację lokalową placówki. Będzie można otworzyć obok Czytelni Ogólnej Czytelnię dla Pracowników Naukowych i Czytelnię Czasopism oraz wznowić działalność Działu Informacyjno-Bibliograficznego, ale powierzchnia magazynowa ulegnie zwiększeniu. W najbliższym więc czasie należy znaleźć rozwiązanie trudnego problemu magazynowania zbiorów.

Dalszy dynamiczny rozwój uczelni stawia przed biblioteką nowe zadania. Dążeniem biblioteki jest takie zorganizowanie warsztatu pracy naukowej i dydaktycznej, aby w jak najszerszym zakresie zaspokoić potrzeby swoich użytkowników.

BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI PRACOWNIKÓW WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ ZA LATA 1971—1975

(WYKAZ OBEJMUJE PUBLIKACJE W OKRESIE PRACY W WSP W ZIELONEJ GÓRZE)

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

INSTYTUT FILOLOGII POLSKIEJ

Zakład Historii i Teorii Literatury

GALANT EWA

- (Rec.): Zakrzewski Bogdan: *Fredro i Fredrusie*. Wrocław 1974. Nadodrże 1975, nr 6, s. 10

LUDOROWSKI LECH

- *Dwie komedie muzyczne Aleksandra Fredry*. W: [Pr.] Kom. Polonistycznej Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. „Z badań nad językiem i literaturą”. T. 2:1974, s. 41—77
- *Dylematy gatunkowe „Trylogii” Sienkiewicza*. *Życie i Myśl* 1971 nr 12 s. 84—90
- *Literatura wobec odwiecznych niepokojów człowieka*. W: *Skład osobowy w roku akademickim 1972/73 Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Zielonej Górze*. Zielona Góra 1973 s. 23—44
- *Nad tekstem „Kosmogonii” Jarosława Iwaszkiewicza*. *Zeszyty Teatralne*. Nr 148 Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego, Zielona Góra 1974 s. 5—6
- *O muzyczności „Niobe” K. I. Gałczyńskiego*. *Prz. hum.* 1974 nr 6 s. 39—55
- *O nowym programie poetyki w studiach nauczycielskich — dobrze i źle*. *Życie Szk.* wyż. 1971 nr 2 s. 91—95

- *Polonista — nauczyciel dwojga specjalności (jaki jest — jaki będzie?)*. Życie Szk. wyż. 1972 nr 7/8 s. 33—46
- *Świat żywiołowego mówienia*. Zeszyty Teatralne. Nr 146 Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego. Zielona Góra 1974 s. 13—15
- *Wychowawcza rola literatury dla dzieci i młodzieży*. Głos naucz. 1972 nr 26 s. 6
- (Rec.): Milanowska H. (współaut. rec.) Bachtin Michaił: *Problemy poetyki Dostojewskiego*. Warszawa 1970. Nadodrże 1972 nr 18 s. 9, 10
- (Rec.): Butor Michel: *Powieść jako poszukiwanie*. Warszawa 1971. Prz. lubus. 1972 nr 2 s. 123—129
- (Rec.): Korcz Władysław: *Studia z dziejów Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1971. Prz. lubus. 1972 nr 1 s. 155—158
- (Rec.): Kozioł Urszula: *Ptaki dla myśli*. Warszawa 1971. Literatura 1972 nr 10 s. 14
- (Rec.): Kuncewiczowa Maria: *Fantomy*. Warszawa 1971. Nadodrże 1972 nr 7 s. 8, 10
- (Rec.): Nowak-Dłużewski Juliusz: *Okolicznościowa poezja polityczna w Polsce*. Zygmunt III. Warszawa 1972. Życie i Myśl 1972 nr 7/8 s. 231—235
- (Rec.): Wachowicz Barbara: *Filmowe przygody małego rycerza*. Warszawa 1971. Prz. lubus. 1972 marzec s. 133—136
- (Rec.): Wellek R., Warren A.: *Teoria literatury*. Warszawa 1970. Współczesność 1971 nr 17 s. 5
- (Głos w dyskusji) *W kręgu lubuskiej nauki*. Nadodrże 1973 nr 12 s. 1, 6—7, il.
- (Red.): Magnuszewski W.: *Z badań nad literaturą i językiem*. Warszawa 1974 Państw. Wydaw. Nauk. 8 ss. 151, 1 nlb. Lubuskie Towarzystwo Naukowe. T. 20. Wydział Nauk Społ. z. 2 Komisji Polonistycznej

MAGNUSZEWSKI WŁADYSŁAW

- *Kondotierska wyprawa nad Ren*. Odrodz. Refor. T. 17:1972 s. 115—140
- *Nowe źródło do dziejów walki o polskość Ziemi Zachodnich*. Prz. lubus. 1971 wrzesień s. 99—105
- *O autorze dzienników podróży po Włoszech, Malcie, Hiszpanii i Portugalii w 1595 roku*. Odrodz. Refor. T. 19:1974 s. 200—221
- *O rzekomych autografach Samuela Twardowskiego*. Pam. lit. 1972 z. 4 s. 175—178, il.
- *W sprawie miejsca urodzenia Samuela ze Skrzypny Twardowskiego*. Pam. lit. 1971 z. 3 s. 165—170

- *Zagadka zaporowskiego pseudoepigrafu*. W: [Pr.] Komis. Polonistycznej Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. *Z badań nad językiem i literaturą*. T. 2:1974 s. 7—39
- *Zapomniane lisowianum z 1921 roku*. Arch. lit. T. 16. Miscellanea Staropolskie 4. 1972 s. 225—231
- (Red.) Ludorowski L.: *Z badań nad literaturą i językiem*. Warszawa 1974 Państw. Wydawn. Nauk. 8 ss. 151, 1 nlb. Lubuskie Towarzystwo Naukowe. T. 20. Wydział Nauk Społ. z. 2 Komisji Polonistycznej

MILANOWSKA HALINA

- *Der Erzählstadtpunkt als Mittel zur Bestimmung des Erzählers im Roman „Stiller” von Max Frisch*. Stud. germ. posn. 1971 z. 1 s. 91—103
- *Obchody Roku Nauki Polskiej w zielonogórskiej Wyższej Szkole Nauczycielskiej*. Życie Szk. wyż. 1973 z. 7/8 s. 162—166
- *Pozycja narratora i sztuka narracji w powieści Maxa Frischa „Stiller”*. Pr. Komis. Polonistycznej Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. *Z badań nad językiem i literaturą*. T. 2:1974 s. 111—125
- (Rec.): Hesse Hermann: *Gra szklanych paciorków*. Poznań 1971. Kontrasty 1972 nr 7 s. 36
- (Rec.): Walser Robert: *Willa pod Gwiazdą Wieczorną*. Kontrasty 1972 nr 10 s. 36
- (Tłum. z niem.): Aichinger Ilse: *Historia z lustrem*. Kontrasty 1972 nr 1 s. 23—25, il.
- (Tłum. z niem.): Eisenrich Herbert: *Przeżycie jak u Dostojewskiego*. Fragment opowiadania. Kontrasty 1972 nr 10 s. 26—28, il.
- (Tłum. z niem.): Lentz Siegfried: *Podróż do Olecka*. Kontrasty 1971 nr 12 s. 23
- (Tłum. z niem.): Wiens Paul: *Bettina zrywa dzikie narcyzy*. Li. na Świecie 1974 nr 9 s. 82—91, il.

MOLENDASZYMON

- —, Molenda Halina: *O Leszczyńskim „Przyjacielu Ludu”*. Prz. lubus. 1972 nr 2 s. 69—77

OLEKSIŃSKI JERZY

- *Dokumenty sercem pisane*. Nadodrże 1974 nr 25/26 s. 5, 6, 7
- *Feliks Bednarkiewicz (1861—1944)* Prz. lubus. 1974 nr 3/4 s. 191—196

- *Feliks Paździorek (1874—1955)*. W: *Spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 90—92, portr.
- *Ignacy Paździorek (1878—1940)* Tamże s. 93—95
- *Józef Kwietniewski (1903—1960)*. Prz. hist.-ośw. R. 16:1973 nr 1 s. 39—48
- *Ludwik Kasprzak (1886—1962)*. W: *Spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 83—85, portr.
- *Łydko Ludwik*. W: Pol. Słown. Biogr. T. 18:1973 s. 595—596
- *Ludwik Wittchen (1871—1940)* W: *Spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 106—110, portr.
- *Minione lata nad Odrą. Działalność PPR w powiecie słubickim*. Nadodrze 1973 nr 14 s. 5, 7
- *Polonia zielonogórska w świetle nieznanego dokumentu*. Prz. lubus. 1973 nr 4 s. 179—182
- *Przyroda i człowiek w twórczości Włodzimierza Korsaka*. W: *Kultura. Historia. Region*. Zielona Góra 1975 s. 133—152
- *Stanisław Obst (1877—1940)*. Prz. lubus. 1973 nr 4 s. 147—153
- *Walka ludności polskiej o kształt granicy zachodniej*. Roczn. Dziej. Duchu lud. R. 14:1972 s. 3—27
- *Władysław Narożyński (1904—1970)*. Prz. hist.-ośw. R. 17:1974 s. 520—525
- *Zastużeni dla Środkowego Nadodrza. Kasper Elyan, Jan Stanko, Konrad z Głisna-Gliszczyński, Adam Grodziecki, Jerzy Szlichtyng*. W: Kal. lubus. 1974. Zielona Góra 1974 s. 211—215
- (Rec.): Jaroszyk Witold: *Dziennik lotnika Dywizjonu 301*. Olsztyn 1972. Nadodrze 1974 nr 12 s. 10
- (Rec.): Lehr H., Osmańczyk J. E.: *Polacy spod znaku Rodła*. Warszawa 1972. Nadodrze 1973 nr 3 s. 7—8. To samo: *Wieś współczesna* 1973 nr 5 s. 142—151
- (Rec.): Knosala Władysław: *Była nas gromada spora*. Olsztyn 1972. Prz. hist.-ośw. R. 17:1974 nr 4 s. 581—584
- (Rec.): Osmańczyk E. J.: *Był rok 1945*. Warszawa 1973. Nadodrze 1973 nr 21 s. 8
- (Rec.): Zientarowa Malewska Maria: *Złotowszczyzna*. Łódź 1971. Prz. hist.-ośw. R. 16:1973 nr 2 s. 291—293

SKUCZYŃSKI JANUSZ

- *Świat jest teatrem*. W: Zeszyty Teatralne. Nr 135 Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego. Zielona Góra 1973 nr 4 s. 8—11
- (Rec.): Dunarowski Władysław: *Tajemnica Agnieszki*. Łódź 1973. Nowe Książ. 1973 nr 16 s. 20—21
- (Rec.): Eliot Thomas: *Szkice krytyczne*. Warszawa 1972 Nadodrże 1973 nr 14. s. 9, 10
- (Rec.): Greń Zygmunt: *Czwarta ściana*. Szkice teatralne 1967, 1971. Kraków 1972. Nadodrże 1973 nr 19 s. 9, 10
- (Rec.): Maciąg Włodzimierz: *Zywi i współcześni*. Szkice krytyczne. 4. Warszawa 1972 Nadodrże 1973 nr 8 s. 10
- (Rec.): Osiński Zbigniew: *Teatr Dionizosa. Romantyzm w polskim teatrze współczesnym*. Kraków 1972. Nadodrże 1973 nr 6 s. 9, 10

SWIREK ANNA

- (Rec.): Karpowicz Tymoteusz: *Odwrócone światło*. Wrocław 1972. Nadodrże 1974 nr 9 s. 9, 10

Zakład Języka Polskiego

BRZEZIŃSKI JERZY

- Wyrazy zdrobniałe w poezji F. D. Kniaźnina i J. Szymanowskiego. W: Pr. Komis. Polonistycznej Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. *Z badań nad językiem i literaturą* T. 2 1974 s. 111—125

KANIA STANISŁAW

- *Echa partyzanckiej mowy* WTK 1973 nr 29 s. 6
- *Grypsera (Gwara więzienna)*. Por. jęz. 1972 z. 10 s. 10 s. 597—602
- *Gustaw Morcinek „Pokład Joanny” — analiza utworu w klasie I ZSZ*. Zeszyt Pedagogiczny. Zielona Góra 1971 Kuratorium Okręgu Szkolnego i Ośrodek Metodyczny 16 s. 12
- *Gwara partyzancka czasu okupacji hitlerowskiej*. (Cz. 1) *Nazwy partyzantów, ich sprzymierzeńców i przeciwników*. Por. jęz. 1971 z. 7 s. 453—461
- *Gwara Partyzancka czasu okupacji hitlerowskiej*. Cz. 2) *Nazwy uzbrojenia*. Por. jęz. 1971 z. 8 s. 507—511

- *Gwara partyzancka czasów okupacji hitlerowskiej*. (Cz. 3) *Słownictwo związane z walką partyzantów i z życiem w konspiracji*. Por. jęz. 1971 z. 9 s. 567—574
- *Kwadrat wolny, wapno wyszło, czyli o gwarze uczniowskiej*. Nadodrze 1971 nr 26 s. 8
- *Lubusiana w „Słowniku poprawnej polszczyzny PWN”*. Nadodrze 1973 nr 16 s. 10
- *Nasza gwara*. Służ. Zdr. 1974 nr 49 s. 8
- *Na tropach żołnierskich słów*. Wojs. Prz. hist. 1974 nr 3 s. 278—290
- *O gwarze uczniowskiej (Ze szkół zielonogórskich)* Prz. lubus. 1972 marzec s. 79—86
- *Odbicie historii narodu polskiego w dziejach języka ojczystego*. Polonistyka nr 3 s. 43—51
- *Pisarze w służbie Marsa*. Nadodrze 1971 nr 1 s. 5, 8
- *Przezwiśka uczniów i nauczycieli. Z gwary uczniowskiej*. Nadodrze 1972 nr 4 s. 9
- *Przysłowia angielskie*. Jęz. Obce w Szk. 1975 nr 2 s. 22—27
- *Przysłowia partyzanckie*. Nadodrze 1974 nr 25/26 s. 20
- *Sekrety gwary żołnierskiej*. Żoł. pol. 1971 nr 19 s. 3
- *Streaking, streakers. Z najnowszych zapożyczeń*. Por. jęz. 1974 z. 5 s. 338—341
- *U źródeł gwary żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego*. Por. jęz. 1973 z. 9 s. 262—267
- *Piwońska Anna: Wyniki nauczania języka polskiego w klasach pierwszych liceów ogólnokształcących, techników i liceów zawodowych w świetle przeprowadzonych sprawdzianów*. W: *Biuletyn Inf. Kuratorium Okręgu Szkolnego. Zielona Góra* 1971 s. 27—52, tab.
- *Z gwary lubuskich żaków*. W: *Kal. lubus. na rok 1973*. Zielona Góra 1973 s. 257—260
- *Ze współczesnej gwary żołnierskiej*. Prz. hum. 1975 nr 4 s. 113—121
- *Zajęcia fakultatywne*. Nadodrze 1971 nr 11 s. 11
- *Zapożyczenia angielskie w polskiej gwarze żołnierskiej w II wojnie światowej*. Jęz. pol. 1975 nr 3 s. 212—216
- (Rec.:) *Brocki Zygmunt: Pontiakiem nad morzem. Historyjek z życia terminów i nazw morskich zbiorke czwarty*. Gdańsk 1973. Polonistyka 1974 nr 2 s. 61—62

- (Rec.): *Nowa księga przysłów i wyrażen przysłowiowych polskich*. T. 1, 2. Warszawa 1969, 1970. *Polonistyka* 1972 nr 4 s. 60—61
- (Rec.): Stieber Z.: *Świat językowy Słowian*. Warszawa 1974. *Polonistyka* 1975 nr 1 s. 55—56
- (Rec.): *Zpieśnią i karabinem. Pieśni partyzanckie i okupacyjne z lat 1939—1945*. Wybór materiałów z konkursu ZMW i „Nowej Wsi”. Warszawa 1971. *Nadodrza* 1972 nr 20 s. 8

MARCJANIK MAŁGORZATA

- *Zaczęło się wszystko od mówienia*. *Nowy Wyraz* 1975 nr 4 s. 76—80

Zakład dydaktyki języka polskiego

ŁOJEK MIECZYŚLAW

- „*Lotna*” W. Żukrowskiego — *lektura w klasie VIII*. W: *Materiały metodyczne dla nauczycieli klas V—VIII języka polskiego*. Cz. 2. Kielce 1973 s. 172—179
- *Nad spuścizną literacką K. I. Gałczyńskiego* „*Polonistyka*” 1974 Nr 5 s. 64—67
- *Nauczanie problemowe w metodyce języka polskiego*. Olsztyn 1972 Okręgowy Ośrodek Metodyczny 16° ss. 100
- *Nowe lektury na lekcjach języka polskiego w klasach VIII*. Olsztyn 1972 Okręgowy Ośrodek Metodyczny 16° ss. 82
- *O bohaterach opowiadania „Na wsi wesele”* M. Dąbrowskiej *Polonistyka* 1972 nr 6 s. 14—21
- *O „Wiewiórcę”* J. Iwaszkiewicz. *Polonistyka* 1973 nr 2 s. 30—38
- *Opowieść o prawdziwym człowieku*. W: *Materiały metodyczne dla nauczycieli języka polskiego w klasach V—VIII*. Omówienie lektur w klasach V—VIII. Cz. 4. Kielce 1974 s. 95—101
- *Pozaliterackie wzory osobowe uczniów*. *Prz. lubus.* 1973 nr 1 s. 51—58
- *Problematyka społeczna i moralna w lekturze klas V—VIII*. W: *Materiały metodyczne dla nauczycieli języka polskiego w klasach V—VIII*. Omówienie lektur w klasach V—VIII. Cz. 3. Kielce 1974 s. 3—23
- *Przypadki Robinsona Kruzoa D. Defoe — według adaptacji Stanisława Stampfla*. W: *Materiały metodyczne dla nauczycieli języka polskiego w klasach V—VIII*. Omówienie lektur w klasach V—VIII. Cz. 3. Kielce 1974 s. 30—36
- *Rodzice wobec wyboru zawodu uczniów klas VII i VIII*. *Wychowanie* 1972 nr 11/12 s. 62—67, il., tab.

- *Rola rekwizytów znaczących w dramatach L. Kruczkowskiego.* (W:) *Z badań nad literaturą i językiem.* Zeszyt 2 Komisji Polonistycznej Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. Pod red. L. Ludorowskiego i W. Magnuszewskiego. Warszawa-Poznań 1974, s. 79—110.
- *Teoria i praktyka metody problemowej.* (W:) *Proces dydaktyczny w systemie wychowawczym szkoły.* Materiały sesji postępu pedagogicznego. Nowa Sól 18—19 października 1973. IKNiBO Zielona Góra 1975, s. 5—23.
- *W atmosferze wspomnień „Staroświeckiego sklepu” Jarosława Iwaszkiewicza.* „Polonistyka” 1975 nr 2 s. 25—30.
- *Wart jest rozgłosu jaki pozyskał.* Sesja naukowa w Zielonej Górze poświęcona „Trylogii” H. Sienkiewicza. Polonistyka 1973 nr 6 s. 67—69
- *W kręgu doświadczeń w kształceniu nauczycieli na studiach dla pracujących.* W: *Prace z Dydaktyki Szkoły Wyższej.* Kraków 1973 z. 11 ss. 113—117
- *W kręgu rekwizytów dramatu L. Kruczkowskiego p.t. „Niemcy”.* Warm. i Mazury 1972 nr 2 s. 21—23
- *W pracowniach dydaktyków.* Polonistyka 1973 nr 6, s. 54—55
- *Z dydaktyki utrwalania wiadomości z literatury.* W: *Nowoczesne tendencje w dydaktyce literatury i języka polskiego.* Rzeszów 1974 s. 225—245
- (Rec.): Grzegorek Leopold: *Poznajemy teatr.* Warszawa 1972. Polonistyka 1973 nr 2 s. 64—66
- (Głos w dyskusji) *Narada na temat pracy z młodzieżą wybitnie uzdolnioną.* Wychowanie 1972 nr 20/21 s. 3—67, rys., tab., wykr.
- (Głos w dyskusji) *W kręgu lubuskiej nauki.* Nadodrze 1973 nr 12 s. 1, 6—7, il.

PASTERIAK WOJCIECH

- *Organizacja procesu poznawania lektury szkolnej.* Warszawa 1974 Wydawn. Szkole i Pedagog. 8° ss 191, bibliogr.
- —, Sibiga Z., Pelczer W.: *Modele pracy nad lekturą szkolną w klasach V—VIII szkoły podstawowej.* Rzeszów 1974
- *Podstawy systematycznego nauczania i uczenia się literatury.* W: *Nowoczesne tendencje w dydaktyce literatury i języka polskiego* Rzeszów 1974 s. 7—38
- (Red.) *Nowoczesne tendencje w dydaktyce literatury i języka polskiego.* Rzeszów 1974. Wyższa Szkoła Pedagogiczna 8° ss. 461.

INSTYTUT NAUK SPOŁECZNO-POLITYCZNYCH

Zakład nauk politycznych

PAWŁOWSKI ALBERT

- *Cyganie. Studia nad przestępczością*. Zielona Góra 1973 Lubuskie Towarzystwo Naukowe 8° ss. 235. 1 nlb., bibliogr.
- *Granice uprawnień represyjnych państwa*. W: *Organizacja polityczna społeczeństwa i jej funkcjonowanie*. Materiały Seminarium wykł. nauk politycznych szkół wyższych Polski południowej i północnej. Krynica 16—24 września 1974 r. Kraków 1974 s. 66—92. Instytut Nauk Politycznych UJ
- *Problemy terroryzmu w ruchu raznoczyńskim XIX wieku*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 143—150

SZCZEGOŁA HIERONIM

- —, Erazmus E.: *Metodyka podstaw nauk politycznych. Wybrane zagadnienia z teorii i praktyki*. Poznań 1971 Uniwersytet im. A. Mickiewicza 8° ss. 260, bibliogr.
- —, Andraszkiewicz J., Surmaczyński M.: *Nauki polityczne w opinii studentów*. Warszawa 1972 Centralny Ośrodek Metodyczny Nauk Politycznych 8° ss. 70
- *Przeobrażenia ustrojowo-społeczne na Ziemi Lubuskiej (1945—1947)*. Poznań 1971 8° ss. nlb. 2, 249, tab. bibliogr. Zsf. Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Wydział Filozoficzno-Historyczny. Prace Wydziału Filozoficzno-Historycznego. Seria: Historia. Nr 41. Lubuskie Towarzystwo Naukowe w Zielonej Górze.
- —, Ratuś Bronisław: *Zajęcia z wychowania obywatelskiego*. Warszawa 1972 Państw. Zakł. Wydawn. Szkolnych 8° ss. 175
- —, Erazmus Edward: *Zarys metodyki podstaw nauk politycznych*. Warszawa 1973 Państw. Wydawn. Nauk. 8° ss. 217, 1 nlb., bibliogr. Centralny Ośrodek Metodyczny Studiów Nauk Politycznych
- *Źródła do początków władzy ludowej na Ziemi Lubuskiej 1945—1947*. Wybór i oprac. Poznań 1971 Państw. Wydawn. Nauk. 8° ss. XXI, nlb. 1, 258, nlb. 2, tab., bibliogr. Lubuskie Towarzystwo Naukowe. Dokumenty i Materiały (2)
- —, Ratuś Bronisław: *Aktualne wydarzenia społeczno-polityczne. Na zajęciach z wychowania obywatelskiego*. Wych. ob. 1971 nr 11 s. 32—33
- *Bibliografia prac Wiesława Sautera*. W: *Kultura. Historia. Region*. Zielona Góra 1975 s. 13—19

- *Dobry wychowawca pilnie poszukiwany*. Motywy 1973 nr 23 s. 3
- *Geneza i działalność Ekspozytury Urzędu Wojewódzkiego województwa poznańskiego w Gorzowie Wlkp.* W: *Gorzów Wielkopolski w latach 1945—1950*. Prace Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. T. 17:z. 4 Komisja Historii s. 69—81
- *Głogowski nauczyciel Mikołaja Kopernika*. Prz. lubus. 1972, nr 2 s. 55—66
- *Gruszczyński Stanisław*. Prz. lubus. 1972 nr 1 s. 146—147
- (Hasła w Wielkiej Encyklopedii Powszechnej PWN). Babimost, Babimojszczyzna, Budych Jan, Dąbrówka Wielkopolska, Głogowska wojna sukcesyjna, Jan II, Nowe Kramsko, Pszczew, Leszno Górne, Podmokle Wielkie, Spiralski Jan, Torzym, Towarzystwo Rzemieślników Polskich w Zielonej Górze. *Wielka Enc. Powsz.* t. 13 Suplement. Warszawa 1971
- *Jan Budych IV*. Prz. lubus. 1973 nr 2 s. 131—132. To samo W: *Spod znaku Rodła Zielona Góra* 1974 s. 73—74, portr.
- *Lisowski Kazimierz (1863—1935)* W: Pol. Słow. Biogr. T. 16:1971 s. 474—475. To samo Prz. lubus. 1972 s. 123—124, bibliogr.
- *Kowalski Kazimierz*. Prz. lubus. 1972 nr 1 s. 142—143, bibliogr. To samo W: *Ludzie spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 86—87
- *Birgfellner Lech (1923—1970)*. Prz. lubus. 1972 marzec s. 129—132, bibliogr. To samo W: *Wych fiz. Sport* 1972 nr 1 s. 117—119
- *Łangowski Jan (1904—1953)* W: Pol. Słow. Biogr. T. 18:1973 s. 199—200
- *Die marxistische Theorie der Politik als Lehrfach in der Volksrepublik Polen*. W: *Wissenschaftliche Zeitschrift Pädagogische Hochschule Potsdam* 1974 nr 4 s. 555—562
- *Narodziny władzy ludowej w powiecie gubińskim i początki życia społeczno-politycznego w latach 1945—1946*. W: Gubin. Zesz. lubus. T. 11:1971 s. 67—80
- *O potrzebie syntezy dziejów Ziemi Lubuskiej*. Prz. lubus. 1971 czerwiec s. 33—40
- *Odbudowa polskiej administracji*. W: *Ziemia Lubuska*. Zielona Góra 1975 s. 17—26
- *Odbudowa życia gospodarczego na Ziemi Lubuskiej w latach 1945—1948*. Ziel.-górs. Zesz. Muz. T. 2:1971 s. 135—149
- *Osobowość nauczyciela podstaw nauk politycznych*. W: *Z teorii i praktyki kształcenia w szkołach wyższych*. Warszawa 1974 s. 194—202 (2 wyd. 1975).
- *Problematyka lubuska w działalności naukowej historyków Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu*. Rocz. lubus. T. 8:1973 s. 245—253
- *Problemy współpracy kulturalno-oświatowej między Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną*. Zesz. WUML Nr 14. Zielona Góra 1974 s. 78—90

- *Projekt utworzenia województwa lubuskiego w 1949 r.* Prz. lubus. 1974 nr 3—4 s. 133—148, tab.
- *Przemówienie inauguracyjne. W: Skład osobowy Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Zielonej Górze w roku akademickim 1971/1972.* Zielona Góra 1972 s. 11—17
- *Przemówienie inauguracyjne. W: Skład osobowy Wyższej Szkoły Nauczycielskiej w Zielonej Górze w roku akademickim 1972/1973.* Zielona Góra 1973 s. 3—14
- *Przemówienie inauguracyjne. W: Skład osobowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze w roku akademickim 1973—1974.* Zielona Góra 1973 s. 11—24
- *Rozwój organizacyjny PZPR w województwie zielonogórskim w latach 1950—1960.* Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze — Nauki społeczno-polityczne. T. 16:1973 s. 55—69
- *Dulewski Stanisław (1885—1957).* Prz. lubus. 1974 nr 3—4 s. 296—297
- *Udział organizacji młodzieżowych w zagospodarowaniu i rozwoju Ziemi Lubuskiej.* W: *Młodzież w 25-leciu PRL.* Warszawa 1973 s. 146—159
- *Wiesław Sauter — historyk, pamiętnikarz i działacz kultury.* W: *Kultura — Historia — Region.* Zielona Góra 1975 s. 7—11
- *Współpraca województwa zielonogórskiego z okręgiem Frankfurt.* Prz. Zach. 1974 nr 4 s. 427—441
- *Wychowanie internacjonalistyczne w naukach społecznych w PRL.* W: *Wychowanie internacjonalistyczne. Materiały z konferencji.* Zielona Góra 1975 s. 23—32
- *Wyższa Szkoła Inżynierska w latach 1965—1970.* W: *Skład osobowy w roku 1970/71* WSIŹ. m. J. Gagarina w Zielonej Górze. Zielona Góra 1971 s. 83—95
- *Z dziejów księstwa glogowskiego w wiekach średnich.* W: *Pr. Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. Komisja Historii.* T. 7:1970 z. 3 s. 129—149
- *Z dziejów walk Polaków na Pograniczu.* W: *Spod znaku Rodła.* Zielona Góra 1974 s. 9—17
- *Źródła wiedzy politycznej studentów.* Stud. Nauk. polit. 1972 nr 1 s. 123—129
- —, *Wojnar Franciszek: Życie i działalność Stanisława i Leona Obstów.* W: *Kultura — Historia — Region.* Zielona Góra 1975 s. 99—109
- (Rec.) *Benyskiewicz Joachim: Położenie Polaków w Marchii Granicznej.* Zielona Góra 1968. Roczn. lubus. T. 7:1971 (druk 1972) s. 325—327
- (Rec.) *Erazmus Edward: Referendum i wybory w Wielkopolsce.* Poznań 1970. Prz. lubus. 1971 nr 22 s. 118—120
- (Rec.) *Mój dom nad Odrą. Pamiętniki i wspomnienia mieszkańców Ziemi Lubuskiej.* Zielona Góra 1971. Pam. pol. 1972 nr 2 s. 127—129

- (Rec.): *O podstawach prognozowania*. Wrocław 1970. Prz. lubus. 1971 czerwiec s. 86—88
- (Rec.): Poliński Jan: *O wychowaniu obywatelskim w szkole podstawowej*. Warszawa 1971. Nowa Szk. 1972 nr 12 s. 57
- (Rec.): Serwański Edward: *Wielkopolska w cieniu swastyki*. Warszawa 1970. Prz. lubus. 1971 grudzień s. 109—111
- (Rec.): *Studia nad początkami i rozplanowaniem miast nad środkową Odrą i dolną Wartą*. Województwo zielonogórskie T. 1. Ziemia Lubuska, Nowa Marchia, Wielkopolska. Zielona Góra 1967. Roczn. lubus. T. 7:1971 (druk 1972) s. 327—329
- (Rec.): Szarota Tadeusz: *Osadnictwo miejskie na Dolnym Śląsku w latach 1945—1948*. Wrocław 1969. Kwart. hist. 1971 nr 1 s. 240—243. To samo W: *Acta Pol. hist.* T. 25:1972 s. 212—214
- (Rec.): Topolski Jerzy: *Wielkopolska poprzez wieki*. Poznań 1973. Prz. lubus. 1973 nr 2 s. 150—153
- (Rec.): Trzeciakowski Lech: *Kulturkampf w zaborze pruskim*. Poznań 1970. Prz. lubus. 1973 nr 3 s. 149—151
- (Rec.): *Zeszyty Lubuskie LTK* Nr 1—3, 5—9. Zielona Góra 1966—1971. Prz. lubus. 1971 czerwiec s. 86—88
- (Rec.): *Zajęcia z wychowania obywatelskiego w szkole średniej*. Praca zbiorowa pod red. Z. Krzysztozek. Warszawa 1971. Nowa Szk. 1972 nr 3 s. 60
- (Red.) *Kultura — Historia — Region*. Praca zbiorowa pod red. ... Zielona Góra 1975 Lubuskie Towarzystwo Kultury 8° ss. 164, 3 nlb. portr., tab.
- (Red.) *Podstawy nauk politycznych*. Praca zbiorowa pod red. E. Erazmusa i H. Szczegóły. Zielona Góra 1974 Wyższa Szkoła Pedagogiczna 8° ss. 186, bibliogr.
- (Red.) *Spod znaku Rodła*. Praca zbiorowa pod red. ... Zielona Góra 1974 Lubuskie Towarzystwo Naukowe 8° ss. 110, 2 nlb., il., tab., portr., bibliogr.
- (Red.) *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nr 1. Nauki społeczno-polityczne. Nr 1. Studia i materiały pod red. ... Zielona Góra 1974 8° ss. 182, 1 nlb., tab.
- (Głos w dyskusji) W: *Problemy kształcenia nauczycieli w szkole wyższej*. Kraków 1972 s. 46—47
- (Głos w dyskusji) II Kongres Nauki Polskiej. Nadodrze 1973 nr 15 s. 3, 5, il.

Zakład Historii

BENYSKIEWICZ JOACHIM

- *Babimojszczyzna*. W: *Spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 18—41
- *Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Prz. lubus. 1974 nr 1 s. 130—131
- *Kwestia niepodległości Polski w działalności postów polskich w Berlinie (1866—1890)* W: *Kultura — Historia — Region*. Zielona Góra 1975 s. 55—72
- *Na marginesie jednego zdania*. Zeszyty Teatralne Nr 151 Lubuski Teatr im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze. Zielona Góra (1974) s. 16—19
- [Pięćdziesięciolecie] *50-lecie Związku Polaków w Niemczech*. W: *Związku Polaków w Niemczech jako organizator życia polskiego na Babimojszczyźnie*. Opole 1974 s. 151—161
- *Postowie polscy w Berlinie wobec bismarckowskich „rugów pruskich” (1855—1886)*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nauki społ. pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 23—35
- *Wacław Fabiś 1872—1940*. Prz. lubus. 1973 nr 3 s. 135—138. To samo W: *Spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 80—82
- (Rec.) *Lubuskie Towarzystwo Kultury 1957—1972*. Zielona Góra 1972. Prz. lubus. 1973 nr 1 s. 147—150
- (Rec.) *Trzeciakowski Lech: Pod pruskim zaborem*. Warszawa 1973. Prz. lubus. 1974 nr 2 s. 125—129

KORCZ WŁADYSŁAW

- *Historia Towarzystwa Polskich Rzemieślników w Zielonej Górze*. Zielona Góra 1973 Lubuskie Towarzystwo Naukowe 8° ss. 97, nlb. 3, il.
- *Studia z dziejów Ziemi Lubuskiej*. Zielona Góra 1971. Lubus. Tow. Nauk. 8° ss. 314 nlb. 1, il., tab., mapy, bibliogr., Zsf.
- *Zielona Góra i okolice*. Przewodnik. Wyd. 2 popr. i uzupełn. Poznań 1974 Wydawn. Poznańskie 16° ss. 81, 1 nlb., il., mapa, bibliogr.
- *Cedynia 972—1972*. Wiedza i Życie 1972 nr 12 s. 74—79
- *Dzieło polskiego Oświecenia*. W dwusetną rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej. W: *Kal. lubus. 1973* s. 163—164
- *Historiografia polska wobec Ziem Zachodnich w XIX w. (Cz. 1) W wieku XIX*. Nadodrże 1974 nr 2 s. 6
- *Józef Rogaliński (1728—1802)*. Prz. lubus. 1972 marzec s. 121—123

- Józef Rogaliński, uczoney fizyk, proboszcz wschowski w XVIII wieku. W: *Wschowa miasto i powiat*. Zesz. lubus. T. 13:1973 s. 81—85, il.
- Kazimierz Jarochoński. Prz. lubus. 1973 nr 1 s. 78—79
- Kazimierz Wielki wobec ziem nad Odrą i Bałtykiem. Prz. lubus. 1971 grudzień s. 65—72
- Mikołaj Kopernik jako ekonomista. Wiedza i Życie 1971 nr 4 s. 42—45
- Nie zginęła. Wiedza i Życie 1974 Nr 4 s. 84—89
- Nowożytna historiografia polska wobec Ziem Zachodnich. Wiek XIX. W: *Kultura — Historia — Region*. Zielona Góra 1975 s. 111—122
- O Mikołaju Koperniku. W: Kal. lubus. 1973 s. 159—161, il.
- „Obca jest mi wiara we własną nieomyślność...”. Wielcy polskiej humanistyki Franciszek Bujak. Kultura 1972 nr 20 s. 3, il.
- Początki władzy ludowej na ziemiach pogranicza lubusko-wielkopolskiego 1945—1956. Cz. 1. Roczn. lubus. T. 7:1973 s. 167—208
- Słowo wstępne. W: *Wschowa miasto i powiat*. Zesz. lubus. T. 13:1973 s. 5—6
- Specyfika osadnictwa na (byłym) pograniczu wielkopolsko-lubuskim (1945—1948). Ziel. górsk. Zesz. muz. T. 2:1971 s. 97—107
- Stefan Garczyński — wielkopolski ekonomista doby saskiej. W: Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 13—22
- Szlaki turystyczne Ziemi Lubuskiej. Kal. lubus. 1972. Zielona Góra 1971 s. 100—104, il.
- Tradycja związków Wielkopolski z Ziemiami Zachodnimi. Ziel.-górs. Zesz. muz. T. 3:1972 s. 5—13
- Trudna droga do Polski. [Towarzystwo Rzemieślników Polskich w Zielonej Górze] Mówią Wieki 1971 nr 1 s. 31—32, il.
- W poszukiwaniu drogi. (o Hauke Bosaku). Wiedza i Życie 1971 nr 8 s. 22—25
- Wschowski dokument polskości. Nadodrże 1973 nr 23 s. 4, il.
- W szkołach Komisji Edukacji Narodowej. Wiedza i Życie 1973 nr 6 s. 14—20, il.
- Wybitni ludzie Środkowego Nadodrza. Jakub z Paradyża, Jan z Głogowa, Andrzej Schonens, Jonasz Szlichtyng, Joachim Pastorias, Krzysztof Żegocki, Józef Rogaliński, kapitan Więckowski, Franciszek Radzewski. W: Kal. lubus. 1973. Zielona Góra 1972 s. 165—171, il.

- *Wybitni ludzie Środkowego Nadodrza*. Międzyrzecki kasztelan Piotr, Nicolo Baccarelli, Kazimierz Jarochoński, Stanisław Karwowski, Kazimierz Lisowski. W: Kal. lubus. 1974. Zielona Góra 1974 s. 87—92
- *Z dziejów Towarzystwa Polskich Rzemieślników w Zielonej Górze*. Nadodrze 1973 nr 14 s. 7—8
- *Z dziejów Ziemi Lubuskiej*. W: Kal. lubus. 1975. Zielona Góra 1974 s. 201—203
- *Z przeszłości Gubina i okolicy*. W: Gubin. Zesz. lubus. T. 11:1971 s. 25—34
- *Z przeszłości Ziemi Lubuskiej*. W: Ziemia Lubuska. Kraków 1973 s. 59—119
- *Zarys dziejów* (Wschowy). W: *Wschowa miasto i powiat*. Zesz. lubus. T. 13:1973 s. 9—42, il.
- *Zarys dziejów* (woj. zielonogórskiego). W: *Województwo zielonogórskie*. Przewodnik. Warszawa 1972 s. 34—46
- (Rec.) Chojnacka Kazimiera: *Polsko-brandenburski układ o żegludze na Warcie i Odrze w Trzebiszowie w 1618 roku*. Roczn. hist. 1972 s. 1—62. To samo: Prz. lubus. 1973 nr 1 s. 135—137
- (Rec.) Orzechowski Marian: *Odra — Nysa Łużycka — Bałtyk w polskiej myśli politycznej okresu II wojny światowej*. Wrocław 1969. Prz. lubus. 1971 czerwiec s. 88—90
- (Rec.) *Miasta polskie w Tysiącleciu*. (Rozdział pt. Województwo zielonogórskie T. 2 s. 611—674. Wrocław 1967. Prz. lubus. 1971 wrzesień s. 111—115
- (Red.) *Województwo zielonogórskie*. Przewodnik. Oprac. Joachim Benyskiewicz i in. Red. ... Warszawa 1971 (druk 1972) 16° ss. 270, nlb. 1, tab. 1, mapy. Przy udziale Wojewódzkiego Ośrodka Informacji Turystycznej w Zielonej Górze
- (Red.) *Wschowa miasto i powiat*. Zesz. lubus. T. 13:1973
- (Głos w dyskusji) *Stawiam na samokształcenie*. Wiedza i Życie 1972 nr 12 s. 78—80

(Nadto ogłosił w prasie):

- *Kazimierz Jarochoński*. (W 85 rocznicę śmierci). Gaz. ziel.-górs. 1973 nr (27—28/I)
- *Stanisław Karwowski 1848—1917*. Gaz. ziel.-górs. 1974 nr 268 s. 4
- *Sto lat polskiej turystyki*. Gaz. ziel.-górs. 1973 nr 194 s. 3

KRES BOGDAN

- *Dąbrówka Wielkopolska*. W: Kal. lubus. 1974. Zielona Góra 1974 s. 124—127
- *Dąbrówka Wielkopolska*. W: *Spod znaku Rodła*. Zielona Góra 1974 s. 42—68

- *Działalność Muzeum w Zielonej Górze w latach 1945—1958*. Ziel.-górs. Zesz. muz. T. 4:1974 s.
- *Eksport wina gubińskiego w XV—XVIII wieku*. Ziel.-górs. Zesz. muz. T. 4:1974 s.
- *Konwisarze Wschowy w XVII—XIX wieku*. W: *Wschowa miasto i powiat*. Zeszyty lubus. T. 13:1973 s. 103—115, il.
- *O muzeach lubuskich*. W: Kal. lubus. 1974. Zielona Góra 1974 s. 114—117, il.
- *Nieznane dokumenty z archiwum obozowego Stalagu VIII C Sagan w Żaganiu*. Prz. lubus. 1972 nr 1 s. 49—57
- *Produkcja wina w Bytomiu Odrzańskim w świetle ustaw i rozporządzeń podatkowych*. W: *Kultura — Historia — Region*. Zielona Góra 1975 s. 35—45, tab.
- *Urządzenia produkcyjne starożytnego winiarstwa*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 5—12
- (Rec.): *Rocznik Lubuski* T. 7. Zielona Góra 1971. Prz. lubus. 1972 marzec s. 142—144
- (Głos w dyskusji) *W kręgu lubuskiej nauki*. Nadodrże 1973 nr 12 s. 1, 6—7, il.

STACHURA KAZIMIERZ

- *Działalność Miejskiej Rady Narodowej w Gorzowie Wlkp. w latach 1945—1950*. Pr. Komis. Hist. Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. T. 17:1974 s. 33—52
- *Miejska Rada Narodowa w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1950—1954*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 151—164, tab.
- (Pierwsza) *I Kadencja Miejskiej Rady Narodowej w Gorzowie Wielkopolskim (1954—1957 rok)*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i Materiały. Zielona Góra 1974 s. 165—174
- *Z przeszłości Miejskiej Rady Narodowej w Gorzowie Wlkp.* W: *Ziemia Gorzowska Gorzów 1974*

Zakład Filozofii i Socjologii

HŁADKIEWICZ WIESŁAW

- *Czasopiśmiennictwo polskie na terenie Niemiec Zachodnich w latach 1945—1950*. (Fragm.) Prz. Zach. 1974 nr 2 s. 308—322
- —, Hładkiewicz Edward: *Działalność żołnierzy Batalionów Chłopskich na Ziemi Lubuskiej w latach 1945-46*. Prz. lubus. nr 3—4 s. 159—169, tab.

- --, Hładkiewicz Edward: *Początki osadnictwa na Ziemi Lubuskiej po 1945 r.* Wiś Współcz. 1975 nr 4 s. 112—116
- *Prasa polonijna między Bohum a Herne.* Nadodrze 1975 nr 1 s.
- *Studencki ruch naukowy na lubuskich uczelniach.* Nadodrze 1975 nr 7 s. 10
- --, Hładkiewicz Edward: *Udział Stronnictwa Ludowego w tworzeniu pierwszych organów władzy ludowej na Ziemi Środkowego Nadodrza.* Wiś Współcz. 1975 nr 1 s. 88—98
- (Rec.): Ingarden Roman: *Książeczka o człowieku.* Wyd. 2. Kraków 1973. Nadodrze 1975 nr 6 s. 9

KLINGER ANTONI

- *Akademickie studia religioznawcze.* Nadodrze 1975 nr 7 s. 5
- *Filozofia człowieka Andrzeja Frycza Modrzewskiego (1503—1572).* W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.* Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 121—130
- *Humanizm a kultura świecka.* W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.* Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 111—119
- (Rec.): Nowicki Andrzej: *Człowiek w świecie dzieł.* Warszawa 1974. Nadodrze 1975 nr 1 s. 9—10
- (Rec.): Szczucki Lech: *Myśl filozoficzno-religijna Reformacji XVI w.* Euheimer 1973 nr s. 136—137

KOT WŁADYSŁAW

- *Marksistowska filozofia i socjologia.* Tematyka zajęć proseminaryjnych na rocznym studium pedagogiki Uniwersytetu im. A. Mickiewicza. Poznań 1971 Uniwersytet im. A. Mickiewicza 8° ss. 100
- *Węzłowe zagadnienia materializmu historycznego.* Do użytku słuchaczy WUML. Ostrów Wlkp. Komitet Powiatowy PZPR 1972 16° ss. 19
- *Z dziejów kopernikanizmu w filozofii polskiej XIX wieku.* Dominik Szulc (1797—1860). Poznań 1973 Uniwersytet im. A. Mickiewicza 8° ss. 111, 1 nlb. Wydział Filozoficzno-Historyczny. Seria: Filozofia i logika. Nr 12.
- *Ideologiczne aspekty rewolucji naukowo-technicznej.* Poznań 1972 KW PZPR 16° ss. 80
- *Filozofia codziennych sytuacji człowieka.* Nadodrze 1972 nr 8 s.
- *Humanizacja czy ewangelizacja świata. Widziane z ziemi.* Nadodrze 1974 nr 9 s. 7, 8

- *Kopernikanizm Dominika Szulca (1797—1860)*. Euhemer 1971 nr 1 s. 69—74
- *Kopernikowskie rocznice*. Nadodrże 1973 nr 4 s. 1, 3, il.
- *Postulat odbudowy filozofii rodzimej na gruncie prepozytywizmu polskiego*. W: Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra s. 85—110
- *Rola wiedzy w procesie przeobrażeń społeczno-kulturowych*. W: *Problemy uczestnictwa w kulturze*. Warszawa 1974 s. 127—136
- *Z dziejów recepcji kopernikanizmu filozofii polskiej XIX w.* W: *Studia z dziejów polskiej myśli filozoficznej XIX i XX w.* Poznań 1974. Uniwersytet im. A. Mickiewicza
- *Zadania filozofii marksistowskiej*. Nadodrże 1973 nr 13 s. 4
- (Rec.:) Dziamski Seweryn: *U źródeł marksistowskiej filozofii nauk społecznych w Polsce*. Warszawa 1972. Trybuna Ludu 1972 nr 205 s. 3—4
- (Rec.:) Dziamski Seweryn: *Zarys świeckiej myśli filozoficznej w Poznaniu w XIX i XX wieku*. Poznań 1971. Nadodrże 1972 nr 19 s. 8—10
- (Rec.:) Pawlica Jan: *Podstawowe pojęcia etyki*. Kraków 1972. Gaz. pozn. 1972 nr 119 s. 3, 4
- (Rec.:) Ratuś Bronisław: *Kształcenia i rozwój kadr Oświatowo-kulturalnych na Ziemi Lubuskiej w latach 1945—1965*. Poznań 1971. Nadodrże 1972 nr 24 s. 9—10
- (Rec.:) Ratuś Bronisław, Szczegół Hieronim: *Zajęcia z wychowania obywatelskiego* Warszawa 1972. Nadodrże 1972 nr 24 s. 10
- (Głos w dyskusji) *Uwzględnić wszystkie czynniki* (Nadodrże dyskutuje o kształceniu kultury). Nadodrże 1972 nr 2 s.

(Nadto ogłosili w prasie):

- *Człowiek i rewolucja*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 267
- *Dokąd zmierzamy?* Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 227
- *Filozofia rewolucji naukowo-technicznej*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 83
- *Jak poznajemy świat*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 293
- *Konflikty moralne badaczy i nauczycieli akademickich*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 113
- *Kosmos człowieka — człowiek kosmosu*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 107
- *Ku człowiekowi efektywnemu i szczęśliwemu*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 221
- *Między tradycją a przyszłością*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 215

- *Miejsce człowieka w świecie w perspektywie marksizmu*. Gaz. ziel.-górs. 1974 nr 57 s. 4
- *Pogląd na świat*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 345
- *Spróbujmy sprostac istnieniu*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 42
- *Świat rozumieć, przeżyć, zmieniać*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 233
- *Światopogląd człowieka a nauka. W perspektywie marksizmu*. Gaz. ziel.-górs. 1975 nr 45 s. 4
- *Teoretyczne zaplecze naszego działania. W perspektywie marksizmu*. Gaz. ziel.-górs. 1975 nr 7 s. 4
- *Utopia kapitalizmu technologicznie odmiennego*. Gaz. ziel.-górs. 1975 nr 96 s. 4
- *W poszukiwaniu przewodnich idei rozwoju Polski*. Gaz. pozn. 1972 nr 57 s. 3
- *Wyścig z czasem*. Mag. Gaz. pozn. 1972 nr 281

SZAFRAŃSKI EUGENIUSZ

- *Marzenia i rzeczywistość (wspomnienia o ZWM)*. W: *Wyjście na prostą*. Warszawa 1973 s. 319—336
- *Młodzieżowy wyścig pracy na Ziemiach Odzyskanych 1945—1948*. Prz. lubus. 1974 nr 11 s. 49—54
- *Zarys problematyki świeckiej kultury socjalistycznej w polskich postępowych organizacjach młodzieżowych 1936—1948*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej, w Zielonej Górze*. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 131—141
- *Ziemie zachodnie i północne w założeniach ideowo-programowych i działalności ZWM*. Prz. lubus. 1973 nr 2 s. 99—110
- (Rec.): Kossak Jerzy: *Rozwój kultury w Polsce Ludowej*. Warszawa 1974. Prz. lubus. 1974 nr 3—4 s. 214—221

(Nadto ogłosił w prasie):

- *Tradycja ruchu młodzieżowego — rzecz ważna*. Przedzjazdowa Trybuna Młodzieżowa. Gaz. ziel.-górs. 1973 nr 31 s. 3

SZYDŁOWSKI PIOTR

- *Koncepcja człowieka Szymona Starowolskiego*. Euhemer 1974 nr 2 s. 41—52
- *Elementy renesansowej aksjologii w staropolskich nagrobkach*, w: „Euhemer” 1973, nr 1, s. 113—121.

- *Filozofia Francuskiego Odrodzenia*, Warszawa 1973, współudział w pracy zbiorowej pod kier. A. Nowickiego. Tłumaczenie tekstów filozoficznych Symphorien Champier, Pierre de la Ramée, Francois Hotman, Pierre Grégoire, 57 stron.

Zakład Ekonomii Politycznej

IWAN JÓZEF

- *Działalność Związku Nauczycielstwa Polskiego w powiecie gorzowskim w latach 1945—1950*. W: *Gorzów Wielkopolski w latach 1945—1950*. Pr. Komis. Hist. Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. T. 17:1974 s. 125—128
- *Przeobrażenia kulturalne wsi lubuskiej w Polsce Ludowej*. Prz. lubus. 1974 nr 3—4 s. 95—114, tab.
- *Zasoby i warunki mieszkaniowe na wsi lubuskiej w latach 1945—1974*. W: *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze*. Nauki społ.-pol. Nr 1. Studia i materiały. Zielona Góra 1974 s. 49—84, tab.
- *Uspołeczniiony handel detaliczny wsi lubuskiej w latach 1945—1973*. Polskie Towarzystwo Ekonomiczne OW w Zielonej Górze. Zielona Góra 1975, ss. 21.

URBAŃSKI ALEKSANDER

- *Przesłanki rozwoju lotniczych przewozów towarowych*. Prz. lubus. 1974 nr 2 s. 1—9
- *Przesłanki rozwoju lotniczych przewozów towarowych a handel zagraniczny*. Biuletyn Ekonomiczny Ministerstwa Handlu Zagranicznego, 1974 Nr 11 s. 9—17
- *Renesans sterowców? Wielka szansa dla polskiego transportu*. Konfrontacje 1974 Nr 1 s. 1, 4—9, 12—14

Samodzielny Zakład Filologii Rosyjskiej

OSTROWSKI MIECZYŚŁAW

- *Przekłady z prozy rosyjskiej w Nadodrzu*. Nadodrże 1974 nr 16 s. 9—10

PRZYGODA MARIAN

- *Addjektivacyja pricastij w sowremennom russkom literaturnom jazykie*. Jęz. ros. 1973 nr 1 s. 37—58
- *Nowe wydanie „Słownika” S. J. Ożegowa*. Jęz. ros. 1973 nr 5 s.

SKOREK JULIAN

- *Efektywność nauczania gramatyki opisowej języka rosyjskiego metodą konwersatorium z elementami programowania.* Zielona Góra 1974 Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Zielonej Górze 8° ss. 140, il., tab., bibliogr.
- *Fonetyka i intencja języka rosyjskiego.* Zielona Góra 1974 Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Zielonej Górze 8° ss. 73, il., tab.
- *Metoda programowania w nauczaniu języka rosyjskiego.* W: *Wybrane tematy z ortografii.* Zielona Góra 1972 s. 1—27
- *Nauczanie ortografii języka rosyjskiego metodą programowaną.* W: *Proces dydaktyczny w systemie wychowawczym szkoły.* Materiały sesji postępu pedagogicznego Nowa Sól 18—19 października 1973 r. Zielona Góra 1974 s. 63—73, tab.
- *Wybrane tematy z ortografii języka rosyjskiego metodą programowaną.* Okręgowy Ośrodek Metodyczny w Zielonej Górze. Zielona Góra 1972 s. 25
- *Rola akcentu logicznego w zdaniu.* Jęz. ros. 1974 Nr 5 s. 27—32

WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZY

Zakład Fizyki

CHOCIANOWSKI PIOTR

- *Badanie niektórych właściwości sorpcyjnych getteru tantalowego w atmosferze mieszaniny wodoru, azotu i argonu.* Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze, z. 22:1974 s. 63—68
- *Badania sorpcji getteru tantalowego za pomocą omegatronu.* Elektronika 1975 nr 5 s. 205—206
- *Investigation of sorption rate tantalum filament in CO atmosphere with the use of an omegatron.* Acta phys. pol 1972 nr 3 s. 335—336
- *Kilka uwag o przygotowaniu nauczycieli zajęć technicznych.* Wych. Techn. w Szk. 1972 nr 8 s. 342—343
- *Niektóre właściwości ferroelektryczne i elektrytowe ceramiki tytanianu baru.* W: Zesz. Nauk. Politechniki Częstochowskiej z. 16:1972 s. 105—114
- *O programie nauczania podstaw elektroniki na kierunku „Zajęcia praktyczno-techniczne” WSN.* Wych. Techn. w Szk. 1973 nr 2 s. 92—93
- —, Pietraniec A.: *Problem gazów szczątkowych w układach próżniowych.* W: Zesz. Nauk. Politechniki Częstochowskiej, z. 18:1975 s. 23—24

- *Przyrząd do wyznaczania e/m dla elektronów*. Fizyka w Szk. 1973 nr 3 s. 53—55
- *Sorpcja getteru tantalowego w atmosferze gazów szczątkowych po odpompowaniu lampy pomiarowej*. Elektronika 1973 nr 7/8 s. 291—293
- *Sorption of tantalum in a hydrogen, nitrogen and argon atmosphere*. Acta phys. pol. 1973 nr 6 s. 845—847

DEMBSKI JERZY

- *Badania radiospektroskopowe i rentgenowskie układu $\text{LiNbO}_3 - \alpha \text{Fe}_2\text{O}_3$* . Zeszyty Naukowe WSI Nr 22(1974).
- *Badania oddziaływań wymiennych w jednofazowych układach $\text{LiNbO}_3 - \alpha \text{Fe}_2\text{O}_3$* . Zeszyty Naukowe WSI (w druku)
- *Cwiczenia laboratoryjne z fizyki* (praca zbiorowa pod red. T. Rewaja). Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Szczecińskiej. Szczecin 1973.
- *Cwiczenia laboratoryjne z fizyki w Politechnice* (praca zbiorowa pod red. T. Rewaja). PWN Warszawa 1974.

KLIMASZEWSKI BOLESŁAW

- —, Antipin A., Bajkova R. A., Kurkin N., Cvetkov E. A., Slionkin W. J.: *EPR i spinresonancja relaksacja jonów Ce^{3+} i Yb^{3+} w monokryształach LaNbO_4* . Fizika Tviordogo Tela T. 13:1971 s. 1657—1662
- —, Pietrzak J., Wrzeciono A.: *Ferromagnetic Resonance on Mn_3Ge_2 near the Curie Point*. Bull. Soc. A. Scient. Lett. Poznań 1972 Seria B 12, 91—96
- *Zastosowanie elektronowego rezonansu spinowego do badania przejść fazowych w tlenkach żelaza*. Fizyka Dialektryków i Radiospektroskopii 1973 nr 6 s. 217—260

RDZANEK WITOLD

- *Obliczenie syreny akustycznej z uwzględnieniem wzajemnych oddziaływań otworów statora*. Arch. Akust. 1974 nr 9 s. 413—423 (1974)
- *Pole akustyczne walca*, WSP Rzeszów, 1975, ss. 166.
- *Reaktancja wzajemna promieniowania akustycznych źródeł płaskich dla małych parametrów dyfrakcyjnych*. Arch. Akust., 10, 3, 179—283 (1975).
- *Mutual impedance of an Array of Circular Pistons With a Given Distribution of Vibration Velocity*. Acta Phys. Pol. t. 2:1974 s. 299—302

Zakład Matematyki

GRYTCZUK ALEKSANDER

- O pewnej metodzie dowodu niemożliwości wielkiego twierdzenia Fermata dla wykładnika 3. W: Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Matematyka — Fizyka — Chemia. T. 10: 1972 s. 31—37
- O pewnej metodzie dowodu twierdzenia Legrange'a o liczbie pierwiastków kongruencji $f(x) \equiv 0 \pmod{p}$ W: Disc. Mat. 1975 nr 1
- O równaniu diofantycznym $\varphi n(x, y) + \varphi n - 1(xy) + \dots + \varphi 0 = 0$ W: Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Matematyka — Fizyka — Chemia. t. 10: 1972 s. 23—30
- Społeczna rola matematyki we współczesnym świecie. W: Skład osobowy w roku akademickim 1974/75. Wyższa Szkoła Pedagogiczna Zielona Góra 1974 s. 23—28
- Sur l'equation $x^p + y^p = z^p$. *Discussiones Mathematicae* 1975 nr 1

LESZKO ROBERT

- Dwa systemy logiki pytań złożonych. W: Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Matematyka — Fizyka — Chemia. T. 10: 1972 s. 83—88
- Kilka uwag o stawianiu pytań. W: Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. T. 10: 1972 s. 89—97
- Some Graphs representative Answers oat the Questions. W: Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Matematyka — Fizyka — Chemia. T. 3: 1974 s. 47—57
- Pewien system logiki pytań. W: *Acta Univ. Wratisl. Filozofia*. t. 189: 1973 s. 51—61
- Związek pomiędzy niektórymi systemami logiki pytań. W: Zesz. Nauk. WSI w Zielonej Górze. Matematyka — Fizyka — Chemia. T. 15: 1973 s. 3—13

Pracownia Dydaktyki Matematyki

TRĄD MIECZYŚLAW

- *Pitagorejczycy. Drogi najzdolniejszych.* Ośw. i wychow. Wersja C. 1975 nr 8 s. 38—39

Zakład Wychowania Technicznego

FREJMAN MIROSŁAW

- *Konstruowanie — istotny element nauczania zajęć praktyczno-technicznych w klasach III—IV.* Życie Szk. 1972 nr 9. s. 37—39
- *Motywy kształcenia się a wyniki nauczania studentów wydziału zajęć praktyczno-technicznych.* W: Nauczyciel techniki. Legnica 1973 s. 117—137, tab.
- *Na marginesie artykułu „Ład w dziele techniki”.* Wychow. tech. w Szk. 1972 nr 5 s. 202—205
- *Nauczyciel techniki w opinii absolwentów szkół podstawowych.* W: Nauczyciel techniki. Legnica 1973 s. 227—288
- *O potrzebie badań nad skutecznością kształcenia nauczycieli zajęć technicznych.* Wychow. tech. w Szk. 1973 nr 6 s. 276—279
- *O właściwą ocenę pracy nauczycieli podczas hospitacji lekcji zajęć praktyczno-technicznych.* Wychow. tech. w Szk. 1972 nr 6 s. 255—260
- *Opinia uczniów o nauczycielach zajęć praktyczno-technicznych.* Wychow. tech. w Szk. 1972 nr 2 s. 80—87
- *Praktyka pedagogiczna w przygotowaniu specjalistycznych nauczycieli techniki.* W: Nauczyciel techniki. Legnica 1973 s. 263—273
- *Wykorzystanie stempli w nauczaniu zajęć technicznych.* Wychow. tech. w Szk. 1973 nr 3 s. 133—134

POCHANKE HENRYK

- *Dydaktyczne problemy myślenia technicznego uczniów.* Warszawa 1974 Państw. Wydawn. Nauk. 8° ss. 159, 1 ilb., il., tab., bibliogr. Lubuskie Towarzystwo Naukowe
- *Dydaktyczne warunki rozwijania myślenia technicznego uczniów klas V—VIII.* W: *Nowe tendencje w dydaktyce.* Wrocław 1973 s. 319—361
- *Krajowa konferencja naukowa na temat kształcenia nauczycieli zajęć praktyczno-technicznych.* Wychow. tech. w Szk. 1973 nr 3 s. 142—143
- *Kształcenie techniczne w nowoczesnym kształceniu ogólnym.* W: *O nowoczesną dydaktykę.* Warszawa 1974 s. 91—104
- *Образование учителей технического воспитания.* W: *Политехническое образование* Cz. 1. Moskwa 1974 s. 239—245
- *O potrzebie kształtowania kultury technicznej.* W: *Skład osobowy w roku akademickim 1971/1972 Wyższej Szkoły Nauczycielskiej.* Zielona Góra 1972 s. 31—41

- *Organizacja nauczania zajęć technicznych*. Wstęp. W: *Organizacja procesu dydaktycznego zajęć technicznych w szkole podstawowej*. Legnica 1971 s. 87—88
- *Podręczniki nauczania techniki w NRD*. Wychow. tech. w Szk. 1972 nr 5 s. 220—228
- *Postulaty w sprawie studiów zaocznych*. W: *Prace z dydaktyki szkoły wyższej*. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie. T. 11: 1973 s. 98—99
- *Problemy kształcenia i doskonalenia nauczycieli zajęć technicznych w okręgu zielonogórskim*. Wychow. tech. w Szk. 1971 nr 8 s. 331—338
- *Przygotowanie nauczycieli techniki do rozwijania myślenia technicznego uczniów*. W: *Nauczyciel techniki*. Legnica 1973 s. 139—146
- *Reforma treści kształcenia nauczycieli wychowania technicznego*. Wychow. tech. w Szk. 1974 nr 6 s. 249—253
- *Untersuchungen zur Entwicklung technischer Fähigkeiten der Schüler*. W: *Zu wissenschaftlichen Grundlagen der Polytechnik*. Halle 1972 s. 69—72
- *Zavesimost' techničeskogo myslenija učaščichsja ot soderžanija i metodov obučenija*. W: *Politechničeskoje obrazovanie*. Cz. 2. Moskva 1974 s. 130—139

ZYWERT FRANCISZEK

- *Praca nauczyciela techniki we współczesnej szkole*. W: *Nauczyciel techniki*. Legnica 1973 s. 29—82
- *Próba określenia modelu nauczyciela techniki*. W: *Nauczyciel techniki*. Legnica 1973 s. 289—380, tab., bibliogr.
- *Próby poszukiwania efektywnych metod kształcenia nauczycieli techniki*. W: *Nauczyciel techniki*. Legnica 1973 s. 175—261

WYDZIAŁ PEDAGOGICZNY

INSTYTUT NAUK PEDAGOGICZNYCH

Zakład Historii i Teorii Wychowania

BALICKA URSZULA

- *Stosunek uczniów do szkoły w świetle ich doświadczeń wynoszonych z życia szkolnego*. Kwart. Pedagog. 1972 nr 3 s. 69—84

HIAJDUK EDWARD

- *Dobre wyniki*. Nadodrże 1973 nr 19 s. 9—10
- *Motywy uczenia Się*. Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Dydaktyka i wychowanie. T. 18: 1973 s. 41—48, tab.
- *Postulowane i akceptowane wzory odpowiedzialności studenta za rówieśników*. Kwart. Pedagog. 1974 nr 3 s. 107—126
- *Refleksje o celach i ideałach wychowania*. Prz. lubus. 1971 grudzień s. 31—41
- *Stosowanie reguły selekcji kandydatów do roli studenta instytucji przygotowującej do zawodu nauczycielskiego*. Kwart. Pedagog. 1973 nr 3 s. 125—141
- *Uwarunkowanie dróg rozwojowych wiodących do zakładu kształcenia nauczycieli*. Stud. Pedagog. T. 23: 1972 s. 29—59
- *Z badań nad motywacją wyboru zawodu nauczycielskiego — przyczynek metodologiczny*. Kwart. Pedagog. 1973 nr 2 s. 145—165
- *Z problematyki sposobów sprawdzania znajomości filozofii słuchaczy WUML-u*. Życie Szk. wyż. 1974 nr 9 s. 107—116

HARAJDA RYSZARD

- *Rozwijanie dążeń samowychowawczych w drużynie harcerskiej*. Życie Szk. wyż. 1975 nr 3 s. 34—38
- (Rec.): *Nowa ocena zachowania uczniów*. Od logiki wykroczeń do logiki osiągnięć. Wychow. obyw. nr 4 s. 23

KOWALSKI TADEUSZ

- *Dokształcanie nauczycieli w świetle badań w warunkach jednego powiatu*. Oświata i Wychow. nr 6 s. 3—6, 42
- *Doświadczenia niektórych krajów w dziedzinie kształcenia młodzieży uzdolnionej*. Ruch. pedag. 1974 Nr 6 s.
- *Elementy kształcenia uczniów szczególnie uzdolnionych*. Zbiorca Szk. Gm. 1975 nr 1 s. 2—3
- *Kształcenie uczniów ponadprzeciętnie zdolnych*. Naucz. i Wychow. 1975 nr 1 s. 69
- *Poziom orientacji szkolnej i zawodowej w szkołach podstawowych*. Ruch. Pedagog. 1975 nr 1 s.
- *Trudności w pracy z uczniami uzdolnionymi w warunkach szkoły wiejskiej*. Nowa Szk. 1975 nr 4 s. 10—12, il.
- *Uczymy się życia*. Ośw. i Wychow. 1974 nr 15 s. 38—40

- *W klasie profilowanej*. Ośw. i Wychow. 1974 nr 19 s. 38—41
- *Z problematyki kształcenia uczniów zdolnych*. Naucz i Wychow. 1974 nr 6 s. 69
- (Rec.): Bandura L.: *Uczniowie zdolni i kierowanie ich kształceniem*. Nowa Szk. 1974 nr 12 s.
- (Rec.): Jakowicka Maria: *Przygotowanie studentów do zawodu nauczycielskiego w procesie praktyk pedagogicznych*. Życie Szk. wyż. 1975 nr 2 s. 115—117
- (Rec.): Krzysztošek S.: *Średnia szkoła ogólnokształcąca w świetle społecznych potrzeb*. Naucz. i Wychow. 1974 nr 5 s.
- (Rec.): Więckowski R.: *Problem indywidualizacji w nauczaniu*. Warszawa 1973. Kwart. pedagog. 1975 nr 1 s. 231—236
- (Głos w dyskusji) Kto studiuje na pedagogicznych studiach magisterskich w zielonogórskiej Wyższej Szkole Pedagogicznej. (Wyp. w dyskusji na temat „Dokształcenie nauczycieli”). Ośw. i Wychow. 1974 nr 21 s. 9—11, tab.
- (Głos w dyskusji) Szkoła środowiskowa. Ośw. i Wychow. 1974 nr 6 s. 9—11

MATUSZCZYK ALOJZY

- *Kilka uwag o popularyzatorach nauki*. Ośw. Doros. 1974 Nr 8 s. 469—470
- *Hospitacja i konsultacja jako forma doskonalenia prelegentów*. Ośw. Doros. 1975 nr 3 s. 158—163

RATUS BRONISŁAW

- *Idiejno wospitatielnaja diejatielnost molodożnych organizacij w Polšče*. Moskva 1972 Moskowskij Gosudarstwiennyj Uniwiersitet im. Łomonosowa. Katedra Naučnogo Kommunizma.. Moskva 1972 8° ss. 14
- *Kształcenie i rozwój kadr oświatowo-kulturalnych na Ziemi Lubuskiej w latach 1945—1965*. Poznań 1971 8°ss. 170, nłb. 2, tab., Zsf, bibliogr. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Filozoficzno-Historyczny. Seria: Historia Nr 44. Lubuskie Towarzystwo Naukowe w Zielonej Górze
- *Licea pedagogiczne w Polsce Ludowej (1944—1970)*. Działalność wychowawczo-dydaktyczna. Warszawa 1974 Państw. Wydawn. Nauk. 8° ss. 214, 2 nłb., tab., bibliogr. Lubuskie Towarzystwo Naukowe
- *Praca wychowawcza w liceach pedagogicznych w Polsce Ludowej*. Raport z resortowego planu badań naukowych. Zielona Góra 1973 Wyższa Szkoła Pedagogiczna 8° ss. 40
- *Problematyka partii komunistycznej w naukach społecznych w ZSRR*. Warszawa 1975 8° ss. 67, tab., bibliogr. Wyższa Szkoła Nauk Społecznych przy KC PZPR. Instytut Nauki o Partii

- —, *Szczegóła Hironim: Zajęcia z wychowania obywatelskiego*. Warszawa 1972 Państw. Zakł. Wydawn. Szkoln. 8° ss. 175, 1 nlb.
- *Aktualne problemy radzieckiej oświaty*. 50 lat ZSRR. Głos Naucz. 1972 nr 49 s. 8
- —, *Szczegóła Hieronim: Aktualne wydarzenia społeczno-polityczne (na zajęciach z wychowania obywatelskiego)*. Wychow. obyw. 1971 nr 11 s. 32—35
- *Borba iz antikomunizmom w wospitatelnej robotie w Polše*. W: *Iz opyta borby iz antikomunizmom w priepodawanii obščestwiennych nauk*. Moskwa 1973 s. 20
- *Charakterystyka planów pracy wychowawczej w uczelniach technicznych ZSRR*. W: *Zesz. Nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze*. Dydaktyka i Wychowanie T. 18: 1973 s. 49—53
- *Struktura i treść szkolenia ideologicznego w Komsomole*. Rada Główna FSZMP. Warszawa 1974, ss. 25.
- *Ideał wychowawczy jako element polityki oświatowej*. W: *Skład osobowy Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze w r. 1973/74*. Zielona Góra 1973 s. 33—42
- *Internacjonalizm — centralną kategorią postawy obywatelskiej*. W: *Wychowanie internacjonalistyczne*. Materiały z konferencji. Zielona Góra 1975 s. 81—82
- —, Bartkiewicz Kazimierz, Choroś Tadeusz, Jakowicka Maria: *Kierunki i zasady polityki kadrowej w systemie oświaty i wychowania*. Warszawa 1974 s. 279—284
- —, Jerzak Józef: *Z badań nad ideałami moralnymi młodzieży klas matematycznych*. W: *Doświadczenia szkół lubuskich w tworzeniu systemu wychowawczego*. Zielona Góra 1974 s. 227—234
- *Ludwik Kończal (1907—1968)*. Prz. lubus. 1972 nr 1 s. 143—145
- *Nauka jest jedna*. Nadodrże 1973 nr 17 s. 3
- *O bohaterach i ich poszukiwaniu*. Inic. i Dośw. Zielona Góra 1972 grudzień s. 5—15
- *Planowanie pracy wychowawczej w uczelniach ZSRR*. Życie Szk. wyż. 1974 nr 3—4 s. 77—85
- *Pograniczne kontakty województwa zielonogórskiego z okręgiem Frankfurt nad Odrą*. Roczn. lubus. VI. Zielona Góra 1971 s. 27—30
- *Praca wychowawcza w miejscu zamieszkania*. Inic. i Dośw. Zielona Góra 1971 s. 2—15
- *Problematyka laicyzacji w oświeceniu i kulturze w województwie zielonogórskim w latach 1945—1970*. W: *Przemiany w świadomości społecznej wśród mieszkańców Ziemi Zachodnich i Północnych w latach 1945—1970*. Wrocław 1973 s. 138—158

- *Problemy lubuskie w pracach magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych wykonywanych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w latach 1945—1969.* Roczn. lubus. R. 9: 1973 nr 9 s. 16
- *Próba uogólnienia dorobku sesji (postępu pedagogicznego).* W: *Doświadczenia szkół lubuskich w tworzeniu systemu wychowawczego.* Zielona Góra 1974 s. 327—333
- *Przygraniczne kontakty oświaty województwa zielonogórskiego z okręgiem Frankfurt nad Odrą.* Roczn. lubus. R.: 7: 1971 s.
- *Refleksje nad problematyką wychowawczą.* Głos naucz. 1972 nr 17 s. 3
- *Struktura i zakres nauk społecznych w wyższych uczelniach ZSRR.* W: *Studia nauk politycznych.* 1975 nr 2 s. 179—193, tab., bibliogr.
- *30 lat oświaty w województwie zielonogórskim.* Ośw. i wychow. 1974 nr 19 s. 6—14
- *30 lat oświaty w województwie zielonogórskim.* W: *Dorobek i perspektywy regionów i oświaty.* Warszawa 1974 s. 407—426
- *Udział nauczycieli w społecznym ruchu oświatowo-kulturalnym na Ziemi Lubuskiej (1945—1970).* Kwart. Naucz. opol. 1971 nr 3 s. 161—173
- —, Szczegół Hieronim: *Wpływ organizacji młodzieżowych na społeczno-kulturalny awans Ziemi Lubuskiej (1945—1970).* W: *Młodzież w XXV-leciu PRL.* Warszawa 1973 s. 231—251
- *Wpływ Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na społeczno-kulturalną aktywizację Ziemi Lubuskiej.* Prz. zach. 1971 nr 3 s. 217—219
- *Współpraca województwa zielonogórskiego z okręgiem Frankfurt nad Odrą w dziedzinie oświaty.* Roczn. lubus. T. 7:1971 (druk 1972) s. 313—317
- *Wychowanie i oświata podstawą kultury.* W: *W kręgu inspiracji lenińskich.* Warszawa 1971 s. 457—460
- *Wykład czy seminarium.* Ideol. i Polit. 1971 nr 10 s. 86—87
- *Z badań nad ideałami moralnymi młodzieży.* Prz. lubus. 1971 grudzień s. 41—47, tab.
- —, Ekert Marian: *Z problemów zatrudnienia i kwalifikacji młodzieży robotniczej w województwie zielonogórskim.* Prz. lubus. 1971 czerwiec s. 49—58, tab.
- *Z historii środowiska dziennikarskiego na Ziemi Lubuskiej.* W: *Prasa Lubuska* (Zielona Góra, 1972) s. 91—100
- *Z problematyki kształcenia młodzieży robotniczej w Polsce.* W: *Kształcenie permanentne dorosłych.* Materiały z konferencji Naukowej Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej. Kraków 1973 s. 101—113

- *Zagadnienia regionalne w szkoleniu partyjnym*. Materiał pomocniczy dla wykładowców szkolenia partyjnego. W: *Z metodyki szkolenia partyjnego*. Zielona Góra 1972. Zesz. WUML 13 s. 28—40, tab., bibliogr.
- *Ziemia Lubuska w działalności prof. dr Z. Grota*. W: *Studia z dziejów Polski, Niemiec i Niemieckiej Republiki Demokratycznej XVI i XX w.* Poznań 1974 s. 33—37
- (Rec.): *Działalność pedagogiczna i ideowo-wychowawcza Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wielkopolsce w latach 1945—1970*. Praca zbiorowa pod red. S. Michalskiego. Poznań 1971. Prz. lubus. 1971 nr 1 s. 83—88
- (Rec.): *Przemiany społeczne na Ziemiach Zachodnich*. Praca zbiorowa pod red. W. Markiewicza i P. Rybickiego. Warszawa 1972. Prz. lubus. R. 9:1973 s. 184—186
- (Rec.): *Szczepański Jan: Problemy i perspektywy szkolnictwa wyższego w Polsce*. Warszawa 1969. Biul. Wyższej Szkoły Inżynierskiej. Zielona Góra 1971 nr 6 s. 131—132
- (Głos w dyskusji) *Zadania komitetów Frontu Jedności Narodu w rozwijaniu działalności wychowawczej z dziećmi i młodzieżą w miejscu zamieszkania*. Inic. i Dośw. 1971 kwiecień s. 25—39
- (Głos w dyskusji) W: *VI Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej*. Stenogram. Warszawa 1973 T. 2. s. 316—319

SINICA MARIAN

- *Zainteresowania czytelnicze uczniów liceum ogólnokształcącego a lektura szkolna*. W: *Doświadczenia szkół lubuskich w tworzeniu systemu wychowawczego*. Materiały z Sesji Postępu Pedagogicznego. Gorzów 4—5 maja 1972. Zielona Góra IKNiBO 1974 s. 78—84
- *Książeczka PKO... czy książka. Działalność bibliotek w województwie zielonogórskim*. Nadodrze 1975 nr 6 s. 8

(Nadto ogłosił w prasie):

- *Przyszli menadżerowie kultury lubuskiej*. Mag. lubus. nr 262 s. 3

STECH KRYSTYNA

- *Wykorzystanie założeń pedagogiki A. Makarenki w przygotowaniu kandydatów do zawodu nauczycielskiego*. W: *Materiały z konferencji Makarenkowskiej w Toruniu*. 2—4 kwiecień 1974. Toruń 1974 s. 149—156
- *Pamiętniki nauczycieli z Ziemi Lubuskiej (próba charakterystyki)*. Prz. lubus. 1974 nr 2 s. 67—77

Zakład Dydaktyki

BŁOCH KRYSTYNA

- (Rec.): Nawrot J.: *Ergoterapia w wychowaniu dziecka upośledzonego fizycznie*.
- (Rec.): Filipczuk H.: *Koledzy i przyjaciele naszych dzieci*. Warszawa 1974. Wychow. w Przedszk. 1974 nr 12 s. 662—663

JAKOWICKA MARIA

- *Efekty nauki czytania i pisanie dzieci sześciolletnich w klasach eksperymentalnych*. Raport z eksperymentu przeprowadzonego w województwie zielonogórskim w roku szkolnym 1972/73. Zielona Góra 1973 Wyższa Szkoła Pedagogiczna. Zakład Dydaktyki. 4° ss. 80
- *Aktualny stan oraz kierunki modyfikacji nauczania i wychowania w klasach początkowych*. Zbiorcza Szk. Gm. 1974 nr 2 s. 46—53
- *Aktywizacja procesu wychowania w szkołach województwa zielonogórskiego*. Wychow. 1970 nr 6 s. 23—25
- *Efekty stosowania nowej oceny*. W: *Nowa ocena zachowania uczniów. Od logiki wykroczeń do logiki osiągnięć*. Praca zesp. pod red. A. Lewina. Warszawa 1974 s. 159—176
- *Efekty stosowania ocen*. W: *Wdrażanie i funkcjonowanie nowej oceny zachowania uczniów*. Zielona Góra 1972 Kuratorium Okręgu Szkolnego i Okręgowy Ośrodek Metodyczny s. 61—91
- *Funkcje oceny szkolnej*. W: *Doświadczenia szkół lubuskich w tworzeniu systemu wychowawczego*. Zielona Góra 1974 s. 223—228
- *Integracja nauczania i wychowania w klasach początkowych*. W: *Biul. Informacyjny PPRN Wydział Oświaty*. Żary 1973 s. 4—16
- —, Ratuś Bronisław, Bartkiewicz Kazimierz, Choroś Tadeusz: *Kierunki i zasady polityki kadrowej w systemie oświaty i wychowania*. W: *Perspektywy edukacji narodowej. Prognoza rozwoju oświaty i wychowania*. Warszawa 1974 s. 279—284
- *Konieczna integracja funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej*. Probl. opiek.-wychow. 1971 nr 9 s. 13
- *Koordynacja działalności oświatowo-wychowawczej w środowisku*. Ośw. i Wychow. 1975 nr 4 s. 24—27
- *Kształtowanie typów osobowości nauczyciela w procesie nauki zawodu*. Naucz. i Wychow. 1971 nr 5 s. 74—86

- *Motywy podjęcia nauki w zakładzie kształcenia nauczycieli a proces identyfikacji z zawodem nauczycielskim.* Stud. pedag. T.:23:1972 s. 247—287
- *Nauczanie początkowe w koncepcji funkcjonowania szkół gminnych.* Zbiorecza Szk. Gm. 1975 nr 2 s.
- *Niektóre problemy wychowania internacjonalistycznego oraz współpracy między nauczycielską uczelnią w Poczdamie i Zielonej Górze.* W: *Wychowanie internacjonalistyczne.* Materiały z konferencji. Zielona Góra 1975 s. 63—67
- *Niektóre przejawy intensyfikacji kształcenia w pedagogicznej szkole wyższej.* Życie Szk. wyż. 1974 nr 3/4 s. 27—33
- *O niektórych problemach z zakresu tworzenia programu wychowawczego szkół.* Wychow. 1971 nr 20/21 s. 36
- *Pilność jako kryterium zachowania uczniów.* W: *Sesja Postępu Pedagogicznego.* Materiały. Cz. 2. Zielona Góra 1971 s. 122—139
- *Praktyczna przydatność badań dojrzałości szkolnej.* Życie Szk. 1974 nr 3 s. 2—6
- *Przygotowanie studentów do zawodu nauczycielskiego w procesie praktyk pedagogicznych.* Zielona Góra 1974 Lubuskie Towarzystwo Naukowe 8° ss. 125, 3 nlb., tab., bibliogr.
- *Samokontrola pracy nauczyciela jako czynnik intensyfikacji nauczania.* Życie Szk. 1971 nr 3 s. 1—7
- *Stosunek do nauki.* W: *Nowa ocena zachowania uczniów. Od logiki wykroczeń do logiki osiągnięć.* Praca zesp. pod red. A. Lewina. Warszawa 1974 s. 82—96
- *Upraszczać koncepcję czy doskonalić praktykę?* Wychow. 1971 nr 15 s. 3—10
- *Z badań nad możliwością nauki dzieci sześciolletnich.* Naucz. i Wychow. 1974 nr 3 s. 28—38
- *Z problemów kierowania kształceniem nauczycieli ze średnim wykształceniem w woj. zielonogórskim.* Materiały z seminarium CRZZ i RN ZSP. Warszawa 1972 s. 19—23
- *Z problemów kształcenia specjalistów nauczania początkowego na dziś i na jutro.* Życie Szk. 1971 nr 11 s. 35—38
- *Z problemów opiekuńczej funkcji szkoły.* Probl. opiek.-wychow. 1971 nr 9 s. 3—4
- *Z zagadnień wdrażania teorii do praktyki pedagogicznej.* Życie Szk. 1971 nr 7/8 s. 39—41
- (Rec.): Bandura L.: *Uczniowie zdolni i kierowanie ich kształceniem.* Warszawa 1974. Naucz. i Wychow. 1974 nr 6 s. 85—88
- (Rec.): Czajkowski Kazimierz: *Wychowanie i nauczanie w klasach wyższych szkoły podstawowej.* Warszawa 1971. Ruch pedag. 1971 nr 6 s. 723—726

JAKOWICKI ZDZISŁAW

- *Dojrzałość społeczno-intelektualna dzieci rozpoczynających naukę szkolną*. Ruch pedag. 1971 nr 5 s. 554—565
- *Rozwój społeczno-intelektualny rozpoczynających naukę*. Ruch pedag. 1972 nr 5

NOWACZYK CZESŁAW

- *Cwiczenia geograficzne dla klasy czwartej*. Zielona Góra 1974 8° ss. 32
- *Podstawy metod statystycznych dla pedagogów*. Cz. 1. Statystyka opisowa, Zielona Góra 1975 Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Zielonej Górze 8° ss. 157, tab., bibliogr.
- *Aktywizacja i indywidualizacja pracy uczniów poprzez wykorzystanie zeszytu do ćwiczeń geograficznych*. Życie Szk. 1975 nr 2 s. 33—38
- *Struktura grupy społecznej a uczniowie niedostosowani*. W: *Organizacja procesu profilaktyki społecznej i resocjalizacji*. Zielona Góra 1974 s. 105—111
- *System i metody kształcenia ideowo-politycznego*. Zielona Góra 1974 Wydział Propagandy KW PZPR 8° ss. 12. (Materiały powielone)
- *Wykorzystanie możliwości umysłowych uczniów zdolnych*. W: *Praca z uczniami uzdolnionymi w zintegrowanym systemie wychowawczym*. Katowice 1974 s. 136—140

RADKIEWICZ JÓZEF

- *An Inventory of Nests of White Stork, Ciconia ciconia (L) in the of District Słubice, (voivodship of Zielona Góra)*. Warszawa 1974 p.p. 13 Centrum Inf. Nauk. i Techn.
- *Batrachobdella slovaca Kosel, nowy gatunek pijawki z południowo-zachodniej Słowacji* (Hirudinoidea, Glossiphoniidae). Prz. zool. 1974 z. 3 s. 361—362
- *Hirudo medicinalis L. na zachodnich krańcach woj. Zielona Góra*. Prz. zool. 1972 z. 1 s. 40—43, tab., sum.
- *Hirudo medicinalis L. in the west borders of the Zielona Góra district*. Aquatic sciences Abstracts. London 1972 Ag 9105 F.
- *Insektycydy a ochrona rodzimych gatunków ptaków*. Chrońmy Przyr. 1973 nr 6 s. 73—75
- *Inwentaryzacja gniazd bociana białego, Ciconia ciconia L. w powiecie Słubice (woj. zielonogórskie)*. Acta orn. T. 13:1972 nr 1 s. 2—15
- *Patyczak jako obiekt doświadczeń*. Biol. w Szk. 1974 nr 4 s. 49—50
- *Plankton*. Biol w Szk. 1973 nr 5 s. 51—52

- *Sadzimy leszczykę*. Biol. w Szk. 1974 nr 1 s. 34—35
- *Three new localities for Haementeria costata (Fr. Mull) in the Zielona Góra district*. Aquatic Sciences et Fisheries Abstract. London 1972 8 Aq 9103
- *Trzy nowe stanowiska Haemeteria costata (Fr. Mull.) w woj. zielonogórskim*. Prz. zool. 1972 z. 1 s. 38—40, il., rys., mapa, sum.
- *Wyrobienie umiejętności pikowania roślin u uczniów kl. V*. Biol. w Szk. 1974 nr 5 s. 50—51
- (Rec.) Kahlke H. D.: *Wykopaliska z czterech kontynentów*. Warszawa 1972. Biol. w Szk. 1972 nr 2 s. 63—64
- (Rec.) Lawick-Goodal Hugo i Jane von: *Zabójcy bez winy*. Warszawa 1973. Biol. w Szk. 1975 nr 1 s. 60—61
- (Rec.) Wierzbowski J.: *Rezerваты i pomniki przyrody w województwie zielonogórskim*. Zielona Góra 1973 Chrońmy Przyr. T. 29:1973 s. 63—64

WISNIEWSKI TADEUSZ

- *Koszty kształcenia a przygotowanie absolwentów studiów nauczycielskich do pracy zawodowej*. W: Zesz. nauk. Uniwersytetu Gdańskiego. Wydz. Hum. Gdańsk 1973 s. 77—89

Zakład Psychologii

HAJDUK BARBARA

- *Sylwetka nauczyciela klas młodszych*. Cz. 1 i 2. Życie Szk. 1974 nr 10 s. 24—32 (Cz. 2) nr 11 s. 16—19

JERZAK JÓZEF

- *Co oni mówią o nas — psycholog*. Mag. Pol. 1975 nr 3 s. 26—112
- *Kronika Komisji Psychologii Lubuskiego Towarzystwa Naukowego*. W: Pr. Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. T. 3:1973 s. 155—161
- *Model typów przekonań politycznych*. Psychol. wychow. 1972 nr 1 s. 25—31
- *Niektóre poglądy i przekonania polityczne młodzieży*. Stosunek do ZSRR, NRD, NRF i USA. W: Pr. Lubuskiego Towarzystwa Naukowego t. 3:1973 s. 23—30
- *Problemy gospodarcze i społeczne w opinii młodzieży*. Prz. lubus. 1972 marzec s. 17—26, tab.
- *Psychologiczne podstawy organizacji pracy w klasach niższych*. Życie Szk. 1973 nr 3 s. 5—9

- *Psychologia a potrzeby społeczne*. Ośw. i Wychow. 1974 nr 9 s. 30—31
- *Psychologia postaw i przekonań politycznych młodzieży studiującej*. W: Raport dla Ministerstwa Oświaty i Wychowania w ramach — „Ogólnopolskiego planu badań pedagogicznych”. Zielona Góra 1973 8° ss. 80
- *Psychologiczne podstawy propagandy socjalistycznej*. Zielona Góra 1974 Wydział Propagandy KW PZPR 8° ss. 12 (Materiały powielone do szkolenia partyjnego).
- *Psychologiczne podstawy recepcji wykładów*. W: Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze. Dydaktyka i wychowanie. T. 18:1973 s. 33—39
- *Rozwój osobowości młodzieży w badaniach autobiograficznych*. W: Dorobek i perspektywy rozwojowe polskiej psychologii. XXII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Materiały zjazdowe. Warszawa 1974 s. 67—69
- *Z badań nad internacjonalistycznymi postawami młodzieży studiującej*. W: Wychowanie internacjonalistyczne. Materiały z konferencji. Zielona Góra 1975 s. 38—52
- *Z badań nad ideałami osobowymi młodzieży klas maturalnych*. W: *Doświadczenia szkół lubuskich w tworzeniu systemu wychowawczego*. Zielona Góra 1974 s. 7—8
- (Rec.) Kozakiewicz Mikołaj: *Paradoksy młodzieżowe*. Warszawa 1970. Pr. Lubuskiego Towarzystwa Naukowego. Komisja Psychologii. T. 3:1973 s. 133—137
- (Red.) *Wychowanie internacjonalistyczne*. Materiały z konferencji. Zielona Góra 1975. Wyższa Szkoła Pedagogiczna 8° ss. 82, tab.

(Nadto ogłosił w prasie):

- *Antyballada w wychowaniu*. Gaz. ziel.-górs. 1972 nr 18 s. 3
- *Miejsce dla psychologii* (propozycje czytelnika). Tryb. Ludu 1974 nr 39 s. 5

ŁAPKOWSKA STANISŁAWA

- *Patomechanizmy zaburzeń zachowania w związku z niepowodzeniami szkolnymi* — raport z badań jednostkowych prowadzonych w województwie zielonogórskim w latach 1969—1973. Zielona Góra 1974 Wyższa Szkoła Pedagogiczna 8° ss. 80, tab., bibliogr. Zakład Psychologii
- *Błędy myślowe*. W: *Materiały do nauczania psychologii* pod red. L. Wołoszynowej. Warszawa 1971 Seria 1. T. 4 s. 339—349
- *Rozumienie i rozumowanie*. W: *Materiały do nauczania psychologii* pod red. L. Wołoszynowej. Seria 1, T. 4. Warszawa 1971 s. 329—338
- *Studenci w roli kuratorów społecznych*. Prz. lubus. 1974 nr 1(11) s. 29—39

- *Szkoła w oczach uczniów*. (badania porównawcze). *Życie Szk.* 1975 nr 3 s. 62—64
- *Środowisko rodzinne dziecka a kształtowanie postaw społeczno-moralnych*. W: Wych. Przedszk. Materiały seminarium 5—7 czerwca 1970. Zielona Góra 1972. Kuratorium Okręgu Szkolnego. Okręgowy Ośrodek Metodyczny. Związek Nauczycielstwa Polskiego s. 38—60
- *Uczniowie drugoroczní*. *Nowa Szk.* 1971 nr 4 s. 30—33
- *Z badań nad poglądami i postawami wobec religii przyszłych nauczycieli województwa zielonogórskiego*. *Psychol. wychow.* 1972 nr 1 s. 31—36
- *Z badań nad niektórymi poglądami i postawami wobec religii przyszłych nauczycieli województwa zielonogórskiego*. *Prace Lubuskiego Towarzystwa Naukowego — Komisja Psychologii*. Zielona Góra 1973 z. 3 s. 65—91
- (Rec.) Antos D., Styczek J.: *Jak usuwać seplenienia i inne wady wymowy*. Warszawa 1971. *Szk. Specj.* 1972 nr 4 s. 370
- (Rec.) Spionek H.: *Zaburzenia rozwoju uczniów a niepowodzenia szkolne*. Warszawa 1973. *Probl. opiek.-wychow.* 1974 nr 1 s.
- (Red.) *Wychowanie przedszkolne. Materiały seminarium*. Kuratorium Okręgu Szkolnego i Okręgowy Ośrodek Metodyczny. Zielona Góra 1972 ss. 236

Pracownia Nowych Technik Nauczania

ŻUBER ZBIGNIEW

- *Filmy na lekcjach zajęć technicznych*. *Wychow. tech. w Szk.* 1972 nr 7 s. 334—335
- *Frekwencja na lekcjach zajęć praktyczno-technicznych*. *Wychow. tech. w Szk.* 1971 nr 1 s. 24—27
- *Magnetofon steruje rzutnikiem przeźroczy*. *Horyz. Tech.* 1973 nr 11 s. 20—30
- *Nowy automatyczny rzutnik polskiej produkcji*. *Wychow. tech. w Szk.* 1973 nr 8 s. 371—372
- *Perspektywy technicznych środków nauczania w uczelni pedagogicznej*. *Zesz. nauk. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Szczecinie*. T. 9:1974 s. 260—261
- *Pętle filmowe w nauczaniu techniki*. *Wychow. tech. w Szk.* 1973 nr 7 s. 329—331
- *Przygotowanie nauczycieli do obsługi technicznych środków nauczania w szkole podstawowej*. W: *Nauczyciel techniki*. Legnica 1973 s. 147—160, tab.

- *Stan i możliwości wykorzystania pomocy audiowizualnych na lekcjach praktyczno-technicznych w szkole podstawowej*. W: Materiały III Ogólnopolskiego Sympozjum Uniwersytetu Śląskiego i Studium Nauczycielskiego w Legnicy. Katowice 1971, s. 220—225
- —, Wyrobiec Jan: *Udźwiękowanie przeźroczy do celów dydaktycznych*. Wychow. tech. w Szk. 1973 nr 6 s. 276—285
- *Unowocześnienie technicznych środków nauczania*. Nowa Szk. 1973 nr 11/12 s. 79—84
- *Zastosowanie przeźroczy przy nauce obsługi urządzeń technicznych*. Wychow. tech. w Szk. 1971 nr 1 s. 32—37
- (Rec.) Berezowski E., Długoszowa: *Techniczne środki nauczania*. Nowa Szk. 1973 nr 7/8 s. 109—110
- (Rec.) Jarmark St.: *Przeźrocza i film w szkoleniu zawodowym*. Wychow. tech. w Szk. 1974 nr 6 s. 278—279
- (Rec.) Urbański Bolesław: *Telewizja kasetowa*. Warszawa 1972. Wychow. tech. w Szk. 1972 nr 6 s. 286—287

SAMODZIELNY ZAKŁAD WYCHOWANIA MUZYCZNEGO

BUJAKIEWICZ ANDRZEJ

- *Działalność Orkiestry Symfonicznej w Zielonej Górze w latach 1956—1971*. W: *XV lat Państwowej Orkiestry Symfonicznej w Zielonej Górze*. Zielona Góra 1972 s. 8—33
- *Lubuskie środowisko muzyczne*. Prz. lubus. 1972 marzec s. 37—42

MARCINIAK IRENA

- *Czeska adaptacja „Pracy szkolnej” K. Orffa*. Wychow. muz. w Szk. 1973 nr 2 s. 73—94
- *Nauczanie programowane a wychowanie muzyczne*. Wychow. muz. w Szk. 1971 nr 1 s. 37—57
- (Rec.) Daubna L., Szafrńska Ł.: *Śpiewanie na lekcjach*. Warszawa 1971 Wychow. muz. w Szk. 1973 nr 4 s. 244—245

ORTEL ROMUALD

- *Na marginesie szkiców Krzysztofa Lisickiego o K. Pendereckim*. Nadodrże 1974 nr 19 s. 9—10

PAWŁOWSKI ROMUALD

- *Sukcesy i tradycje chóru Wyższej Szkoły Pedagogicznej*. Nadodrże 1975 nr 8 s. 10

STUDIUM WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

MAKUTYNOWICZ CZESŁAW

- *Untersuchungen zur Mikroflora der Luft in Schulturnkallen*. Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt — Universität zu Berlin. R. 21:1973 s. 654—655
- *Zagadnienie komfortu cieplnego w szkolnych salach gimnastycznych w świetle wymagań higieny*. Wychow. fiz. Hig. 1972 nr 8 s. 35—36

FILIPIUK MARIAN

- *Wytrzymałość młodych sprinterów*. W. Lekkoatletyka, 1975 nr 2

STUDIUM JĘZYKÓW OBCYCH

BIEŃKIEWICZ HENRYK

- *Podglądanie świata poetyckiego Belli Achmaduliny*. Nadodrże 1974 nr 22 s. 9
- *Poezja radziecka na łamach Nadodrza*. Nadodrże 1974 nr 14 s. 9—10

MAGNUSZEWSKA ZOFIA

- *Elementy nauczania programowanego na lekcjach języka obcego*. W: *Proces dydaktyczny w systemie wychowawczym szkoły*. Materiały sesji postępu pedagogicznego. Nowa Sól 18—19 października 1973. Zesz. 1. Nauczanie programowane. Zielona Góra 1974 s. 51—61
- (Red.) *Proces dydaktyczny w systemie wychowawczym szkoły*. Materiały sesji postępu pedagogicznego. Zesz. 1. Nauczanie programowane. Nowa Sól 18—19 październik 1973 Zielona Góra 1974. IKNiBO 16° ss. 84, 1 nlb., tab.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

PILARCZYK FRANCISZEK

- *Biblioteka klasztoru franciszkanów we Wschowie*. W: *Wschowa miasto i powiat*. Zesz. lubus. T. 13:1973 s. 87—101, il.
- (Rec.) Pollakówna Joanna: *Tytus Czyżewski*. Warszawa 1971. Nadodrże 1972 nr 17 s. 10

INNE PLACÓWKI

BOLIŃSKI STEFAN

- *Polska Partia Robotnicza w Zielonej Górze w latach 1945—1948*. Prz. lubus. 1973 nr 1 s. 19—30, tab.
- *Polska Partia Socjalistyczna w Zielonej Górze w latach 1945—1948*. Prz. lubus. 1974 nr 2 s. 37—44

MAJCHRZAK JERZY PIOTR

- *Jan Benedykt Solfa z Trzebiela zwanym „Łużyczaninem” — lekarz i humanista*. Prz. Lubus. 1975 nr 2—3, s. 149—155.

